

100%

WYDANIE JUBILEUSZOWE
1886—1935

PRZEGLĄD WETERYNARYJNY

M I E S I Ę C Z N I K
P O Ś W I Ę C O N Y N A U K O M
W E T E R Y N A R Y J N Y M

WYCHODZI PRZY WSPÓLPRACY GRONA PROFESORÓW AKADEMII
MEDYCYNY WETERYNARYJNEJ I LWOŃSKIEGO ODDZIAŁU ZRZE-
SZENIA LEKARZY WETERYNARYJNYCH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W E L W O W I E

L W Ó W   G R U D Z I E Ń   1 9 3 6

K O M I T E T   R E D A K C Y J N Y :

NACZELNY REDAKTOR

PROF. DR ALEKSANDER ZAKRZEWSKI

CZŁONKOWIE KOMITETU:

PROF. DR ZYGMUNT MARKOWSKI ☐

PROF. DR STEFAN GAJEWSKI ☐ ☐

DR WŁADYSŁAW GUZEK ☐ ☐ ☐ ☐

INSP. STANISŁAW KRAUSS ☐ ☐ ☐

DR JÓZEF KWIATKOWSKI ☐ ☐ ☐ ☐

PROF. DR STANISŁAW LEGEŻYŃSKI ☐

PROF. DR WINCENTY SKOWROŃSKI

INSP. DR STANISŁAW SMOLIŃSKI ☐

PROF. DR KAZIMIERZ SZCZUDŁOWSKI

PPLK. DR JAN ZENKNER ☐ ☐ ☐ ☐

REDAKTOR ODPOWIEDZIALNY I ADMINISTRATOR:

DR JÓZEF KWIATKOWSKI ☐ ☐ ☐ ☐

ADRES REDAKCJI: LWÓW, UL. KOCHANOWSKIEGO L. 61

ADRES ADMINISTRACJI: LWÓW, UL. PIŁSUDSKIEGO L. 18

T R E Ś Ć :

SŁOWO WSTĘPNE KOMITETU REDAKCYJNEGO. — A. PERENC: WPLYW DUCHA POLSKIEGO NA ROZWÓJ WETERYNARII W KRAJACH SŁOWIAŃSKICH, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM OSTATNIEGO PIĘCDZIESIĘCIOLECIA. — A. ZAKRZEWSKI: Z DZIEJÓW PRZEGLĄDU WETERYNARYJNEGO. — S. GAJEWSKI: PÓŁWIEKU TOWARZYSTWA LEKARZY WETERYNARYJNYCH W MAŁOPOLSCE. — WSPOMNIENIA O ZMARŁYCH REDAKTORACH PRZEGLĄDU WETERYNARYJNEGO. — S. GAJEWSKI: PIĘCDZIESIĄT LAT PRZEGLĄDU WETERYNARYJNEGO (BIBLIOGRAFIA I SPIS RZECZY).

Dnia 1 stycznia roku 1936 minęło pół wieku od chwili pojawienia się pierwszego zeszytu naszego pisma. Zwało się ono wówczas „Przeglądem Weterynarskim”. Nie ma już wśród żywych nikogo z Tych, którzy pismo to do życia powołali. Trwa jednak wola Ich, przekazywana kolejno długiemu łańcuchowi następców, wola zapładniająca, której dorobek urósł w długich pięćdziesięciu latach w dzieło pełne wartości.

Chcąc dać wyraz wdzięczności dla naszych poprzedników, utrwalić ich zasługi w pamięci, unaocznić wreszcie szerszemu ogółowi całość dorobku Przeglądu Weterynaryjnego — postanowiliśmy wydać niniejszy zeszyt jubileuszowy. Prześlemy go każdemu lekarzowi weterynaryjnemu i licznym ośrodkom naukowym i kulturalnym. — Czytelnik znajdzie w tym zeszycie zarys oddziaływań polskiej weterynarii w ubiegłym półwieczu na inne narody słowiańskie, zarys dziejów Przeglądu Weterynaryjnego, Towarzystw weterynaryjnych Małopolski, życiorysy zmarłych redaktorów pisma, a wreszcie całkowitą bibliografię prac, wydrukowanych w Przeglądzie Weterynaryjnym w ciągu pięćdziesięciu lat.

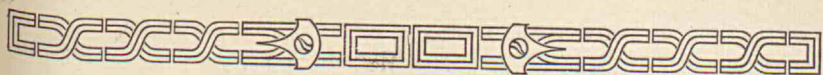
Święto naszego pisma znalazło już echa w prasie lekarsko-weterynaryjnej. Wiadomości Weterynaryjne poświęciły tegoroczny czerwcowy zeszyt w całości jubileuszowi Przeglądu. — Wyrazamy bratniemu pismu szczerą wdzięczność za życzenia i zachętę do dalszej pracy. Życzliwą wzmiankę znaleźliśmy również w tegorocznym 11 zeszycie „Veterinärhistorische Mitteilungen”.

Wiemy, że dzieło dokonane dotąd przez Przegląd Weterynaryjny, w którym my tylko nieznaczny wzięliśmy udział — zobowiązuje. Pragniemy dzieło to budować dalej z pożytkiem dla wiedzy i zawodu, w oparciu o naszych obecnych przyjaciół i tych, których sobie pracą naszą zamierzamy zjednać.

KOMITET REDAKCYJNY.

DR ALEKSANDER PERENC

WPLÝW DUCHA POLSKIEGO NA ROZWÓJ WETERYNARII W KRAJACH SŁOWIAŃSKICH ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM OSTATNIEGO PIĘCDZIESIĘCIOLECIA.

Polska przez swe położenie geograficzne wystawiona była na podwójne wpływy kulturalne. Z zachodu i południa działała na nią kultura łacińska, ze wschodu bizantyjska. Jednak wpływy bizantyńskie okazały się nikłe, zaś łacińskie dały wspaniałą rozkwit kulturalny, szczególnie w okresie renesansu polskiego.

Widocznym efektem tych wpływów łacińskich są do dnia dzisiejszego zachowane przedmioty o największej trwałości w postaci większych pomników budowlanych, lub poszczególnych obiektów rozsianych po rubieżach naszego Państwa. Ponieważ granice dzisiejsze nie są krańcami naszej dawnej Rzeczypospolitej, ani krańcem naszego zasięgu kulturalnego, przeto pomniki te znajdujemy w postaci licznych okazów na dalekich rubieżach Ukrainy, Białorusi, Łotwy i Litwy.

Następnym efektem — to nasza literatura. Z niej nie wszystko zostało przekazane i zachowane do dnia dzisiejszego, ponieważ tak rękopis jak i książka jest rzeczą łatwo zniszczalną. O te zniszczenia w Polsce nie było trudno podczas licznych najazdów Tatarów, Szwedów, Turków i obecnych sąsiadów wschodnich. Jakie zaś były następstwa wojen, wynikłych z tych najazdów, to wiemy dobrze, ponieważ wojnę światową i jej skutki w tej dziedzinie mamy jeszcze w pamięci.

Jednak zasięg tego naszego dobra duchowego, tak łatwo zniszczalnego i połączonej z nim kultury, był o wiele większy

niż zasięg budownictwa i sięgał w najdalsze zakątki Słowiańszczyzny wschodniej. Był również okres czasu, kiedy nasze wpływy kulturalne i to z dziedziny wiedzy weterynaryjnej, objęły całą Słowiańszczyznę. Działo się to w szczególności w ostatnim pięćdziesięcioleciu.

Nie będzie zatem od rzeczy, jeżeli przy sposobności jubileuszu, z powodu pół wiekowej działalności „Przeglądu Weterynaryjnego” — przejdziemy poszczególne fazy powyższego zagadnienia, które postaram się streścić w trzech zasadniczych kierunkach, a to: literackim, wychowawczym i organizacyjnym.

Nasze wpływy literackie są bardzo dawne. Medycyna rosyjska korzystała tak dobrze z polskiej medycyny ludzkiej, jak i zwierzęcej. Jak sami historycy rosyjscy stwierdzają (Gąsiorowski Tom I. str. 52 i 90), to Polak Jan Smera występuje jako lekarz wielkiego księcia Włodzimierza I. już w roku 999, zaś najdawniejsza księga lekarska w postaci rękopisu z roku 1588, została na żądanie wojewody Tomasza Afanasiewicza Rutterlina w mieście Serpuchów z polskiego na rosyjski język przełożona. Przetłumaczono ją z rękopisu, który był zielnikiem, napisanym w Krakowie w roku 1423 dla wojewody trockiego „Pana Stanisława Gaczków”. Przekłady dzieł polskich z zakresu weterynaryjnego na język ruski czy rosyjski, występują o wiele później. Przykładem tego jest „Hippika” *Dorohostajskiego* z 1603 roku, przełożona na język ruski w roku 1752, jak to podaje „Bibliografia” Daszkiewicza i Gąsiorowskiego, oraz „Książka lekarstw końskich oraz sposoby ratowania w chorobach bydła, owiec etc.”, wydana „w typografii W. O. O. Bazylanów za przywilejem J. K. Mości 1788 R. w Poczajowie”, która przedstawia przekład takiego dzieła *Conrada* „Sprawa a lekarstwa końskie” itd. z roku 1532.

Jeżeli zwrócimy tylko uwagę na „Bibliografię polską weterynarii i hodowli zwierząt” profesora Magistra Stanisława *Królikowskiego*, to rzuca się tam w oczy cały szereg dzieł i artykułów z zakresu weterynaryjnego, napisanych przez autorów polskich w języku rosyjskim.

Ze względu na to, że przechodziłoby ramy niniejszego artykułu zobrazowanie tej dziedziny działalności polskich uczonych, wyliczę ich tylko w porządku alfabetycznym, a ciekawych odsyłam do wymienionej „Bibliografii” *Królikowskiego*. Tymi autorami byli: *Boczkowski* Piotr, *Cienkowski* Ludwik, *Cybulski* Napoleon, *Dziedziul*, *Dogiel*, *Fonberg* Maciej, *Gajewski* Ignacy, *Gumilewski* H., *Jelski* Aleksander, *Kaczyński* O. A., *Kottubaj* Henryk, *Koziorowski*, *Krajewski* Alfred, *Krajewski*

Antoni, Królikowski Stanisław, Leontowicz J., Lewicki Kazimierz, Mokrzycki Teodor, Nawrocki F., Nomiewicz E., Pawłowicz L., Poluta Grzegorz, Rodziewicz Józef, Sawicki, Seifman Piotr, Studziński Adolf, Strzedziński A., Wiszniewski Karol Klaudiusz, Żórawski Marcejan i wielu innych, których „Bibliografia” Królikowskiego nie wymienia, ponieważ kończy się na roku 1891.

O ile natomiast zapytamy o wpływy literatury rosyjskiej na polską, to stwierdzić muszę, że te są bardzo nikle i wyjątkowe.

Osobną i bardzo chlubną kartę stanowią nasze wpływy na bułgarską literaturę weterynaryjną, ponieważ podwaliny pod jej nowoczesną literaturę weterynaryjną stworzyli dwaj polscy lekarze weterynaryjni — to jest *Chelchowski* Fortunat i *Timoftiewicz* Ludwik.

Dzieła *Chelchowskiego* posiadają następujące tytuły:

- 1) Kratko rukowodstwo za pregledwanie dobitoka i miesoło, sastawił za miedicinskiete i weterinarni lekari i feldszeri.
- 2) Palpacia na ocznoło kełbo, koto diagnosticzesko szedstwo za lesnoto i berzo raspoznawanie na wutresznite bolesti u konete. Sofia 1889. Stron 15.
- 3) Kratka prakticeska weterinarna botanika. Sofia 1890. — Stron 64.
- 4) Nauka za strojenieto i otprawlenieto teloto na domasznite ziwotni. Sofia 1889/90. Stron ponad 240, drzeworytów 106.
- 5) Ippołogja ili nauka na koniete. Sofia 1889/90. Stron ponad 450 i około 100 rycin.

Pozatem napisał on cały szereg obszernych i poważnych artykułów i umieszczał w bułgarskim *Wojen. żurnalu*.

Timoftiewicz Ludwik stworzył okresową bułgarską prasę weterynaryjną przez założenie i redagowanie czasopisma pod nazwą „*Weterynarna Sbirka*”.

Co do kierunku organizacyjnego, to podkreślić należy, że już w roku 1874, czynniki rosyjskie wykorzystały zdolności w tym dziale Piotra *Seifmana* i powołały go do Kazania celem zorganizowania tamże Instytutu Weterynaryjnego.

Jednak najefektowniejszą działalnością na tym polu poszczycić się mogą już raz wymienieni — to jest *Chelchowski* i *Timoftiewicz*.

Fortunat *Chelchowski*, jak podaje Artur *Jentys*, ...urodził się w roku 1854 w ziemi witebskiej w majątku Fortunie. Ukończywszy szkołę realną w Dynaburgu, a następnie Instytut Weterynaryjny w Dorpacie (cum eximia laude) — pozostaje w ciągu 2 lat jako asystent na klinice, poczem wraca do

majątku rodzinnego, gdzie zajmuje się praktyką oraz hodowlą. W tym czasie ukazują się jego pierwsze publikacje naukowe.

W styczniu 1883 r. zostaje powołany przez rząd bułgarski na stanowisko okręgowego lekarza weterynaryjnego w Tyrnowie w Księstwie Bułgarii; w maju 1885 r. na żądanie ks. Aleksandra Battenberga, przenosi się do gwardii konnej w Sofii. W lutym 1886 zostaje mianowany członkiem wyższej Rady Medycznej i szefem cywilnego Wydziału Weterynarii przy bułgarskim Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, w kwietniu zaś tegoż roku, w randze majora, głównym lekarzem weterynaryjnym wojsk bułgarskich i naczelnikiem Oddziału Weterynarii przy Ministerstwie Spraw Wojskowych.

Niezależnie od zajmowanych stanowisk, w roku 1889 zostaje powołany na stanowisko kierownika laboratorium bakteriologicznego przy Ministerstwie Spraw Wojskowych, przy czym w celu pogłębienia wiedzy z zakresu bakteriologii i chorób zakaźnych zostaje delegowany do pracowni Kitta w Monachium, następnie do Csocora w Wiedniu oraz do Babesa w Bukareszcie. Po powrocie z delegacji, oprócz wymienionych stanowisk, pełni obowiązki lekarza weter. przy dworze i przy królewskim ogrodzie zoologicznym, a także jest wykładowcą w Szkole Wojennej w Sofii.

Po wygaśnięciu kontraktu z Bułgarią, w październiku 1891 r. nie chcąc przyjąć poddaństwa bułgarskiego, opuszcza Bułgarię..

Timoftiewicz Ludwik, jak opisuje *Królikowski*, ...urodził się 29 lipca 1861 roku we Lwowie. Dyplom lekarza weterynarii otrzymał tamże w 1885 roku. Przez ciąg lat trzech był asystentem przy katedrze fizjologii i farmakologii. W roku 1886 zdał egzamin rządowy, po czym otrzymał posadę weterynarza powiatowego w Kołomyi.

Stamtąd powołany został do Bułgarii, na stanowisko kierownika Wydziału Weterynaryjnego przy Ministerstwie (*Vétérinaire en chef*). Na tym stanowisku rozwinął wysoce doniosłą działalność, dając podstawy (w czym i mag. Fortunat Chelchowski położył zasługi), racjonalnej nowoczesnej administracji weterynaryjnej w tym budzącym się do życia kraju.

Jemu zawdzięcza Bułgaria także szereg wydawnictw, a przede wszystkim czasopismo przez niego założone i redagowane p. t. „Weterynarna Sbirka”. Zasługi te dla Bułgarii zaznaczyło po jego zgonie toż czasopismo w pośmiertnym wspomnieniu (Weterynarna Sbirka rok 1900 za listopad).

Tęsknota za Ojczyzną skłoniła go do powrotu z obczyzny do Lwowa, gdzie w roku 1893 obejmuje po śmierci A. Litticha (29 IV 1893), stanowisko Weterynarza Krajowego... Publikacje swe umieszczał w „Przeglądzie Weterynarskim” w latach od 1886 do 1888, również we wspomnianym wyżej czasopiśmie bułgarskim, które redagował w latach 1892 do 1894...

Działalność nauczania zapoczątkował w uczelniach rosyjskich profesor dr. Karol Edward *Miram*, który po zlikwidowaniu polskiego Instytutu Weterynaryjnego w Wilnie w roku 1842, powołany został na profesora fizjologii do Uniwersytetu Św. Włodzimierza w Kijowie.

Podobny los spotkał dyrektora Szkoły Weterynaryjnej w Warszawie, Edwarda Feliksa Wincentego *Ostrowskiego*, który w roku 1853 przeniesiony został na stanowisko profesora do Szkoły Weterynaryjnej w Charkowie. Nie uniknął tego losu i jego późniejszy następca Piotr *Seifman*, gdyż w roku 1874 przeniesiony został do Kazania, celem zorganizowania tam Instytutu Weterynaryjnego, oraz objęcia jego dyrektury.

W roku 1874 los Seifmana dzieli i Marcjań *Żurawski*, przeniesiony z Warszawy do charkowskiego Instytutu Weterynaryjnego na stanowisko docenta, a później profesora fizjologii, anatomii patologicznej i ogólnej oraz histologii i farmakologii.

Z późniejszych na polu nauczania wyszczególnili się: Mag. Jan *Gordziakowski*, profesor epizootologii w charkowskim Instytucie Weterynaryjnym i Mag. Ignacy *Szantyr* profesor chirurgii kończyn w Instytucie Weterynaryjnym w Dorpacie.

Osobną kartę z działu wychowawczego, stanowi lwowska Akademia Medycyny Weterynaryjnej. W ciągu jej istnienia był czas, kiedy była ona centralą wychowawczą słowiańskich lekarzy weterynaryjnych. Od roku 1881/2 do roku 1921/2 w ramach swych słuchaczy, posiadała następujące ilości poszczególnych Słowian: Polaków 1219, Rusinów 217, Ukraińców 8, Czechów 110, Morawian 3, Słowaków 2, Bułgarów 23, Serbów 10, Kroatów 46, Dalmatyńców 1, Bośniaków 1, Słoweńców 5, Jugosłowian 17, Rosjan 1.

Kiedy zaś po wojnie światowej, rozpętane namiętności nacjonalistyczne, stworzyły wrogie nastawienie w stosunku do Słowian w szeregu uczelni weterynaryjnych, to podwoje lwowskiej Akademii tym serdeczniej przygarnęły młodzież pobratymczą.

Wyrazem tego jest list otwarty, pomieszczony przez Jugosłowian w jednym z czasopism lwowskich, który zamieszczam:

Jugosłowianie w podzięcie Lwowu.

Lwów, 29 listopada 1921 r.

Odchodzimy, opuszczając Wasz gród, a nie możemy odejść bez słów podziękii za miłość Waszą, przyjaźń, szlachetność, jakiej doznawaliśmy od Was w czasie dwuletniego wśród Was pobytu. Dola nasza była smutną, jak los wszystkich uczni-tułaczy. Od najwcześniejszej młodości przebywając wśród obcych w Wiedniu, Budapeszcie, Szwajcarii, poznaliśmy rychło gorycz dni samotnych, pozbawionych złotego blasku miłości i przyjaźni; jeżeli zaś czasem i uśmiech zawitał na ustach naszych, był to uśmiech przez łzy. Kiedy zaś wojna rozpętała się na ziemiach Waszych i naszych, rozproszyliśmy się wszyscy, by spłacić dług ojczyźnie. Po latach kilku, wielu już nie powróciło, by kończyć rozpoczętą pracę, a my, którzy zostaliśmy, rozpoczęliśmy znów naszą wędrówkę w poszukiwaniu nauki. Wygnano nas z Wiednia, Budapesztu, odmawiając nam prawa nauki, jak gdyby była ona monopolem pewnej tylko narodowości. Pukaliśmy i tu i tam, wszędzie napróżno, a także zaszliśmy tam, skąd dochodziły nas zawsze tylko zapewnienia przyjaźni. Ale i tu niewiele pozostać pozwolono.

I oto pewnego dnia listopadowego r. 1919, pojawiła się grupa, nas tułaczy-uczni, przed Waszą Wszechnicą we Lwowie z ostatkami sił i nadziei. W powietrzu czuć było zapach krwi świeżo przelanej, zdawał się dochodzić odgłos strzałów. Długo wahałiśmy się, nim zdobyliśmy się na odwagę by zakolatać do jej bram i prosić nie o litość już dla nas, którym los najpiękniejsze lata młodości bezpowrotnie zabrał, ale dla naszych starsuszków rodziców i dla ich nadziei zażywania dobrze zasłużonego odpoczynku za powrotem ich synów.

A Wy, bracia, przygarnęliście nas, otworzyliście przed nami serca Wasze i dusze, podwoje Waszych uczelni, staraliście się, byśmy mieli dach nad głową i dobrze nam było wśród Was, czego nikt przed Wami nie uczynił. Profesorowie Wasi, których imiona w naszej ojczyźnie znane są szeroko, taką troskliwością otaczali nas przez cały czas naszego wśród Was pobytu, małżonki ich szanowne zaś taką pieczołowitością, jak dla własnych synów okazywały, iż nigdy nie będziemy mogli chwil tych bez wzruszenia wspominać. Jego Magnificencji Rektorowi, Gronu profesorskiemu, tak wielkie zainteresowanie się sprawami naszego trójmiejennego narodu i młodą naszą wszechnicą

w Białym Zagrzebiu okazującym, Cześć i sława! Cześć i sława Wam, szanowni nasi Mistrze, za trudy Wasze, za słowa zachęty, za ojcowskie traktowanie. Trud Wasz nie pójdzie na marné, ziarno padło na glebę urodzajną!

Wieść o Waszym czynie szlachetnym, braterskim, jak wieść radosna rozeszła się w krajach naszych, od Adriatyku do Wardaru. I popłynęły błogosławieństwa matek naszych i sióstr przez Karpaty do grodu tego i modły do Przedwiecznego za Was. — Szeregi nasze zwiększały się z dniem każdym, utartym szlakiem już wędruje falanga młodych naszych kolegów do grodu Waszego, by czerpać z tej krynicy przedziwnie czystej, nauki Waszej, polskiej nauki, by błądzić w gmachu, wiekowej kultury Waszej i podziwiać wiele rzeczy, które pragnęlibyśmy widzieć u nas na Południu.

Młodzież Wasza była dla nas braćmi, gotowymi do przysług, pomocy. Ona to w chwilach upadku ducha przyświecała nam jako przykład, ona ta Wasza młodzież szczerą jak najczystsze złoto, hartowną jak stal damasceńska, nieraz nam drogę wskazywała w labiryncie rzeczy nam nieznanych.

Z grodu Waszego unosimy nietylko dyplomy. Niczem nieodpłacona wdzięczność, szacunek i podziw dla Was i czynów i spraw Waszych — nie zatrze się nigdy w sercach i pamięci naszych. Pragnąc w części bodaj odpłacić to dobro, jakiegośmy od Was doznali, zapraszamy młodzież Waszą nad nasze morze południowe, by tam wśród rodzin naszych, a serc bratnich odpoczęła, po tylu latach walk i bojów, byśmy i my Wam mogli coś o nas powiedzieć.

Cześć Ci Lwowie, cześć Twej Wszechnicy sławnej i Mistrzom jej uczonym, cześć młodzieży Twej! Cześć Waszej potężnej i bogatej Polsce, cześć Polakom-braciom!

Hwała Wam braćo Poljaci!!

Jugosłowiańscy lekarze weterynarii.

Podobny wyraz uczuć nie był odosobniony, w dniu 2 lutego 1923 roku w „Słowie Polskim” ukazał się znów artykuł o zbliżonej treści.

Przypominając tych kilka fragmentów z naszej działalności na niwie Słowiańszczyzny, czuję pełne zadowolenie z tego, że mogliśmy w miarę naszych możliwości, w dobrych czy złych okresach naszego bytu państwowego, być pomocnymi naszym pobratymcom, czy to w rozbudowie ich weterynarii państwowej,

lub wojskowej, czy też przez krzewienie wśród nich nauk weterynaryjnych.

Dzisiejszy Jubilat „Przegląd Weterynaryjny” brał w ciągu swej półwiekowej działalności żywy udział w tej współpracy. Życzyć Mu przeto należy, aby w swej chlubnej działalności, święcił cały szereg podobnie wzniosłych jubileuszy.

L I T E R A T U R A.

1. *Gąsiorowski* Ludwik: Zbiór wiadomości do historii sztuki lekarskiej w Polsce. Tom 1. Poznań 1839.
2. *Jentys* Artur: Fortunat Chelchowski 1854—1933. *Wiad. Wet.* Warszawa. Tom XII. Nr. 160.
3. *Królikowski* Stanisław: Bibliografia polska weterynarii i hodowli zwierząt. Lwów 1891.
4. *Królikowski* Stanisław: Rękopis. Historia weterynarii w Małopolsce.
5. *Millak* Konrad: Informacja listowna.
6. *Perenc* Aleksander: Historia lecznictwa zwierząt w Polsce. Toruń 1936 r.
7. *Próchnicki* T.: Marcyan Żórawski. — *Wiad. Weteryn.* Tom XIV. Nr. 179.

A. ZAKRZEWSKI

Z DZIEJÓW PRZEGLĄDU WETERYNARYJNEGO

Po przeszło 70 latach rozmaitych starań uległ wreszcie rząd austriacki w roku 1880 i zdecydował się na otwarcie we Lwowie drugiej austriackiej uczelni weterynaryjnej. Stało się to w roku 1881. Nowa uczelnia dostała nazwę okazałą „Szkoła weterynaryjki i szkoła kucia, w połączeniu z zakładem leczenia zwierząt”. Okazałość tej nazwy miała zapewne przesłonić niebywałe braki w jej wyposażeniu. Główny budynek szkoły, stary dom mieszkalny, oczywiście pozbawiony światła gazowego, kanalizacji, wodociągu, ustępów w obrębie gmachu, nadto nie posiadający piwnic, a wkopany głęboko dwoma bokami w wysoki stok wzgórza pływał w wodzie zaskórnej i ulegał przy każdej ulewie powodzi. Nadto zwierciadło wody w sąsiednim stawie znajdowało się na wysokości połowy przyziemia. Beznamiętny, rzeczowy opis *Królikowskiego* wymienia butwiejące, zagrzybione podłogi, zapadające się niespodzianie w ukryte, nie znane studnie, rdzewiejące nieuchronnie przyrządy i żelazne części składowe domu, pleśniejące książki i zbiory. W takim reprezentacyjnym gmachu musiało się pomieścić kancelarie, sale wykładowe, bibliotekę, muzea i mieszkania personelu. „Zakład leczenia zwierząt” mieścił się w przyległej dawnej odlewni żelaza. Ze zwykłego klepiska wznosiły się powyginane starością i spróchniałe belki podtrzymujące również wygięte belki stropowe, które przez długie lata groziły zawaleniem. Strop był założony tak nisko, że każde spięcie się konia czy krowy groziło zwierzęciu rozbiciem głowy, a całości budowli runięciem. Podobnymi warunkami odznaczała się była stajnia mieszcząca w sobie gmach prosektorium. Pierwszy skład osobowy szkoły przewidywał trzech profesorów i jednego adiunkta, którzy mieli wyłożyć i nauczyć całość weterynaryjki i bardzo wiele hodowli.

Współcześni nie umieliby podolać tak ogromnym obowiązkom w podobnych warunkach. Widocznie ludzie z przed dwóch pokoleń byli inni. Kroniki szkoły i zapiski historyków stwierdzają stałą, uporczywą rozwój szkoły. Notują cierpliwe, niebываłe boje z rządem austriackim o każde dziesięć złr dotacji. Wspominają o nieprzerwanym domaganiu się budowy, odpowiednich gmachów na olbrzymim, bo z początku przeszło 18-morgowym obszarze szkoły. Tu jednak okazał się rząd silniejszy, bo do upadku Austrii obronił się i niczego nie wybudował. Niewiarygodne warunki pracy podkopywały zdrowie pracujących i wielu niewątpliwie skróciły życie. Zachowały się w szkole fotografie młodego prof. *Kulczyckiego* preparującego okazy anatomiczne dla względów zdrowotnych na prymitywnym stole w cieniu drzew. Padali ofiarą ś. p. *Królikowski, Kulczycki, Fibich, Grabowski* i tylu innych. Jednakże ci dziwni ludzie nie tylko umieli wytrwać w tych warunkach, lecz stać ich było i na czynne organizowanie otaczającego życia. Po pięciu latach istnienia Szkoły nieznane bliżej „Kółko Weterynarzy Lwowskich”, w którym oczywiście byli duszą pracownicy Szkoły, jest już gotowe do założenia pierwszego na ziemiach polskich pisma weterynaryjnego i czuje się na siłach stworzenia pierwszej w Polsce organizacji lekarzy weterynaryjnych. Takie uchwały zapadły z końcem roku 1885 i zostały ściśle i szybko wykonane.

Dnia 1 stycznia 1886 pojawia się pierwszy zeszyt Przeglądu Weterynarskiego. Uchylają przyłbice jego istotni twórcy zorganizowani w pierwszy komitet redakcyjny. Są nimi znakomici profesorowie *Kadyi* i *Szpilman*, naczelnny weterynarz miejski *Kubicki* i c. k. weterynarz krajowy z namiestnictwa *Littich*. Ster redakcji ujmuje trzeci profesor Szkoły, szeroko znany wykładowca i organizator hodowli prof. *Barański*.

W układzie pierwszego zeszytu naczelne miejsce zajmują artykuły o charakterze naukowym. Z kolei wiele miejsca poświęcono streszczeniom prac obcych, dalej wiadomościom rolniczym, szkolnym i zawodowym weterynaryjnym, przede wszystkim krajowym i z całego obszaru monarchii austro-węgierskiej. Szkielet tego układu zachował się aż po dzień dzisiejszy, z tym, że w poszczególnych okresach pewne jego człony czasowo górowały nad innymi. Pierwszy redaktor nie był pewny czy wysunięcie na pierwszy plan zadań naukowych, interesujących jedynie szczupłe ówczesne grono weterynarzy, ewentualnie lekarzy, potrafi zapewnić pismu należytą poczytność, a tym samym wystarczające podstawy finansowe. Doradzał raczej kierunek popularyzacyjny, z głównym naciskiem na spr-

wy hodowlane, celem zjednania pismu poczytności również w kołach rolników i hodowców. Plany te wywołały jednak tak żywy sprzeciw w ambitnym Komitecie redakcyjnym, że prof. *Barański* musiał złożyć w marcu 1886 kierownictwo pisma w wytrawne ręce prof. *Szpilmana*, pozostając jednakże nadal w Komitecie redakcyjnym. W tym samym czasie zawiązało się zgodnie z zapowiedziami Galicyjskie Towarzystwo Weterynarskie, które w dniu 25 marca 1886 przyjęło na własność Przegląd Weterynarski, a zarazem troskę o zapewnieniu pismu funduszków, którą zdejmie ze swych bark dopiero w r. 1922. Ustalono rozmiary pisma na 1½ arkusza druku miesięcznie, cenę rocznej prenumeraty na 3 złr w Austrii, 3 rs w państwie rosyjskim, 6 mk w Niemczech i 8 fr w innych państwach. Kwoty te nie uległy zmianie aż do roku 1911.

Przez 13 lat władzy redaktora *Szpilmana* ukazuje się Przegląd z regularnością dokładną, a życie jego płynie nurtem spokojnym i pewnym. Nie wszystkie prace naukowe ogłaszane w piśmie sięgają swym poziomem prac w literaturach obcych, są one jednak wiernym odbiciem współczesnego poziomu wiedzy weterynaryjnej w Polsce. Za to szczególnie staranne są informacje o ruchu naukowym za granicą, zapoznające czytelnika wiernie i wnikliwie z jakością i treścią opracowywanych zagadnień. Bardzo żywy jest dział informacyjny o życiu zawodowym weterynarzy organizującym się tak sprawnie, że po dziesięć lat działania Galicyjskiego Towarzystwa Weterynarskiego prawie wszyscy weterynarze w Galicji należą do tej organizacji. Członkowie Towarzystwa prenumerują Przegląd obowiązkowo. Z czasem rosną jednak zaległości w opłatach. W roku 1892 przy około dwustu prenumeratorach zaległości dochodzą już do sumy 800 złr. W roku 1895 okazała się konieczność wykreślenia kilkunastu najoporniejszych płatników. Brakom kasowym radziły wprawdzie tylko skromne dotacje Towarzystwa, w wysokościach do 100 złr rocznie, ale wysoki poziom i pożyteczność pisma sprawiły, że już od roku 1890 pojawia się subwencja Wydziału Krajowego, a po tym co rocznie uchwalane przez Sejm zasiłki, które doszły w roku 1913 do kwoty 800 koron. To też mimo utyskiwania na złą wypłacalność prenumeratorów, Przegląd nie miał do okresu powojennego poważnych finansowych kłopotów. W roku 1892 przyznano nawet redaktorowi renumerację w kwocie 180 złr, a „pomocnikowi” po trzy złr od numeru. W roku 1894 Przegląd Weterynarski wchodzi w skład eksponatów Powszechnej Wystawy Krajowej, przyczyniając się do uznania jakie szkoła weterynarii uzyskała w tej imprezie.

W roku 1898 redaktor *Szpilman* ustępuje ze swego stanowiska by bez reszty poświęcić się nowej godności rektora Akademii Weterynarii i organizacji swego nowo powstającego Zakładu. Redakcję obejmuje na 12 i pół lat prof. *Królikowski*. Zadania nowego redaktora są nierównie łatwiejsze, gdyż trudności początkowe zostały już opanowane i pismo jest w pełnym rozwoju. Do współpracy z nowym redaktorem staje z rokiem 1899 nowy komitet redakcyjny w składzie: *Kubicki, Kulczycki, Sikorski, Timoftiewicz*. Komitet ten ulega w czasie rządów prof. *Królikowskiego* częstym zmianom. Coraz liczniej garną się lekarze weterynaryjni do współpracy w swym piśmie, które utrwaliło już sobie opinię wspólnego cennego dobra. Przewijają się nazwiska: *Grabowski* od r. 1900, *Fried, Halski, Mańkowski, Skuciński* od r. 1905, *Markowski, Wójcik* od r. 1906, *Panek* od r. 1907, *Przybytkiewicz, Zagaja* od r. 1910. Zakres prac redakcyjnych rośnie. Wobec gwałtownej rozbudowy wiedzy weterynaryjnej dokonywa naczelnny redaktor stopniowej selekcji materiału naukowego. Sprawy rolnicze i lekarskie zaczynają zanikać na łamach Przeglądu. Mnożą się natomiast zagadnienia ściśle weterynaryjne oraz z zakresu mikrobiologii stosowanej, to jest z zakresu mięsoznawstwa i nauki o mleku. Rosną również ilościowo zagadnienia policii weterynaryjnej, historii weterynarii, a zwłaszcza zagadnienia zawodowe. Nacisk tych spraw aktualnych staje się czasami tak wielki, że przytłacza rozmiarami część naukową pisma. W latach 1906 do 1908 użala się prof. *Królikowski* na nadmiar pracy redakcyjnej, któremu nie może sam poddać. To też w roku 1909 spotykamy po raz pierwszy współredaktora pisma w osobie prof. *Markowskiego*. Pięknym osiągnięciem redakcji za czasów prof. *Królikowskiego* było zdobycie poczytności i współpracy wśród weterynarzy-Polaków w Królestwie Polskim i w całej Rosji, nawet azjatyckiej. Prof. *Królikowski*, wierny syn Mazowsza, podtrzymywał rozległe stosunki z ziemią ojczystą aż do śmierci. Dzięki temu umiał zjednać i zespolić mnogie rzesze kolegów „zakordonowych” z Przeglądem. Cenne te stosunki wyrażały się częstymi słowami uznania dla pisma, a prof. *Królikowskiemu* zgotowały nad wyraz serdeczne przyjęcie w wolnej już Warszawie w roku 1919. To też ze słusznym poczuciem dumy pisze *Królikowski* w swej „Historii Akademii Med. Wet. we Lwowie”, że w roku 1910 liczył Przegląd prenumeratorów w Galicji 190, w Austrii 8, w Poznańskim 7, a w Królestwie i Rosji 150. Dalszym widomym znakiem uznania społeczeństwa dla pożytecznej działalności Przeglądu było przyznanie mu dwukrotnie Dyplomu honorowe-

go przez IX i X Zjazd Lekarzy i Przyrodników Polskich w roku 1900 i 1907. Znaczna już liczba prenumeratorów i stale rosnące zasiłki dla pisma z Sejmu galicyjskiego sprawiły, że stan finansowy pisma nie jest zły. Roczny fundusz dyspozycyjny dla naczelnego redaktora wynosi w roku 1905 już 400 koron. Brak jednak jeszcze ciągle środków na upragnione przez redakcję honorowanie autorów.

Prof. *Królikowski* ustępuje z redakcji w połowie roku 1911, zastrzegając sobie nadal utrzymywanie kontaktu z rzeszą czytelników „zakordonowych”. Powodem była niemożność podjęcia nowych rozleglejszych obowiązków, wobec zamiarów znacznego rozbudowania pisma. Postanowiono bowiem przekształcić pismo na dwutygodnik, rozszerzyć je objętościowo tak znacznie, że budżet na rok 1912 miał wynieść poważną już kwotę 7.000 koron. Nowa redakcja powołana w dniu 1 lipca 1911 składa się z redaktora naukowego i naczelnego prof. *Panka*, redaktora dla spraw hodowlanych prof. *Malsburga* i redaktora administracyjnego Dr *Przybyłkiewicza*. Równocześnie uchwalono podwyższenie prenumeraty z 3 na 5 rs dla czytelników z obszaru imperium rosyjskiego. Jednakże sprawa dwutygodnika upadła i do dnia dzisiejszego nie dała się zrealizować. Natomiast powiększono objętość poszczególnych zeszytów do 3 arkuszy miesięcznie. Prof. *Panek* kładzie w piśmie główny nacisk na zagadnienia naukowe i streszczenia, które po raz pierwszy szereguje wedle działów wiedzy, z których je zaczerpnięto. Natomiast sprawy zawodowe i bieżące drobiazgi informacyjne doznały, za wyjątkiem sprawozdań z działalności Towarzystwa Weterynarskiego, znacznego zredukowania. Już po czterech miesiącach ustępuje z redakcji prof. *Malsburg*, a obowiązki jego przejmuje Dr *Przybyłkiewicz*, który od roku 1912 staje obok prof. *Panka* jako współredaktor. Z rokiem tym wprowadzono w piśmie nowy dział praktycznych pytań i odpowiedzi, jednak do zamierzonej głębszej reformy pisma nie dochodzi. W roku 1913 po raz pierwszy spotyka się Przegląd z poważnym niedostatkiem finansowym. Powodem katastrofy jest nie uchwalenie przez Sejm budżetu wskutek czego Wydział Krajowy wstrzymał subsydlum dotąd regularnie pismu wypłacane. Rocznik 1913 posiada zatem tylko 21 arkuszy druku zamiast postanowionych 36. Niedostatek pieniężny sprawił i w tym roku zahamowanie zamysłów reformatorskich. W pomyślnie zapowiadającym się roku 1914 przybywa trzeci współredaktor prof. *Markowski*. Obok redaktorów działa w Przeglądzie w latach 1912 do 1914 liczny komi-

tet redakcyjny, w którym spotykamy nazwiska: *Dalkiewicz, Guzek, Holobut, Krynicki, Röhrenscheff*.

Zdawałoby się, że wreszcie zostanie wprowadzone w życie nowoczesne, co raz pilniej potrzebne przekształcenie pisma, gdy wybuch wojny światowej poraził jego wydawnictwo zupełnie. Ostatni zeszyt Przeglądu Weterynarskiego z roku 1914 ukazał się w lipcu. Z powodu okresu wakacyjnego i zajęcia Lwowa przez armię rosyjską już 3 września 1914 została redakcja Przeglądu bez redaktorów. Podobny los dotknął i Towarzystwo Weterynarskie, które w latach 1915—1917 nie działało zupełnie. W roku 1915 umiera we Lwowie pierwszy redaktor Przeglądu prof. Dr *Barański*. Bolesne to zdarzenie tonie w niepamięci wskutek szalejącej zawieruchy wojennej. Dopiero w lipcu 1918 udaje się wskrzesić działalność Towarzystwa. Na posiedzeniu w dniu 9 czerwca 1918 uchwalono na wniosek prof. *Panka* wznowienie wydawnictwa pisma z nowym rokiem 1919, przy czym dobrano na współredaktora Doc. Dr *Rungego*, na miejsce powołanego do wojska Dr *Przybyłkiewicza*. Zamiarom tym stanął znów na przeszkodzie upadek Austrii i wybuch wojny polsko-ukraińskiej, której ośrodkiem stała się właśnie siedziba redakcji — Lwów. Mimo to pojawił się rocznik pisma 1919 nazwany błędnie rocznikiem XXXII, składający się z jednego styczniowego, dwuarkusowego zeszytu. Prenumeratę roczną za ów rok ustalono już na 36 koron lub 24 marek.

W roku 1920 prof. *Panek* obciążony zajęciami rektorskimi i zamierzonym przeniesieniem się do Bydgoszczy składa godność redaktora. Równocześnie pracę redakcji utrudnia stały brak współredaktora *Rungego* i członka komitetu *Dalkiewicza*, pełniących powinność wojskową. Wobec tego Towarzystwo Weterynarskie powołało na ich miejsce prof. *Niemczyckiego* i Dr *Haydukiewicza*. Naczelną redakcją przechodzi w ręce prof. *Markowskiego*. Z dniem 1 stycznia 1920 zmieniono nazwę pisma na dzisiejszą: Przegląd Weterynaryjny. Energiczne zabiegi prof. *Markowskiego* zjednały pismu zasiłki aż z trzech źródeł, a to z Ministerstwa Rolnictwa i D. P., Ministerstwa W. R. i O. P. oraz Małopolskiego Tow. Gospodarczego. Dzięki temu mimo trwającej wojny ukazały się w roku 1920 cztery zeszyty pisma, torujące mu na nowo dawną popularność. W roku 1920 odbyło się pierwsze w dziejach Galicyjskiego Towarzystwa Weterynarskiego posiedzenie wspólne z delegatami organizujących się lekarzy byłego zaboru rosyjskiego. Radosnemu temu wydarzeniu dał Przegląd Weterynaryjny wyraz szczególnie serdeczny. Żalobą natomiast okrywa się donosząc o śmierci swego

II i V redaktora prof. *Szpilmana* i Dr *Przybyłkiewicza*. W roku 1921 prowadzą redakcję pisma wspólnie prof. *Markowski* i prof. *Niemczycki*. Po raz pierwszy pojawiają się w pierwszym zeszytzie tego rocznika tytuły prac podane również w języku francuskim. Niestety wydawnictwo pisma zaczyna chromać. Szybko postępująca dewaluacja okazuje się wrogiem groźniejszym nawet od działań wojennych, gdyż unicestwia jakąkolwiek kalkulację kupiecką. Los Przeglądu dzieliła naówczas w Polsce ogromna większość periodycznych wydawnictw opartych na prenumeracie uiszczanej w odstępach aż miesięcznych lub dłuższych. Mimo iż na wniosek administratora pisma Mjr. *Dobiasza* podniesiono prenumeratę za rok 1922 na 1200 marek i oddzielono kasę Przeglądu od kasy Towarzystwa, zupełnie niezdolnego wskutek spadku wartości pieniądza do finansowania pisma, udało się wydać drugi zeszyt rocznika 1921 dopiero w czerwcu 1922. Jeszcze cięższy chaos zapanował w roku 1923, w którym składki w Towarzystwie podwyższano kolejno od 12 do 150 tysięcy marek za rok bieżący. Mimo to wielkim wysiłkom administratora *Dobiasza* udało się pod koniec roku 1923 stworzyć pewne finansowe podstawy pod dalsze wydawnictwo Przeglądu. W czasie od 1 października 1923 wydano w szybkich odstępach jeden zeszyt pisma jako rocznik 1922, dwa zeszyty półroczne jako rocznik 1923, wreszcie od stycznia 1924 Przegląd zaczyna się pojawiać regularnie jako miesięcznik, osiąga szybko swój poziom przedwojenny i szybko go przewyższa. Ważną pomocą był nowy zasilek z Min. Rolnictwa i D. P., który pojawił się z początkiem roku 1924 w astronomicznej liczbie 1600 milionów marek. W roku 1924 piastuje naczelną redakcję prof. *Markowski*, w komitecie redakcyjnym spotykamy nazwiska: *Dobiasz*, *Fried*, *Gajewski*, *Niemczycki*, *Trawiński*. Pismo ukazało się w siedmiu zeszytach, wysokość prenumeraty na drugie półrocze ustalono już w złotych po 1,50 zł miesięcznie. Pismo jest nadal organem Towarzystwa, zmienionego w międzyczasie na Małopolskie Towarzystwo Lekarzy Weterynaryjnych z zasięgiem terytorialnym trzech wschodnich województw Małopolskich.

W grudniu 1924 uznają Przegląd Weterynaryjny za swój organ także Krakowskie i Śląskie Towarzystwo lekarzy weterynaryjnych. Rok 1924 znowu dotyka Przegląd ciężką żalobą. Przychodzi mu żegnać na zawsze, trzeciego z kolei redaktora pisma prof. *Królikowskiego*. Dopiero rok 1925 można nazwać pierwszym normalnym powojennym rocznikiem pisma. Ster redakcji prowadzi nadal prof. *Markowski*, Doc. *Trawiński* zostaje

współredaktorem. Pieczy jego zostały powierzone szczególnie wiadomości bieżące i sprawy zawodowe oraz dział higieny środków spożywczych. W komitecie redakcyjnym pojawia się znowu dobrze znane z lat dawniejszej współpracy nazwisko: *Ponicki*. Ponieważ Przegląd uniezależnił się kasowo od Małopolskiego Tow. lek. wet. i w składzie jego prenumeratorów występują co raz częściej czytelnicy niezrzeszeni w towarzystwach, których pismo jest organem, przeto wprowadzono od roku 1925 podwójną prenumeratę: 16 zł rocznie dla zrzeszonych i 18 zł dla innych. Rozmiary pisma ustalają się ostatecznie na 2½ arkusza miesięcznie. Treść rozpada się na artykuły oryginalne lub referatowe, notaty z praktyki, streszczenia i oceny, sprawy zawodowe i wiadomości bieżące. W roku 1926 obok naczelnego redaktora prof. *Markowskiego* działają współredaktorzy: Dr *Guzek* i Doc. *Trawiński* a komitet redakcyjny tworzą: *Biliński, Dobiasz, Finik, Fried, Gajewski, Hiolski, Jakubowski, Lang, Niemczycki, Ponicki, Szczudłowski*. Koszta prenumeraty rosły równoległe ze wzrastającą drożyzną na 18 i 20 zł, by w roku 1929 osiągnąć szczyt, tj. 24 zł dla członków Zrzeszenia i 30 zł dla innych. W latach 1926 i 1927 wydaje Przegląd przy swych normalnych zeszytach miesięcznych dodatkowo szczegółowe sprawozdanie z III Powszechnego Zjazdu Polskich lekarzy weterynaryjnych, który odbył się we Lwowie w dniach 9—11 października 1926. Dodatki te złożyły się na 32 arkuszową księgę pamiątkową Zjazdu. Księga ta oraz wzorowa organizacja Zjazdu sprawiły powszechną opinię, że Zjazd ów był najbardziej udaną imprezą z wszystkich dotychczasowych zbiorowych poczynañ polskiego świata weterynaryjnego. Dzięki Księdze Pamiątkowej tom Przeglądu za rok 1927 był w rzeczywistości podwójnych rozmiarów. Pogłębia się również poziom naukowy drukowanych artykułów. Rok 1928 nie przynosi zmian w składzie redakcyjnym ani w układzie pisma za wyjątkiem ponownego ujęcia w działy streszczeń z obcego piśmiennictwa. Wiele miejsca zajmują sprawy zawodowe, tak aktualne w tym czasie, w którym odbywało się scalanie zawodu z początkowych Towarzystw przez Związek Zawodowy w ostateczną formę organizacyjną ogólnego Zrzeszenia Lekarzy Weterynaryjnych Rzeczypospolitej Polskiej. Rocznik 1928 znów podwyższył swą objętość i zawiera 36 arkuszy tekstu. Walne Zgromadzenie Małopolskiego Tow. Lekarzy Wet. w dniu 11 maja 1929 wybiera do pomocy redaktorowi *Markowskiemu* nowy komitet redakcyjny, w którego skład wchodzi: redaktor odpowiedzialny: *Zakrzewski*, współredaktorzy: *Gajewski, Guzek i Legeżyński*, administrator

Zenkner. Rocznik 1929 nie odbiega jakością ani objętością od poprzedniego. W działach pisma przybywa nowy nazwany „Rzeczy ciekawe”, który zawiera streszczenia z ogólnie przyrodniczych zajmujących spostrzeżeń. Sprawy zawodowe zajmują bardzo wiele szpalt. Zagadnienia organizacyjne są bowiem tak samo aktualne jak w roku poprzednim, przybyły nadto sprawy takie jak ustawodawstwo zawodowe, a zwłaszcza Izby lekarsko-weterynaryjne, Zjazdy: międzynarodowy w Londynie, XIII Lekarzy i Przyrodników Polskich w Wilnie, IV Powszechny Zjazd Lekarzy Weterynaryjnych Rzp. P. w Poznaniu 30 czerwca 1929 i wiele innych.

W lipcu roku 1930 przechodzi Przegląd Weterynaryjny znowu zmianę naczelnego redaktora. Po dziesięciu latach rządów naczelnych, a współpracy zaczętej jeszcze w roku 1909 ustępuje prof. *Markowski*, powołany na stanowisko Dyrektora Departamentu w Ministerstwie Rolnictwa. Redakcję pisma przejmuje prof. *Zakrzewski*. Rocznik 1930 wprowadza jako nowość streszczenia oryginalnych prac naukowych w jednym z głównych języków zachodnio europejskich. Zawiera również jako dodatek 2½ arkuszową księgę pamiątkową IV Powszechnego Zjazdu Lek. Wet. w Poznaniu przynosząc w niej cenną pracę prof. *Nowaka* o zarazku zarazy płucnej. Mimo to tom z roku 1930 jest mniejszy, zawiera tylko 30 arkuszy druku. Nowy redaktor nie napotyka w swej pracy na żadne trudności. Gmach Przeglądu Weterynaryjnego jest od dawna wykończony. Może iść jedynie o dalsze udoskonalanie pisma i dalszy jego rozrost. Prof. *Zakrzewski* postanowił sobie przede wszystkim zmienić lokalny nieco charakter pisma na ogólniejszy, tak by w każdym zakątku Rzeczypospolitej Przegląd stał się pismem bliskim. Drogą do tego było zjednywanie pismu współpracowników nawet w najodleglejszych drobnych osiedlach. Dzisiaj po sześciu latach takich usiłowań cel ten został osiągnięty niemal w całości. Z wyjątkiem najbardziej północnych kresów Rzeczypospolitej ma Przegląd w całym państwie licznych szczerych przyjaciół i stałych współpracowników. W układzie pisma nastąpiły pewne zmiany. W roku 1931 wprowadzono nowy dział pod nazwą: „Wiadomości z zakresu badania mięsa”, którego wierownictwo podjął Dr *Fried*. Przywrócono przegląd bibliograficzny piśmiennictwa weterynaryjnego i pokrewnego zarówno polskiego jak i obcego, podobnie jak to miało miejsce za czasów trzech pierwszych redaktorów pisma. Ułożono „Regulaminy ogłaszania prac w Przeglądzie Weterynaryjnym”. Streszczenia prac oryginalnych w języku obcym uznano za rzecz

bezwzględnie obowiązującą. Z działu Wiadomości bieżących wyjęto w osobną całość Sprawy zawodowe. Przez zmniejszenie wielkości czcionek uzyskano pomnożenie treści o czwartą część bez pomnażania ilości stron pisma. Wreszcie wprowadzono pierwszy raz w dziejach Przeglądu skromne honoraria autor-skie. Zasób prac w tece redakcyjnej rośnie tak znacznie, że rocznik 1932 zawiera mimo zmniejszonych czcionek 37 arkuszy druku. Od tego roku począwszy pojawia się stale w Przeglądzie jako dodatek roczne Sprawozdanie ze stanu i działalności Akademii Medycyny Weterynaryjnej. W latach 1933 i 1934 zachodzą wskazania dla oszczędności. Przegląd zmuszony jest prze-rwać chwilowo honorowanie autorów do którego powróci jednak od roku 1935. Zmniejszono także nieznacznie rozmiary roczni-ków które objęły 33 arkuszy druku w roku 1933 i 34 w roku następnym. W połowie roku 1934 pożegnało pismo z żalem swego długoletniego administratora ppułk. Dr *Zenknera*, który przeniósł się służbowo do stolicy. Opróżnione miejsce zajął Dr *Kwiatkowski*. Nowy administrator przystąpił natychmiast do pracy z energią młodzieńczą i wytrwałością dotąd niespoty-kaną. To też szybko stał się prawdziwym filarem pisma i już dzisiaj, po działalności niespełna trzy letniej, może chlubić się wynikami swej pracy przekraczającymi znacznie osiągnięcia przeciętne. Bolesną i niepowetowaną stratę poniósł Przegląd w roku 1934 z powodu śmierci Dr *Frieda* swego długoletniego szczególnie zasłużonego współpracownika i członka komitetu re-dakcyjnego. Ostatni rok sprawozdawczy 1935 przyniósł znacz-ny rozwój pisma. Niebывały dotąd napływ poważnych prac na-ukowych i szybko wzrastająca poczytność Przeglądu skłoniły re-dakcję do wielkiego zwiększenia rozmiarów pisma, bo z 34 na 47 arkuszy. Równocześnie obniżono wydatnie prenumeratę na 18 zł, a nawet indywidualnie na 12 zł rocznie dla członków Zrze-szenia, 24 dla innych. W układzie pisma wprowadzono zmiany przez opuszczenie osobnego działu spraw zawodowych i włą-czenie zagadnień z tej dziedziny do rubryki Wiadomości bieżą-ce. Zaczęto natomiast wprowadzać nowy dział — Przegląd Usta-wodawstwa Weterynaryjnego, który powierzono Dr *Żulińskie-mu*. Pozostałe działy Artykułów oryginalnych, Notat z praktyki, Wiadomości z zakresu badania mięsa, Streszczeń i ocen pozosta-wiono bez zmian. I w tym roku nie minęła pisma żałoba. Poże-gnano na zawsze zmarłego nagle w dniu 14 listopada czwartego z kolei redaktora Przeglądu Weterynaryjnego prof. Dr *Kazi-mierza Panka*. W narastających szybko pracach naczelnego re-daktora bierze pełny i twórczy udział obszerny komitet redak-

cyjny złożony z osób od dawna dla Przeglądu wysoce zasłużonych. Wprawdzie statut pisma uchwalony przez Walny Zjazd Zrzeszenia przewiduje, że Lwowski Oddział Zrzeszenia wybierają na swych Walnych Zebraniach tylko redaktora i dwóch członków komitetu, na które to stanowisko powołano ostatnio 23 VI 1934 prof. *Zakrzewskiego* oraz Dr *Kwiatkowskiego* i prof. *Szczudłowskiego*, ale zarazem uprawniono ten kadłubowy komitet do nieograniczonej kooptacji. Dzięki temu w komitecie redakcyjnym zasiadają od roku 1931 Dr *Fried*, prof. *Gajewski*, Dr *Guzek*, Dr *Kwiatkowski*, prof. *Legeżyński*, prof. *Markowski*, prof. *Szczudłowski*, Dr *Zenkner*. W następnych latach przybyli: Dr *Krauss*, Dr *Smoliński*, prof. *Skowroński*.

Sprawy finansowe pisma rozwijają się od czasu ustalenia waluty w sposób względnie pomyślny, głównie dzięki nad wyraz życzliwemu poparciu przez Ministerstwo Rolnictwa i R. R. Jeszcze w latach 1931 i 1932 zasiłki pochodzące z tego źródła wynosiły wysoką kwotę po 2.400 zł rocznie. Trudności gospodarcze sprawiły, że w roku 1933 spada kwota zasiłku na 750 zł, w roku 1934 jest w tej samej wysokości. Od roku 1935 niestety urywają się zasiłki całkowicie. Pismo zostało pozostawione wyłącznie swym własnym siłom, podobnie jak było w latach 1886 do 1890, w dobie jego narodzin. Zachodzi uzasadniona nadzieja, że w roku 1937 będzie Przeglądowi zasiłek przyznany ponownie. Ale gdyby nawet ta nadzieja zawiodła, to sytuacja pisma jest dzisiaj inna, niż była przed pięćdziesięciu laty. W dziesięć razy liczniejszej teraz rodzinie polskich lekarzy weterynaryjnych ma pismo wielu szczerych przyjaciół, których umiało sobie pozyskać rzetelną półwiekową pracą. Widocznie „Przegląd Weterynaryjny” odpowiada swym zadaniom, świadczy swym czytelnikom należycie, skoro w jednym tylko roku 1935 przybyło mu nowych prenumeratorów — *dwustu*.

Powyższy zarys dziejów Przeglądu Weterynarskiego i Weterynaryjnego obejmujący okres złotych jego godów jest bardzo niezupełny. Naświetla tylko szkieletowo dolę i niedolę poszczególnych kadencji redaktorskich, pozostawiając z konieczności w cieniu wiele wydarzeń i wiele usiłowań. A chociaż strony roją się od nazwisk, brak wśród nich zapewne nazwisk wielu. W szczególności tych, którzy nie wchodzili formalnie w skład komitetów redakcyjnych, ale czy to jako sekretarze redakcji, czy jako członkowie Towarzystwa Weterynarskiego, Małopolskiego, potem Zrzeszenia, czy wreszcie ochotniczo oddawali pi-

smu często usługi nieocenione. Nie ma dalej ani wzmianki o treści tych z górą 1.250 prac, które Przegląd złożył społeczeństwu. A może byłoby rzeczą najpożyteczniejszą przeprowadzenie analizy tych prac i ocena, ile wniósł Przegląd Weterynaryjny prawdziwych wartości do polskiej medycyny weterynaryjnej, a może i do nauki polskiej? Podjęcie takiej pracy — pociągającej, przekracza jednak zakres i sił i umiejętności jednego tylko referenta.

S. GAJEWSKI

PÓŁ WIEKU TOWARZYSTWA LEKARZY WETERYNARYJNYCH W MAŁOPOLSCE

„Kółko Weterynarzy Lwowskich” — a więc musiał istnieć jakiś związek zawodowy czy może towarzyski noszący taką nazwę.

Uczelnia weterynaryjna istnieje już lat kilka we Lwowie: są profesorowie, asystenci, jest w mieście kilku lekarzy weterynaryjnych państwowych i autonomicznych, więc spójnia taka wytworzyć się musi koniecznością rzeczy, zwłaszcza, że zwolna obejmie ona również i kolegów z bliższych i dalszych powiatów.

Kółko to musi być jednak dość liczne, musi czuć odpowiednie siły rozwojowe i spokojnie patrzeć w przyszłość, skoro „Przegląd Weterynarski” Nr. 3, z dnia 1 marca 1886 r. na str. 55 podaje:

Bardzo pożądaną wiadomością dzielimy się z kolegami. Kółko weterynarzy lwowskich, które dało inicjatywę do założenia niniejszego czasopisma, powzięło zamiar zawiązania stowarzyszenia weterynarzy galicyjskich. W celu opracowania statutu wybrana została osobna komisja w której skład weszli Wni P. A. Littich, c. k. lekarz krajowy weterynarii, docent J. Kubicki, prof. dr Kadyi i dr J. Wiktor. Takie stowarzyszenie, liczące wiele członków, może skutecznie bronić interesów swojego zawodu. Głównym celem stowarzyszenia ma być rozbudzanie ruchu naukowego między weterynarzami i piecza o rozwój umiejętności weterynaryjnej, nadto ma ono ułatwiać weterynarzom wywieranie wpływu na prawodawstwo policyjno- i sądowo-weterynaryjne. Mamy nadzieję, że wszyscy koledzy

uznając potrzebę i użyteczność takiego Towarzystwa wpiszą się na członków, skoro tylko statut Towarzystwa przez Wys. c. k. Rząd zatwierdzony zostanie. Z naszej zaś strony życzymy nowo zawiązać się mającemu Stowarzyszeniu: „*Crescat et Floreat*”.

A więc powstaje widomy znak i bardzo ściśle określony program dalszego rozwoju „Kółka”, na który długo czekać nie trzeba. Już w cztery miesiące później w Nr. 7 „Przeglądu weterynarskiego z dnia 1 VII. 1886, str. 158, czytamy: „Walne zgromadzenie celem ukonstytuowania zawiązującego się „Galicyjskiego Towarzystwa Weterynarskiego” odbędzie się w niedzielę, dnia 25 lipca o godz. 3 po południu w lokalnościach c. k. Szkoły weterynarii we Lwowie na Szumanówce (Rury, l. 31). Organem Towarzystwa ma być „Przegląd Weterynarski”. Uprasza się wszystkich kolegów tak ze Lwowa jak i z prowincji o jak najlichniesze przybycie.

Równocześnie przeto z powstaniem organu, „Kółko” przekształca się w „Galicyjskie Towarzystwo Weterynarskie”, które w przyszłości, gdy zniknie nazwa „Galicja” a ze zmartwychwstającą Ojczyzną powróci znowu nazwa „Małopolska” nazwie się „Małopolskiem Towarzystwem Lekarzy weterynaryjnych”.

A więc Towarzystwo już istnieje, posiada swój organ w którego Nr. 8, z dnia 1 VIII 1886, na str. 177 czytamy: „Sprawozdanie z pierwszego Walnego zgromadzenia Galicyjskiego Towarzystwa Weterynarskiego, którego statut zatwierdziło Namiestnictwo reskryptem z dnia 21 czerwca 1886, L. 39643. Obecnych członków 20. Imieniem komitetu założycieli zagał posiedzenie Prof. Dr Henryk Kadyi. Wspomina, że „Przegląd Weterynarski” przechodzi na własność zawiązującego się Towarzystwa Weterynarskiego. Prenumeratorów posiada 60. Koledzy łączą się przede wszystkim na polu naukowym. Powstanie naukowego czasopisma jest bezpośrednią pobudką do zawiązania Galicyjskiego Towarzystwa Weterynarskiego. „Jeżeli Towarzystwo na tej drodze naukowej kroczyć będzie, stan weterynarski zjedna sobie powszechnie należne mu uznanie i poważanie”.

Pierwszym prezesem wybrany został Aleksander *Littich*, „c. k. weterynarz krajowy”, wiceprezesem prof. dr Henryk *Kadyi*, skarbnikiem nauczyciel c. k. Szkoły weterynarii Paweł *Kretowicz*, sekretarzem naukowym adiunkt c. k. Szkoły weter. Mag. Stanisław *Królikowski*, a sekretarzem administr. miejski weterynarz we Lwowie Józef *Kubicki*. W punkcie 3) porządku dziennego tegoż Walnego Zgromadzenia istnieje sprawozdanie ze stanu kasy Przeglądu Weterynarskiego, który przechodzi na własność Towarzystwa. „Pozostająca kwota 242 złr. 46 ct wy-

starczyłaby na pokrycie kosztów wydawnictwa”, po czym prof. dr Szpilman śmiało oświadcza: „Liczba prenumeratorów jest tak znaczna, iż dochody wystarczają na wydawanie „Przeglądu” w objętości nawet półtora do dwóch arkuszy miesięcznie, mimo, że program przewiduje tylko jeden arkusz.” Prawie połowę prenumeratorów stanowią weterynarze nie tylko z Galicji, lecz także z innych części Monarchii austriackiej, z Bośni, z Królestwa i Rosji, z Poznańskiego, z Niemiec, z Bułgarii itd. Prócz tego prenumerują hodowcy i gospodarze oraz doktorzy medycyny. Również i współpracowników ma redakcja nie tylko w kraju, ale także i za granicą. Weszła w stosunki z wydawnictwami czasopism najrozmaitszych. Redakcja dąży do tego, by sprawozdania z prac naukowych były umieszczane w „Archives slaves de biologie” oraz fachowych czasopismach niemieckich. Mimo zwiększenia objętości „Przeglądu” redakcja nie jest w stanie nadsyłanych (w znaczniejszej ilości) prac w krótkim czasie umieszczać.

Utworzył się również „Komitet redakcyjny” na którego czele, jako redaktor stanął prof. dr Józef Szpilman mając do pomocy jako członków redakcji: prof. dr Antoniego Barańskiego, prof. dr Henryka Kadyiego, Józefa Kubickiego i Aleksandra Litticha.

Na zgromadzeniu tym podniesiono dwie bardzo ważne rzeczy, a mianowicie:

1. Prof. Dr Józef Szpilman zwraca się do kolegów mających zamiar wziąć udział w zjeździe weterynarzy austriackich w Wiedniu w październiku 1886 r. aby poruszyli sprawę reformy szkół weterynarskich w Austrii, mianowicie, aby przede wszystkim studia trwały 4 lata, oraz, aby od kandydatów wymagano 7-miu klas gimnazjalnych lub szkoły realnej.

Prof. Dr Szpilman po raz pierwszy wypowiada tutaj myśl, do której urzeczywistnienia dąży, mianowicie przemienienia „Szkoły” w „Akademię” lub Wydział Uniwersytetu — bo i o tym mowa będzie przy sposobności otwarcia Wydziału lekarskiego. Zdaje sobie dokładnie sprawę z tego, że na urzeczywistnienie tej myśli trzeba będzie długie jeszcze lata czekać i że przemiana taka nastąpić może tylko powoli.

2. Dr Krwawicz, powiatowy lekarz weterynaryjny stawia wniosek, aby wyjednać rozporządzenie Rządu zabraniające leczenia zwierząt domowych przez partaczy. Wniosek ten uzupełnia doc. Kubicki, aby to rozporządzenie zabraniało aptekom wydawania leków na recepty partaczy, oraz prof. Szpilman który żąda zakazu leczenia konowalów koni. Łączy się to z wnioskiem,

który podaje lek. wet. Ludwik *Timoftiewicz*, aby na popularnych kursach Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego uwzględnić tylko hodowlę, higienę i dietetykę zwierząt domowych, a nie leczenie tychże. Uczniom tych kursów nie wystawiać jakichkolwiek świadectw.

Z chwilą więc powstania Towarzystwo widzi przed sobą drogi najważniejsze i zdaje sobie jasno sprawę z tego, że tylko one zawiodą do celu, do którego należy niewzruszenie dążyć. Towarzystwo ma przede wszystkim zadanie pracować na polu nauki, nie „Szkoła” lecz „Akademia” ma zajmować się rozwojem nauk weterynaryjnych i wydawać lekarzy o najwyższym poziomie wiedzy, a leczenie zwierząt ma spoczywać wyłącznie w rękach lekarzy weterynaryjnych.

Dzisiaj, po latach pięćdziesięciu, gdy mamy przed sobą dokładny obraz i bilans pracy w dążeniu do spełnienia tych szczytnych haseł i szlachetnych zamiarów, gdy widzimy, że olbrzymia ich część przyniosła piękny i obfity plon, przyznać musimy, że obowiązek swój wypełniło Towarzystwo chlubnie, dając przy tym najpiękniejszy wzór i najgorętszą zachętę dla przyszłości.

Ze sprawozdania II-go posiedzenia Wydziału w dniu 3 VIII 1886 wynika, że uchwały Walnego zgromadzenia wypełniane są z całą dokładnością. Na zjeździe austriackich lekarzy weterynaryjnych w Wiedniu sprawę reformy studiów poruszy prof dr *Szpilman* i doc. *Kubicki*. Do Namiestnictwa wysłała się pismo o wydanie rozporządzenia wzbraniającego aptekom wydawania leków na recepty partaczy, a lek. wet. *Timoftiewicz* ma opracować projekt instrukcji dla popularnych wykładów weterynarii.

Dnia 10 XII 1886 odbyło się pierwsze posiedzenie naukowe. Obecnych członków 10. Prof. *Kadyi* przedstawił preparat anatomiczny (bliższych szczegółów brak), prof. *Szpilman* wygłosił referat pt. „Wiedeńskie pracownie bakteriologiczne”. Następnie prof. *Seifman* zdał sprawę z wycieczki do Drohowyża (influenza w rządowym zakładzie stadniczym), oraz poruszył sprawę słownictwa weterynaryjnego. Sekretariat tej pracy poruczono prof. *Królikowskiemu* i rozdzielono opracowanie słownictwa poszczególnych działów odnośnym profesorom. Zauważyć należy, że posiedzenie to miało odbyć się dnia 13 listopada, ponieważ jednak w dniu tym odbywało się posiedzenie naukowe Towarzystwa lekarskiego, więc odłożono je na 10 grudnia 1886.

Drugie posiedzenie naukowe odbyło się dnia 17 XII 1886. Prof. *Kadyi* zademonstrował 3 okazy anatomiczne, których nacynia chłonne były wypełnione krwią. Prof. *Szpilman* wygłosił wykład pt. „O zarazie drobiu zwanej cholera kur”.

Trzecie posiedzenie naukowe odbyło się dnia 14 I 1887, na którym prof. *Kadyi* przedstawił i omówił preparat przegrody nosowej konia ze zmianami nosaciznowymi.

Czwarte posiedzenie naukowe odbyło się dnia 4 II 1887. Prof. *Szpilman* wygłosił wykład pt. „Historyczno-krytyczny pogląd na szczepienie ochronne wścieklizny stosowane przez Pasteur'a”.

Piąte posiedzenie naukowe odbyło się dnia 20 V 1887. Lek. wet. Narcyz *Sikorski* przedstawił i omówił: „Mieszkowiec znalezione u cielęcia”.

Szóste Posiedzenie naukowe odbyło się dnia 6 VI 1887 z następującym porządkiem dziennym: 1. Prof. *Barański*: „Rasy bydła galicyjskiego”. 2. Wet. kraj. *Littich*: „Wskazówki względem sporządzania rocznych sprawozdań weterynaryjnych z powiatów”.

Siódme Posiedzenie naukowe dnia 8 VII miało program następujący: 1. Prof. *Kadyi*: „Preparaty drobnowidowe *carcinoma ani* u psa”; 2. Prof. *Królikowski*: „Preparaty drobnowidowe pajęczaka u kota w przewodzie słuchowym zewnętrznym”; 3. Prof. *Kretowicz*: „Pies po ezofagotomii dla wydobycia kręgu lędźwiowego cielęcia”.

Ósme Posiedzenie naukowe odbyło się dnia 4 XI 1887. Prof. *Królikowski* omówił: „Zejsście śmiertelne 2 suk i kotki po wyjęciu płodów, prawdopodobnie wskutek zatrucia kwasem karbolowym”.

Dziewiąte Posiedzenie naukowe dnia 2 XII 1887 miało program następujący: 1. Prof. *Szpilman* omówił przypadek uszkodzenia języka u wołu oraz zademonstrował preparat „Creolinum” (Fröhner-Esmarch); 2. Prof. *Kadyi* przedstawił i omówił przypadek: „Podwójny skręt jelita cienkiego u psa”; 3. Prof. *Prus* przedstawił i omówił przypadek: „Melanosarcoma u konia”.

Dziesiąte Posiedzenie naukowe odbyło się dnia 13 I 1888. Prof. *Szpilman* podał do wiadomości referaty programowe na V Zjazd lekarzy i przyrodników polskich mający odbyć się we Lwowie: a) *Szpilman*: „Pogląd na obecny stan nauki o szczepieniu chorób zakaźnych u zwierząt domowych występujących”; b) *Seifman*: „Wpływ perlicy u bydła rogatego na powstawanie i rozszerzanie się gruźlicy u ludzi z wnioskami policyjno-sanitarnymi”. Następnie przedstawił prof. *Szpilman* „Przyrząd Steinach'a do cedzenia barwików wyrobu P. Piwki w Słobódce leśnej”.

III Walne Zgromadzenie dnia 26 lutego 1888.

Członkiem honorowym zamianowano dra Maurycego Fryderyka Röllä.

Prezesem wybrano prof. *Szpilmana*, wiceprezesem doc. *Kubickiego*, sekretarzem naukowym prof. *Królikowskiego*, sekretarzem administracyjnym prof. *Kadyiego*, a skarbnikiem prof. *Kretowicza*.

Komitet redakcyjny wybrano w poprzednim składzie.

I Posiedzenie naukowe odbyło się dnia 18 IV 1888. 1. Prof. *Kadyi* przedstawił: a) Preparat anatomiczny m. pronator teres u konia; b) Preparaty drobnowidowe skóry z cewiastymi tworami prawdopodobnie pasożytniczymi. 2. Prof. *Szpilman* przedstawił: „Handbuch der Tierseuchen- Gesetzgebung” — Postolka-Tosciano; b) Pięć kur z guzami (prawdopodobnie zakaźnymi) między nasadą dzioba a okiem; c) Przyrząd Soxhleta do sterylizowania mleka; d) Pęcherz kury wypełniony około 150 cm płynu i e) Kultury bakterii świecących (*bacillus phosphorescens*). 3. Doc. *Kubicki*: „Guzki wypełnione masą serowatą w stawie barkowym świni”.

II Posiedzenie naukowe odbyło się dnia 15 V 1888: 1. Prof. *Szpilman* przedstawił torbiel z jamy brzusznej kury. Nadmieniał również, że guzy kury demonstrowane na poprzednim posiedzeniu naukowym okazały się „*Molluscum contagiosum*”. Szczepienie na kury zdrowe dało wynik dodatni. 2. Wet. kraj. *Littich* zawiadamia: a) Od komitetu wystawowego V Zjazdu lekarzy i przyrodników polskich zażądano 100 zlr na urządzenie wystawy weterynaryjnej. b) Wybrano komitet w składzie: prof. *Barański*, lek. wet. *Gottlieb* i prof. *Kretowicz*, który ma zająć się odbiorem i ustawieniem przedmiotów nadsyłanych na wystawę. 3. Prof. *Kadyi* demonstruje preparat z suki padłej z powodu przepukliny pachwinowej, której treścią była uwieczniona macica. 4. Przewodniczący odczytał pismo Towarzystwa wzajemnej pomocy oficjalistów prywatnych pozwalające lekarzom i weterynarzom na wstępowanie do tegoż Towarzystwa. 5. Prof. *Szpilman* wygłosił wykład pt. „O ptomainach”.

III Posiedzenie naukowe odbyło się dnia 20 VI 1888. 1. Lek. wet. *Serwacki* przedstawił sukę po amputacji lewego przedudzia wskutek powikłanego złamania. 2. Prof. *Prus* zademonstrował i omówił a) Rdzeń psa po porażeniu (podejrzenie na wściekliznę). b) Płuca i serce królika zaszczipionego masą serowatą z guzów przedstawionych przez doc. *Kubickiego* na posiedzeniu naukowym dnia 18 IV 1888 r. Szczepienie spowodowało gruźlicę.

3. Prof. *Szpilman* przedstawił i omówił: a) Opatrunek trypoli-towy przy złamaniu kończyny psa. Jest on lepszy i lżejszy od gipsu, lecz we Lwowie nie można go dostać. b) Kurę, u której wydobyl jajo (otoczone skrzepami krwi) przez laparotomię. W dyskusji prof. *Kadyi* zaznacza, że przypadku tego nie można utożsamiać z *graviditas extrauterina*, ponieważ jajo było już w pochwie, której ściana prawdopodobnie pękła (skrzepy krwi) i jajo dostało się do jamy brzusznej. c) Kurę wyleczoną z *epitelioma contagiosum* przez operację, oraz kury, u których tenże nowotwór wywołano szczepieniem. d) Glicerynę (stosowaną do-prostnicowo) i *extractum cascarae* jako środki przeczyszczają-ce dla psów. e) Kultury bakteryj nosaciznowych na surowicy krwi.

IV Posiedzenie naukowe odbyło się dnia 27 X 1888. 1. Lek. wet. *Serwacki* omówił następujący przypadek: Krowa połknę-ła kaczan kukurydzy obwiązany sznurkiem, który pętlą objął ję-zyk. Kaczan nie mógł zejść w dół i krowa zaczęła dławić się, co ustąpiło po wyciągnięciu za sznurek kaczana. W tym przypadku dławienie spowodował sznurek, bo sam kaczan byłby z łatwością przeszedł przez przelyk. 2. Prof. *Królikowski* przedstawił i omó-wił: a) Torbiel skórzkową wyciętą koniowi z okolicy tylnego brzegu m. *extensor carpi longus*. b) Psa, u którego nastąpiło sa-mowyleczenie z nużeńca. 3. Prof. *Barański* składa sprawozda-nie z wycieczki do stada rządowego w Radowcach (1300 sztuk). 4. Prof. *Kretowicz* omawia przypadek wścieklizny u konia.

V Posiedzenie naukowe odbyło się dnia 21 XI 1888. 1. Doc. *Kubicki* przedstawia sprawę sądową o złamanie nogi koniowi kijem. Skoro w sądzie przedstawił domniemany przebieg złama-nia, posądzony przyznał się. 2. Prof. *Królikowski* przedstawia a) Streszczenie pracy H. Möller'a „Das Kehlkopf-pfeifen”. b) Szczura ze świerzbowym zapaleniem skóry, przy czym zadem-onstrował okaz żywy samego świerzbowca. 3. Prof. *Szpilman* przedstawił i omówił nowy alkaloid „Eseridin” który postanowił wypróbować przy kolce.

VI Posiedzenie naukowe odbyło się dnia 13 I 1889. 1. Lek. wet. *Gottlieb* przedkłada sprawozdanie z pracy Buch'a o wstrzy-kiwaniu środków leczniczych do tchawicy. 2. Prof. *Szpilman* przedstawia i omawia: a) Nalewkę „Simulo” stosowaną przy padaczce u ludzi, b) Wziernik oczny Bayer'a.

IV Walne Zgromadzenie dnia 24 II 1889.

Po zagajeniu przez prezesa prof. *Szpilmana*, prof. *Króli-kowski* wygłosił odczyt pt.: „Kilka słów do historii naszych za-

kładów weterynaryjnych w pierwszej połowie bieżącego stulecia”, a dr *Kulczycki* wykład pt.: „O workach powietrznych u ptaków”. Następnie przewodniczący w sprawozdaniu swym podnosi: a) Towarzystwo liczy 84 członków, b) Udział Towarzystwa w V Zjeździe lekarzy i przyrodników polskich. c) Stan prac nad ułożeniem słownika polskiego dla weterynarii i hodowli.

Wydział wybrano w następującym składzie: Prezes doc. *Kubicki*, wiceprezes prof. *Barański*, sekretarz administracyjny dr *Kulczycki*, sekretarz naukowy prof. *Królikowski*, skarbnik prof. *Kretowicz*. Komitet redakcyjny utworzyli: prof. *Kadyi*, doc. *Kubicki*, prof. *Barański*, wet. kraj. *Littich*.

Zaznaczyć należy, że Wydział Towarzystwa w Nr. 1 Przeglądu Weterynaryjnego z dnia 1 I 1890 umieścił na wniosek prof. *Szpilmana* następujące ogłoszenie: „Przeznacza się 100 złr jako nagrodę za pracę nad zbadaniem pryszczycy mianowicie: Zbadać pod względem etiologicznym, a przede wszystkim bakteriologicznym zarazę pyskową i racicową, opisać dokładnie jej przebieg i podać środki lecznicze i zapobiegawcze w tej chorobie wskazane”.

Podnieść należy równie i tę okoliczność, że nie ma wzmianki o posiedzeniach naukowych w r. 1889.

V Walne Zgromadzenie odbyło się dnia 9 III 1890.

Prof. *Seifman* zademonstrował rhino-laryngoskop, prof. *Prus* wygłosił wykład pt.: „O nowszych zapatrywaniach na sprawę zapalenia”, a lek. wet. *Sikorski* przedstawił: „Graficzne przedstawienie pochodzenia zarazy pyska i racie w Galicji z lat 1887, 1888 i 1889.”

I Posiedzenie naukowe odbyło się dnia 24 IV 1890. 1. Prof. *Królikowski* przedstawił przypadek nowotworu psa, oraz wygłosił referat pt.: „O naroślach kostnych sprychowej u konia”. 2. Prof. *Kadyi* omówił pracę *Sussdorf'a* pt.: „Die Verteilung der Arterien und Nerven an Hand und Fuss der Haussäugetiere”.

II Posiedzenie naukowe odbyło się dnia 5 V 1890. 1. Prof. *Prus* wygłosił wykład pt.: „Zestawienie wyników badań nad zapaleniem począwszy od powstania tej nauki aż do ostatnich czasów”. 2. Prof. *Królikowski*: „Chorioptes setiferus na uszach psa powodujący otitis externa”.

III Posiedzenie naukowe dnia 23 VI 1890 miało program następujący: 1. Prof. *Seifman* zademonstrował i omówił guz promienicowy w jamie gardzielowej u buhaja. 2. Prof. *Króli-*

kowski jako kazuistykę kliniczną przedstawił: a) Trzy przypadki wyleczenia przepukliny u koni, b) Szczęki koni z falisto ułożonymi zębami trzonowymi.

IV Posiedzenie naukowe odbyło się dnia 27 X 1890.

1. Sprawa referatów na Zjazd lekarzy i przyrodników polskich: a) Wścieklizna. b) Kontrolę nad mlekiem i nabiałem powierzyć lekarzom weterynaryjnym. c) Sprawa reformy szkół weterynaryjnych. d) Podziękowanie posłom, którzy poruszyli sprawę reformy studiów weterynaryjnych i prosić ich o dalszą opiekę.

2. Prof. *Seifman* przedstawił tablice oftalmologiczne.

3. Dr *Kulczycki* przedstawił nieprawidłowy przypadek, w którym nerw łokciowy u konia przechodzi przez oczko tętnicze.

V Posiedzenie naukowe odbyło się dnia 5 XII 1890. 1. Prof. *Królikowski* przedstawił trychiny w mięśniach podskórnych psa (w znacznej ilości). 2. Prof. *Szpilman* zademonstrował i omówił: a) Pilśń gąbkowa (spongia pilina) do okładów, b) Pyoktamina. — 3. Dr *Kulczycki* przedstawił cielę, u którego na lewej tylnej kończynie znajdują się dodatkowe nogi.

VI Posiedzenie naukowe odbyło się dnia 12 XII 1890. Posiedzenie to poświęcono wyłącznie słownictwu. Wybrano komitet w składzie: Prof. *Kadyi*, Doc. *Kubicki* i prof. *Królikowski*, którzy podzieliliby między siebie pracę.

VII Posiedzenie naukowe odbyło się dnia 23 I 1891. 1. Dr *Kulczycki* przedstawił preparat mięśni skórnych psa. 2. Prof. *Szpilman* nowy barwik „Zyrconetylmetylphtalein” z owadów (tabanus) napastujących nasze zwierzęta domowe. 3. Prof. *Kadyi* nieprawidłowe części płciowe byczka.

VI Walne Zgromadzenie dnia 8 III 1891.

Prof. *Szpilman* wygłosił wykład pt.: „O znaczeniu higienicznym mleka, oraz o potrzebie policyjno-weterynaryjnego nadzoru nabiału na targowicach”. 2. Prof. *Kretowicz*: „O mechanizmie kopyta”.

Wydział postawił następujące wnioski:

a) Znieść 14to dniowe kursa weterynaryjne dla gospodarzy wiejskich. b) Wprowadzić w seminariach nauczycielskich wykłady higieny i dietyki zwierząt domowych.

Uwagi godne są wnioski:

a) Doc. *Kubickiego*, aby lekarze weterynaryjni spełniający czynność oglądaczy kolejowych posługiwali się wyłącznie języ-

kiem polskim. b) Lek. wet. *Smoluchowskiego* żądającego zakazu domokrażnego handlu mięsem.

Wydział wybrano w składzie następującym: Prezes prof. *Szpilman*, wiceprezes prof. *Królikowski*, skarbnik prof. *Kretowicz*, sekretarz naukowy Dr *Wiktor*, sekretarz administracyjny prof. *Kadyi*. Komitet redakcyjny wybrano w składzie dotychczasowym.

O posiedzeniach naukowych w r. 1891 nie ma wzmianki.

VII Walne Zgromadzenie dnia 13 III 1892.

Prof. *Kadyi* stanowczo sprzeciwia się złączeniu się Towarzystwa z ogólnym Towarzystwem austriackich lekarzy weterynaryjnych. Według statutu tegoż Towarzystwa Galicyjskie Towarzystwo Weterynaryjne musiałyby złączyć się z nim i stanowiłyby tylko jego filię pod nazwą: „Landesgruppe für Galizien”. Wniosek ten po gorącym poparciu przez prof. *Szpilmana* jednomyślnie przyjęto.

Członkami honorowymi zamianowano kraj. refer. weter. Aleksandra *Litticha* i prof. Dr Piotra *Seifmana*.

Z wniosków członków na uwagę zasługują:

1. Wniosek lek. wet. *Smoluchowskiego*: „W 4-ro km obrębie miejsca zamieszkania weterynarza, oglądaczem ma być weterynarz”. 2. Wniosek prof. *Królikowskiego*: „Zważywszy, że wedle nowszych badań tuberculinum Koch'a zdaje się przecieżyć mieć znaczenie jako środek diagnostyczny co do gruźlicy u bydła, poleca się Wydziałowi, aby się zajął tą sprawą. 3. Wniosek Doc. *Kubickiego*: „Weterynarz na paszportach powinien używać polskich klauzuli”. 4. Wniosek lek. wet. *Frieda*: „Przy licencjonowaniu buhajów ma być członkiem komisji lekarz weterynaryjny i to z głosem rozstrzygającym a nie doradczym”. 5. Wniosek lek. wet. *Raffa*: „Znawcami sądowymi mają być lekarze weterynaryjni a nie kurszmidzi”.

Wybrano Wydział w następującym składzie: Prezes prof. *Królikowski*, wiceprezes prof. *Kretowicz*, skarbnik kraj. refer. wet. *Littich*, sekretarz naukowy prof. *Prus*, sekretarz administracyjny Doc. *Kubicki*.

Komitet redakcyjny pozostał w dotychczasowym składzie.

I Posiedzenie naukowe odbyło się dnia 29 III 1892. Prof. *Seifman* przedstawił i omówił przypadek przebiccia worka osierdziowego u krowy gwoździem, a prof. *Królikowski* przypadek potworkowatości cielęcia.

II Posiedzenie naukowe dnia 8 IV 1892. Prof. *Szpilman* pokazał i objaśnił urządzenia pracowni fotograficznej. Prof. *Królikowski* przedstawił tablicę schematyczną do statystyki wścieklizny.

III Posiedzenie naukowe dnia 28 X 1892. Dr *Kulczycki* wygłosił referat pt.: „Daty statystyczne chorób koni z tramwaju lwowskiego”.

IV Posiedzenie naukowe dnia 18 XI 1892. 1. Prof. *Siemiradzki* przedstawił i objaśnił niektóre przyrządy jezdzieckie ludów południowo-amerykańskich. 2. Prof. *Szpilman* wygłosił wykład pt.: „O zarazie świń”.

V Posiedzenie naukowe dnia 16 XII 1892. Prof. *Kretowicz* zademonstrował podkowy Szperla, ocele, strychnulce, podkowy z aluminium i skórę gotowaną w oliwie.

VIII Walne Zgromadzenie dnia 12 III 1893.

Na Zgromadzeniu tym imieniem Wydziału Doc. *Kubicki* przedstawił sprawę stryjskiego oddziału c. k. Galicyjskiego Towarzystwa Gospodarczego, zdążającego do usunięcia lub odpowiedniego zmodyfikowania par. 26 ustawy o zarazach zwierzęcych z dnia 29 II 1880 Dz. p. p. Nr. 35 i 36 (zaraza pyskowo-racicowa). Referent wyklucza możliwość dyskusji o zniesieniu lub zmodyfikowaniu ustawy, ponieważ schorzenie to jest w całym tego słowa znaczeniu zarazą, a więc musi być objęte ramami ustawy o chorobach zaraźliwych zwierzęcych, a to tym więcej, że wobec traktatów handlowych obowiązujących Austrię na długi szereg lat, wyeliminowanie par. 26 staje się wręcz niemożliwe.

Uchwalono w myśl wniosku referenta, by Wydział Towarzystwa odesłał wniosek Oddziału stryjskiego z umotywowaną opinią do Komitetu c. k. Galicyjskiego Towarzystwa Gospodarskiego.

Na uwagę zasługują również wnioski lek. wet. *Soltykiewicza*, mianowicie: a) Nadzór nad garbarniami powierzać weterynarzom, którzy mają również opiniować przy budowie garbarń. b) Prosić o usunięcie rozporządzenia przedkładania szczegółowego opisu zwierząt racicowych z podawaniem nazwy właścicieli tychże przy zarazie pyskowo-racicowej. c) Używać lekarzy weterynaryjnych powiatowych przy komisjach klasyfikacji koni.

Do Wydziału wybrani zostali: Prezes prof. *Kretowicz*, wiceprezes Dr *Krwawicz*, skarbnik lek. wet. *Langhaus*, sekretarz na-

ukowy prof. *Królikowski*, sekretarz administracyjny Doc. *Kubicki*.

Komitet redakcyjny wybrano w dotychczasowym składzie. Na Zgromadzeniu tym wygłosili wykłady:

1. Prof. *Seifman*: „O księgosuszu”. 2. Prof. *Królikowski*: „O dotychczasowych wynikach doświadczeń z tuberkuliną u bydła rogatego”. 3. Prof. *Szpilman* pokazał i objaśnił kolonie „grzybka” nosaczynowego.

Na posiedzeniu naukowym dnia 21 III 1893 Dr *Kulczycki* zademonstrował i omówił a) Preparat dodatkowej tętnicy nerkowej u konia. b) Preparat dodatkowej tętnicy twarzowej u konia. c) Sprężyny orczykowe w tramwaju lwowskim. Nadto przedłożył „Wykaz statystyczny chorób u koni tramwajowych we Lwowie”.

IX Walne Zgromadzenie dnia 11 III 1894.

Uchwalono: 1. Wzniesić ze składek nagrobek dla ś. p. A. *Lit-ticha*. 2. Zamianować członkiem honorowym Prof. Dr *Henryka Kadyiego*, który przenosi się na Wydział lekarski Uniwersytetu lwowskiego. 3. Na wniosek prof. *Szpilmana* uchwalono zaprowadzić asekurację zwierząt domowych, oraz zwiedzać periodyczne wystawy zwierząt domowych na tegorocznej Wystawie Krajowej.

Wydział wybrano w następującym składzie: Prezes prof. *Królikowski*, wiceprezes prof. *Prus*, sekretarz naukowy lek. wet. *Ponicki*, sekretarz administracyjny prof. *Kubicki*, skarbnik prof. *Kretowicz*.

Komitet redakcyjny stanowią: Prof. *Kadyi*, prof. *Królikowski*, prof. *Kubicki*, Dr *Kulczycki* i prof. *Szpilman*.

Na Zgromadzeniu tym wygłosili referaty: 1. Prof. *Kubicki*: „Z wycieczki za granicę”. 2. Prof. *Kubicki*: „O postępowych rzeźniach i targowicach”. 3. Prof. *Szpilman*: „O chłodzarniach mięsa i termotechnicznych fabrykach”.

X Walne Zgromadzenie dnia 10 III 1895.

Na Zgromadzeniu tym postanowiono: 1. Zamianować prof. *Szpilmana* członkiem honorowym z powodu zasług około rozwoju „Przeglądu Weterynarskiego”. 2. Na wniosek prof. *Kubickiego* wydać broszurę o wieloletnim istnieniu Galicyjskiego Towarzystwa Weterynarskiego, jego historii, rozwoju itd.

Wydział wybrano w składzie następującym: Prezes prof. *Prus*, wiceprezes lek. wet. *Timoftiewicz*, sekretarz naukowy lek. wet. *Ponicki*, sekretarz administracyjny prof. *Kubicki*, skarbnik prof. *Kretowicz*.

Komitet redakcyjny utworzyli: Prof. *Szpilman*, prof. *Kubicki*, prof. *Królikowski*, prof. *Prus* i Dr *Kulczycki*.

Na zgromadzeniu tym wygłosił prof. *Prus* wykład pt.: „O zmianach anatomo-patologicznych w zarazie płucnej u bydła rogatego”.

XI Walne Zgromadzenie dnia 22 III 1896.

Część naukową wypełniły wykłady: 1. Prof. *Nussbaum*: „O dziedziczności”. 2. Prof. *Szpilman*: „O wynikach kontrolnych doświadczeń ze szczepieniem ochronnym węglika, róży węglkowej i szelestnicy”.

Do Wydziału wybrani zostali: Prezes prof. *Kubicki*, wiceprezes prof. *Kretowicz*, sekretarz naukowy Dr *Grabowski*, sekretarz administracyjny lek. wet. *Lang*, skarbnik lek. wet. *Herasyłowicz*.

W skład komitetu redakcyjnego weszli: Prof. *Królikowski*, Dr *Kulczycki*, prof. *Prus*, lek. wet. *Timoftiewicz* i prof. *Szpilman*.

XII Walne Zgromadzenie dnia 21 III 1897.

Towarzystwo liczy 113 członków czynnych, 4 honorowych i 3 korespondentów.

Uwagi godnymi są wnioski lek. wet. *Łukaszewskiego*: 1. Sprawa niszczenia galicyjskiego mięsa w hali targowej we Wiedniu, oraz sprawa zamykania granicy dla wywozu zwierząt do innych prowincji monarchii.

Lek. wet. *Sikorski*: 1. Zamykanie granic w związku z chorobami stadnymi jest mylnie interpretowane. 2. Jako rzeczoznawcy sądowi w sprawach weterynaryjnych mają być używani tylko lekarze weterynaryjni. 3. Lekarze weterynaryjni powinni używać tytułu „lekarz weterynaryjny” i władze w odniesieniu do lekarzy weterynaryjnych powinny wyłącznie tylko tego tytułu używać. *Tego ostatniego wniosku nie przyjęto.*

Wydział wybrano w następującym składzie: Prezes prof. *Kubicki*, wiceprezes kraj. referent weter. *Timoftiewicz*, sekretarz naukowy lek. wet. *Haydukiewicz*, sekretarz administracyjny lek. wet. *Lang*.

W skład komitetu redakcyjnego weszli: Prof. *Królikowski*, kraj. referent weter. *Timoftiewicz*, Dr *Grabowski*, Dr *Kulczycki* i prof. *Szpilman*.

Na posiedzeniu naukowym tegoż Zgromadzenia wykłady wygłosili: 1. Prof. *Królikowski*: „O wpływie strzyżenia koni na stan zdrowia tychże”. 2. Prof. *Nussbaum*: „Nowsze poglądy na kwestię odziedziczenia cech nabywanych”.

XIII Walne Zgromadzenie dnia 27 III 1898.

Udział wzięło 38 członków.

Towarzystwo liczy 118 członków zwyczajnych, 4 honorowych i 3 korespondentów. Profesorom: *Kadyiemu* i *Szpilmanowi* wręczono pismo dziękczynne za przeprowadzenie reformy studiów weterynaryjnych i podniesienie Szkoły weterynarii do rzędu Akademii.

Kraj. referent weter. *Timoftiewicz* imieniem Wydziału wniósł o zamianowanie prof. *Kubickiego* członkiem honorowym. Wniosek ten przyjęto przez aklamację.

Komitet redakcyjny wybrano w składzie: Lek. wet. *Lang*, lek. wet. *Sikorski*, prof. *Grabowski*, prof. *Szpilman* i kraj. ref. weter. *Timoftiewicz*.

Wybór Wydziału odroczone do następnego Walnego Zgromadzenia.

Na części naukowej tegoż Zgromadzenia wygłoszono następujące wykłady: 1. Prof. *Szpilman*: „O stosowaniu tuberkuliny jako środka diagnostycznego w gruźlicy u bydła rogatego”. 2. Lek. wet. *Sochaniewicz*: „Kilka uwag w sprawie kłęski z powodu zarazy pyska i racie pod tytułem: „Kto winien?”. 3. Prof. *Grabowski*: „O pomorze trzody chlewnej” (z demonstracją preparatów).

Posiedzenie Wydziału dnia 7 XI 1898. Uchwalono: 1. Zwołać Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie na 3 XII 1898 dla wyboru Wydziału. 2. Opracować projekt zmiany ustawy weterynaryjnej. Wybrano w tym celu komitet w skład którego weszli: Prof. *Szpilman*, prof. *Barański*, prof. *Królikowski*, prof. *Kretowicz*, lek. wet. *Bloch*, lek. wet. *Sikorski*, lek. wet. *Smoluchowski* i lek. wet. *Fertig*. Między tych członków komitetu rozdzielono pracę.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie dnia 3 XII 1898. Wydział wybrano w składzie następującym: Prezes prof. *Kubicki*, wiceprezes kraj. ref. weter. *Timoftiewicz*, sekretarz naukowy Dr *Kulczycki*, sekretarz administracyjny lek. wet. *Lang*.

Podczas wyboru komitetu redakcyjnego prof. *Szpilman* oświadczył, że godności komitetowego nie przyjmie. Uchwalono wyrazić mu podziękowanie za dotychczasową pracę, a do komitetu wybrano prof. *Kubickiego*.

XIV Walne Zgromadzenie d. 25 III 1899.

Na Zgromadzeniu tym poruszono dwie ważne sprawy:

1. Znaczenie i obecny stan szczepień diagnostycznych tuberkuliny. 2. Program pracy mający na celu opracowanie projektu ustawy policji weterynaryjnej.

XIV Walne Zgromadzenie dnia 25 III 1899.

Na Zgromadzeniu tym poruszono dwie ważne sprawy:
1. Znaczenie i obecny stan szczepień diagnostycznych tuberkulina. 2. Program pracy mający na celu opracowanie projektu ustawy policji weterynaryjnej.

Wydział wybrano w następującym składzie: Prezes. kraj. ref. wet. *Timoftiewicz*, wiceprezes prof. *Grabowski*, skarbnik lek. wet. *Herasymowicz*, sekretarz naukowy doc. *Kulczycki*, sekretarz administracyjny prof. *Kubicki*.

W dotychczasowym składzie Komitetu redakcyjnego nie zaszły jakiegokolwiek zmiany.

Lek. wet. *Fried* postawił wniosek zwrócenia się do władz, aby wydały zakaz sprzedawania tuberkuliny nielekarzom.

Posiedzenie naukowe d. 20 IV 1899.

1. Prof. *Królikowski*: „Przypadek uleczonej przez operację przepukliny pachwinowej u suczki”. 2. Prof. *Królikowski*: „Sposób własny kastracji samców”. 3. Sprawa dopuszczania kurszmidów do praktyki weterynaryjnej.

Posiedzenie naukowe d. 19 V 1899.

Na posiedzeniu tym przedstawili i omówili:

1. Prof. *Grabowski*: Potworkowatość cielęcia. Potworkowatość kota. Preparat zapalenia wymienia ze zlogami soli wapniowych. 2. Lek. wet. *Żuk*: „Skostnienie prawego uszka przedsionka serca”. 3. Prof. *Królikowski*: Podwójny pęcherz żółciowy świni. Podwójny pęcherz żółciowy krowy. Kamień żółtkowy jelenia. Przyrząd Lingner'a do desynfekcji glikoformolem.

XV Walne Zgromadzenie d. 18 III 1900.

Na Zgromadzeniu tym poruszono następujące ważne sprawy:

1. Prof. *Kubicki*: O rewizji rozporządzenia z d. 2 V 1899 dotyczącego pomoru trzody chlewnej. Stwierdzono, że u 40% chorych świń następuje wyzdrowienie. Należy przywrócić ważność par. 4, aby nie tajono tej zarazy. Preparatów pomoru nie należy wysyłać do Wiednia, lecz do lwowskiej Akademii, ponieważ to utrudnia urządowanie.

Prof. *Królikowski* domaga się stacji rozpoznawczej przy każdym starostwie.

2. Prof. *Grabowski*: Lekarze weterynaryjni mający doświadczenie z tuberkuliną powinni zjechać się we Lwowie

w połowie czerwca celem wzajemnej wymiany zdań i zapatrywań, które przedstawi się na Zjeździe lekarzy i przyrodników w lipcu w Krakowie.

Dla zrealizowania tych spraw utworzono Wydział w skład którego weszli: Lekarze wet. *Krzyształowicz, Ochnicz, Fried, Zagórski, Rudnicki i Sikorski*.

Do bardzo wymownych dla ówczesnych stosunków należą wnioski:

1. Lek. wet. *Nowak*: a) Postarać się o rozporządzenie uchylające partactwo, b) W skład komisji licencjonującej ma wchodzić lekarz weterynaryjny jako członek tejże. c) Prawo wyboru do rad gminnych powinien posiadać lekarz weterynaryjny w I kole, a nie w III-m.

2. Lek. wet. *Duleba*: Znieść subwencję dla popularnych kursów weterynarii i kucia koni, a natomiast dać je na wykłady o chowie zwierząt i ich higienie i dietetyce.

3. Lek. wet. *Sikorski*: a) Utworzenie krajowych rad weterynaryjnych, b) Utworzenie Najwyższej Rady weterynaryjnej, c) Odnieść się do rządu, jak inne kraje krzywdzą Galicję wstrzymując dowóz zwierząt.

4. Lek. wet. *Ochnicz*: a) Pouczać ludność o zarazach i tym samym przyczyniać się do tępienia tychże. b) Zorganizować oglądaczy, aby mogli być pomocnymi lekarzom weterynaryjnym przy stosowaniu przepisów weterynaryjno-policyjnych. c) Lekarzy weterynaryjnych powiatowych nie powinno się obarczać dochodzeniami karnymi, co należy do urzędników administracyjnych.

Wydział wybrano w składzie następującym: Prezes prof. *Kubicki*, wiceprezes kraj. ref. wet. *Timoftiewicz*, skarbnik lek. wet. *Herasymowicz*, sekretarz naukowy prof. *Grabowski*, sekretarz administracyjny lek. wet. *Bloch*.

Komitet redakcyjny wybrano w składzie dotychczasowym. Na posiedzeniu Wydziału d. 24 IV 1900 uchwalono w myśl postanowienia Walnego Zgromadzenia termin zjazdu celem omówienia sprawy wartości rozpoznawczej tuberkuliny, — co ma się przedstawić na Zjeździe lekarzy i przyrodników polskich w Krakowie.

Zgromadzenie to odbyło się w dniach 16 i 17 czerwca 1900 przy 31 uczestnikach. Sprawozdanie wyczerpujące znajduje się w Przegl. Weter. z r. 1900, Nr. 7, str. 225.

Sprawozdanie z Sekcji weterynaryjnej IX Zjazdu lekarzy i przyrodników polskich w Krakowie znajduje się w Przegl. Weter. z r. 1900, Nr. 9, str. 278 i Nr. 12, str. 386.

XVI Walne Zgromadzenie d. 24 III 1901.

Towarzystwo liczy 124 członków.

Na Zgromadzeniu tym wygłosił prof. *Kubicki* referat „O tłumieniu pomoru”. Postanowiono zwołać w tej sprawie nadzwyczajne zgromadzenie na drugą połowę kwietnia. Następnie lek. wet. *Gottlieb* wystąpił ostro przeciw przymusom konfinicyjnym, jako dla kraju nie korzystnym i nie dającym żadnej rękojmi co do ich wartości przy tłumieniu epizooocji.

Przyszły Wydział wybrano w następującym składzie: Prezes prof. *Kubicki*, wiceprezes prof. *Grabowski*, skarbnik lek. wet. *Herasymowicz*, sekretarz naukowy doc. *Kulczycki*, sekretarz administracyjny lek. wet. *Bloch*.

Do komitetu redakcyjnego w miejsce ś. p. *Timoftiewicza* wybrano lek. wet. *Langa*.

XVII Walne Zgromadzenie d. 16 III 1902.

Towarzystwo liczy 131 członków; obecnych 59 członków. Członkiem honorowym zamianowano lek. wet. Dionizego *Herasymowicza*.

Komitet redakcyjny wybrano w składzie: prof. *Królikowski*, prof. *Grabowski*, prof. *Kubicki*, lek. wet. *Ponicki*, lek. wet. *Fried* i lek. wet. *Sikorski*.

W skład Wydziału weszli: Prezes prof. *Grabowski*, wiceprezes lek. wet. *Ponicki*, skarbnik lek. wet. *Herasymowicz*, sekretarz naukowy lek. wet. *Gottlieb*, sekretarz administracyjny lek. wet. *Markowski* Zygmunt. Komisja inicjatywy: Prof. *Kubicki*, prof. *Grabowski* i lek. wet. *Lang*.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie d. 18 IV 1902

1. Wspomnienie pośmiertne ś. p. prof. *Kubickiego*.
2. Uchwalono, by Wydział wziął udział w zjeździe austriackich lekarzy weterynaryjnych w Wiedniu. 3. Powierzono Wydziałowi do opracowania projekt zmian ustawy Towarzystwa.

XIX Walne Zgromadzenie d. 14 i 15 III 1903.

W Zgromadzeniu tym wzięło udział 81 członków.

Do wydziału zostali wybrani: Prezes kraj. referent weter. *Ponicki*, wiceprezes prof. *Grabowski*, skarbnik lek. wet. *Herasymowicz*, sekretarz naukowy lek. wet. *Markowski*, sekretarz administr. lek. wet. *Gottlieb*.

Członkiem honorowym zamianowano prof. *Królikowskiego*.

Na uwagę zasługują wnioski lek. wet. *Warczewskiego* w sprawie reformy rozporządzeń o oględzinach mięsa i bydła, oraz polepszenia bytu kolegów nie pozostających w służbie

państwowej; wnioski te przekazano do rozpatrzenia komisji inicjatywy.

W „Przeł. Weter.” z r. 1903, Nr. 4, str. 180 czytamy ogłoszenie: „Posiedzenie naukowe odbędzie się d. 25 IV w sobotę, o godz. 5 po poł. w sali wykładowej Instytutu patologicznego prof. Grabowskiego. Innej wzmianki o tym posiedzeniu brak.

Posiedzenie naukowe d. 9 V 1903.

Lek. wet. *Gottlieb* wygłosił wykład p. t. „Jakie ma zadanie rzeźnia miejska we Lwowie i o ile je ona spełnia”.

Posiedzenie naukowe d. 10 VI 1903.

1. Dr. *Mańkowski*: „Urządzenia i stosunki hodowlane w Wielkim Księstwie Badeńskim”. 2. Prof. *Królikowski*: „Pies z zapaleniem ucha zewnętrznego”.

Posiedzenie naukowe d. 24 VI 1903.

1. Dyskusja: „Sprawa praktyki weterynaryjnej”. 2. Lek. wet. *Fried*: „Ulepszony zgniatacz do kastracji pomysłu prof. *Królikowskiego*”. 3. Prof. *Grabowski*: Epizoocja u gęsi wywołana przez pasożyt z rodziny *trichoma brevicolle*”.

Nadto uchwalono przedłożyć Namiestnictwu referat w sprawie kształcenia podkówaczy, oraz postanowiono zwrócić się do Sejmu krajowego z szczegółowo wypracowanym memoriałem udowadniającym potrzebę założenia internatu kosztem funduszków krajowych dla uczęszczających na półroczny kurs w szkole kucia.

Ostatnie posiedzenie naukowe z r. 1903 miało się odbyć d. 10 X o godz. 6 po poł. w sali wykładowej Instytutu patologicznego prof. *Grabowskiego*.

XX Walne Zgromadzenie d. 7 II 1904.

Udział wzięło 67 członków. Przewodniczący w swym sprawozdaniu z czynności Wydziału zawiadamia o pochlebnej wzmiance posła Kozłowskiego o działalności weterynarzy i o wejściu w życie nowego statutu Towarzystwa.

Wydział wybrano w następującym składzie: Prezes kraj. ref. weter. *Ponicki*, wiceprezes prof. *Grabowski*, skarbnik lek. wet. *Herasymowicz*, sekretarz naukowy lek. wet. *Fried*, sekretarz administr. lek. wet. *Halski*, kontroler lek. wet. *Gottlieb*, członek Wydziału lek. wet. *Markowski*.

Rada zawiadowcza: Skarbnik lek. wet. *Lang*, członkowie: lek. wet. *Biliński* i dr. *Kulczycki*.

Delegat do Komisji inicjatywy: prof. *Grabowski*.

Komitet redakcyjny wybrano w następującym składzie: Prof. *Królikowski*, lek. wet. *Fried*, lek. wet. *Gottlieb*, dr. *Mańkowski* i lek. wet. *Skuciński*.

Lek. wet. *Herasymowicz* oddaje do dyspozycji fundusz wsparcia, który na wniosek lek. wet. *Skucińskiego* nazwano „Fundusz wsparcia wdów i sierot po lekarzach weterynaryjnych imienia Dionizego Herasymowicza”.

Wkońcu przystąpiono do obrad nad sprawą polepszenia bytu weterynarzy nie pozostających w służbie państwowej.

Posiedzenie naukowe d. 12 III 1904.

1. Lek. wet. *Gottlieb* zademonstrował i omówił: „Płat skóry z ryja świni, okazującej na głowie i pysku nadzwyczaj liczne, do pęcherzyków podobne guzki wielkości od ziarna prosa do ziarna soczewicy”. (Jak wykazało drobnovidowe badanie prof. *Królikowskiego* jest to nużeniec).

2. Prof. *Królikowski* wygłosił wykład p. t. „Ślepotą miesięczną jako wada zwrotowa”.

Posiedzenie naukowe z d. 14 V miało program:

a) Prof. *Grabowski*: „Zmiany patologiczne wywołane u bażantów pasożytem „*Cytodites nudus*”. b) Luźne komunikaty. Na zebraniu naukowym dnia 15 X, mówił prof. *Królikowski*: „O jednej z najstarszych polskich książek o leczeniu zwierząt domowych” i „Obustronne rozerwanie mięśni przedudzia u krowy”.

Dalsze posiedzenia naukowe odbyły się d. 12 XI i d. 8 XII.

Według zapowiedzi w „Przeglądzie” Lek. wet. *Fried* miał mówić: „O nadłamaniach jako powodzie powstających następnie złamań” i „O róży trzody chłewnej”.

Bliższych danych lub sprawozdań o tych posiedzeniach brak.

XXI Walne Zgromadzenie d. 12 III 1905.

Na szczególniejszą uwagę zasługuje wniosek dr. *Mańkowskiego* o utworzeniu Kasy Pogrzebowej. Wniosek ten przyjęto i uchwalono wyasygnować 100 kor. z pozostałości kasowej za r. 1904. Uchwalono również żądanie zniesienia kontroli żandarmerii nad lekarzami weter. pełniącymi czynność oglądaczy.

Wydział wybrano w następującym składzie: Prezes kraj. ref. weter. *Ponicki*, wiceprezes prof. *Grabowski*, skarbnik lek. wet. *Herasymowicz*, sekretarz naukowy dr *Mańkowski*, sekretarz administr. lek. wet. *Z. Markowski*.

Rada zawiadowcza: Podskarbi lek. wet. *Lang*, członkowie lek. wet. *Krzyształowicz* i *Biliński*.

Komitet redakcyjny: Prof. *Królikowski*, lek. wet. *Skuciński*, dr. *Mańkowski*, lek. wet. *Hiolski* i lek. wet. *Fried*.

XXII Walne Zgromadzenie d. 3 III 1906.

W Zgromadzeniu tym wzięło udział 74 członków.

Na posiedzeniu naukowym tegoż Zgromadzenia wygłosili referaty:

1. Lek. wet. *Fried*: „O szczepieniu ochronnym przeciw róży u świń”. 2. Lek. wet. *Markowski Z.*: „O szczepieniu ochronnym przeciw różycy metodą *Behring'a*”.

Naczelny redaktor Przegl. Weter. Prof. *Królikowski* zgłosił ustąpienie z zajmowanego stanowiska.

Wydział postawił wniosek o utworzeniu Rad weterynaryskich: ministerialnej i krajowej.

W skład przyszłego Wydziału weszli: Prezes kraj. ref. weter. *Ponicki*, wiceprezes prof. *Grabowski*, skarbnik lek. wet. *Herasymowicz*, sekretarz naukowy lek. wet. *Markowski Z.*, sekretarz administracyjny lek. wet. *Krüger*, kontrolor lek. wet. *Nowicki*.

Rada zawiadowcza: Podskarbi lek. wet. *Biliński*, członkowie: dr. *Kulczycki* i lek. wet. *Nowicki*.

Komitet redakcyjny utworzyli: Lek. wet. *Fried*, prof. *Królikowski*, doc. dr. *Kulczycki*, lek. wet. *Z. Markowski* i lek. wet. *Wójcik*.

XXIII Walne Zgromadzenie d. 21 VII 1907.

O przebiegu tego Zgromadzenia nie ma jakiegokolwiek innej wzmianki, prócz podanej w „Przegl. Weter.” z r. 1907, Nr. 9, str. 287 wiadomości o wyborach do Wydziału, w skład którego weszli: Prezes kraj. ref. weter. *Ponicki*, wiceprezes prof. *Grabowski*, skarbnik lek. wet. *Herasymowicz*, sekretarz naukowy Doc. dr. *Kulczycki*, sekretarz administracyjny lek. wet. *Krüger*, kontrolor lek. wet. doc. *Markowski*, członek Wydziału lek. wet. *Szwarc*.

Rada zawiadowcza: Podskarbi prof. *Kretowicz*, członkowie: lek. wet. *Biliński* i *Mazur*.

Delegat do Komisji inicjatywy lek. wet. *Mglej*.

Komitet redakcyjny: Prof. *Królikowski*, prof. *Panek*, Doc. *Markowski*, lek. wet. *Fried* i prof. *Grabowski*.

W grudniu 1907 r. wydało Galicyjskie Towarzystwo Lekarzy weter. we Lwowie memoriał w sprawie zaradzenia braku lekarzy weterynaryjnych w kraju.

O posiedzeniach naukowych w r. 1907 nie ma jakiegokolwiek wzmianki.

Posiedzenie naukowe d. 27 II 1908 odbyło się w sali chirurgicznej Akademii weterynarii. Kraj. referent weter. *Ponicki* wygłosił wykład pt. „O przyczynku do kwestii tłumienia wścieklizny”.

Posiedzenie naukowe d. 27 III 1908 miało mieć program następujący:

1. Doc. *Markowski*: „O oftalmoreakcji Calmett'a i dermoreakcji Pirquet'a i 2. „O działaniu dymalu”. 3. Lek. wet. *Guzek* demonstuje: a) *Echinorrhynchus spherocephalus* u kaczki, b) Kolcogłowca, c) Kurę ze skrzywieniem kręgosłupa w okolicy krzyżowej, d) Szelestnicę mięśni pośladkowych u krowy.

XXIV Walne Zgromadzenie d. 4 IV 1908.

Na posiedzeniu naukowym tegoż Zgromadzenia referaty wygłosili:

1. Doc. *Markowski*: „O oftalmoreakcji Calmett'a i dermoreakcji Pirquet'a”.

2. Lek. wet. *Lille*: „Ubezpieczenie zwierząt domowych jako jedna z najpilniejszych spraw czekających załatwienia w gospodarstwie krajowym”.

Jedną z bardzo ważnych spraw, jaką na tym Walnym Zgromadzeniu poruszono, była sprawa wydawnictwa polskich podręczników weterynaryjnych. Polecono przysłemu Wydziałowi zajęcie się tą sprawą, a 63 członków natychmiast zadeklarowało po 100 koron na powyższy cel.

W skład wydziału weszli: Prezes kraj. referent weter. *Ponicki*, wiceprezes lek. wet. *Mglej*, skarbnik lek. wet. *Herasymowicz*, sekretarz naukowy doc. *Kulczycki*, sekretarz administracyjny lek. wet. *Pilch*, kontrolor doc. *Markowski*, członek Wydziału lek. weter. *Lindenbaum*.

Rada zawiadowcza: Podskarbi prof. *Kretowicz*, członkowie: lek. weter. *Kalkowski* i *Krüger*.

Delegat do Komisji inicjatywy: lek. wet. *Placzek*.

Ze spraw żywotnych poruszono w wnioskach Wydziału:

1. W sprawie uregulowania stosunków służbowych autonomicznych lekarzy weterynaryjnych należy jak najrychlej wnieść gruntownie umotywowany memoriał do właściwych władz krajowych.

2. Uchwalono ofiarować tutejszej Akademii artystycznie wykonany album z fotografiami wychowanków Uczelni.

3. Należy wyjednać u właściwych władz rządowych i autonomicznych stypendia po 1000 koron rocznie dla lekarzy weterynaryjnych bezpośrednio po uzyskaniu dyplomu dla uzupełnienia i ustalenia wykształcenia fachowego w zakładach krajowych lub zagranicznych.

4. Należy przedstawić właściwym władzom potrzebę wprowadzenia do wykładów w tut. Akademii nauki o ubezpieczeniu zwierząt.

5. Lek. wet. *Skuciński* domaga się zaprowadzenia oględzin koni w obrocie kolejowym.

Trzecie, czwarte i piąte posiedzenie naukowe odbyło się dnia 21, 22 i 25 maja o godzinie 6 popoł. w sali chirurgicznej Akademii Weterynarii. Prof. *Fibich* podał krótki rys hodowli i chorób ryb. Szóste posiedzenie odbyło się 27 maja, mówił lek. wet. *Zagaja*: „O hodowli drobiu”.

Na IV-m posiedzeniu Wydziału, które odbyło się d. 28 IX 1908 na porządek dzienny przyszła sprawa polepszenia bytu weterynarzy autonomicznych. Memoriał opracowany przez prof. *Grabowskiego*, zawierający cenne myśli uznano za zaobszerny, oddano go więc do odpowiedniego przerobienia lek. wet. *Friedowi*.

Uchwalono również wybrać deputację w składzie: kraj. referent weteryn. *Ponicki* oraz lekarze wet. *Dulęba* i *Fried*, któraby porozumiała się z posłami i za ich interwencją poruszyła ponownie sprawę regulacji rang weterynarzy powiatowych.

Na V-m posiedzeniu Wydziału d. 10 X 1908 lek. wet. *Fried* odczytuje powyższy memoriał. Celem doręczenia tego memoriału wybrano ref. kraj. wet. *Ponickiego* oraz lekarzy wet. *Pilcha* i *Mgleja*, którzy wnieśli petycję na ręce posła *Brykczyńskiego*, aby ją oddał do Komisji Gospodarstwa Krajowego.

Na VI-m posiedzeniu Wydziału d. 24 XI 1908:

1. Prezes oznajmia, że należałoby w dalszym ciągu poruszyć sprawę polepszenia bytu weterynarzy autonomicznych u Wydziału krajowego i w obu Towarzystwach gospodarskich.

Petycję wniesiono do sejmu; wydrukowano ją w odpowiedniej liczbie egzemplarzy i rozesłano posłom oraz redakcjom wszystkich czasopism. Należy polecić komisji inicjatywy opracowanie odpowiedniej petycji, a raczej memoriału (Memoriał ten znajduje się wydrukowany w „Przegl. Weter.” z r. 1909, Nr. 5, str. 169) do Wydziału krajowego w porozumieniu

ze wszystkimi autonomicznymi lekarzami weterynaryjnymi zwołanymi w tym dniu na wiec.

2. Co do sprawy regulacji rang powiatowych lekarzy weterynaryjnych, to należy starać się o to w dalszym ciągu, tym bardziej, że lekarze weterynaryjni innych krajów Monarchii czynią już w tej sprawie starania.

Wydział odbył w grudniu 1908 szereg posiedzeń, na których omawiano krytycznie projekt ustawy o chorobach zwierzęcych zaraźliwych. Nie jest to właściwie już projekt, lecz prawie gotowy tekst (wydany drukiem), który ma już niedaleką drogę do przebycia, by stał się ustawą.

Na X-m posiedzeniu Wydziału d. 23 I 1909 poruczono lek. wet. *Skucińskiemu* opracowanie referatu o oględzinach kolejowych. Uchwalono uprosić prof. *Królikowskiego*, aby opracował wniosek wprowadzenia wykładów o asekuracji bydła do tu-tejszej Akademii weterynarii. Lek. wet. *Mglej* odczytuje opracowaną przez siebie petycję, jaką Wydział Towarzystwa ma wnieść do Wydziału krajowego w sprawie weterynarzy autonomicznych.

Posiedzenie naukowe d. 24 II 1909.

Prezes otwierając XI posiedzenie Wydziału zaznacza, że celem Towarzystwa jest także rozbudzenie ruchu naukowego między kolegami i przyczynianie się do postępu umiejętności nauk weterynaryjnych. Ponieważ nauki weterynaryjne ciągle postępują, a koledzy z prowincji nie mają sposobności zaznajomienia się ze zdobyczami osiągniętymi na polu naukowym, dlatego należy przede wszystkim urządzić jako część pierwszą Walnego Zgromadzenia posiedzenie naukowe.

Następnie wygłoszono następujące referaty:

1. Doc. *Markowski* i lek. wet. *Lang*: „Próby aglutynacyjne przy rozpoznawaniu nosaczyny u koni”. 2. Doc. *Markowski*: „Związki hodowlane w Galicji”. 3. Lek. wet. *Fried*: „Zakaźny niezyt guziczkowy organów płciowych w praktyce i ze stanowiska projektowanych środków weterynaryjno-policyjnych”.

XXV Walne Zgromadzenie d. 24 IV 1909.

Udział wzięło 83 członków.

W sprawozdaniu z czynności Wydziału przewodniczący z ubolewaniem ogłasza, że akcja Wydziału w sprawie polepszenia bytu materialnego i stosunków służbowych kolegów pozostających w służbie autonomicznej nie przyniosła spodziewanych wyników. Sprawa podwyższenia rang lekarzy weteryna-

ryjnych państwowych również nie została dotychczas pomyślnie załatwioną.

W dyskusji:

a) Lek. wet. *Krell* podnosi, że zarzut wypowiedziany przez p. Marszałka krajowego jest niesłuszny i wielce krzywdzący stan weterynarski.

b) Lek. wet. *Domaszewski* jest zdania, że droga podjęta dla zjednania sobie ogółu przez pracę jest za długa. Należy iść zwarcie i nieustępliwie aż do ostatecznego pomyślnego wyniku.

c) Lek. wet. *Biliński* żąda, aby posiedzenia naukowe odbywały się w oznaczonym bliżej terminie, ogłaszającym w „Prze-głądzie Weter.”.

Wydział postawił wniosek następujący:

„Walne Zgromadzenie poleca przysłemu Wydziałowi, aby — po zasięgnięciu opinii kompetentnych osób — rozpatrzył stosunek Towarzystwa do wydawnictwa podręczników”.

Wydział wybrano w następującym składzie: Prezes kraj. ref. weter *Ponicki*, wiceprezes lek. wet. *Mglej*, skarbnik lek. wet. *Herasymowicz*, sekretarz naukowy doc. dr. *Markowski*, sekretarz administracyjny lek. wet. *Krynicky*, kontrolor lek. wet. *Pilch*, członek Wydziału lek. wet. *Albrecht*. Rada zawiadowcza: Podskarbi prof. *Kretowicz*, członkowie lekarz wet. *Kalkowski* i *Krüger*. Delegat do komisji inicjatywy lek. wet. *Placzek*. Komitet redakcyjny pozostał w stanie niezmienionym.

Na uwagę zasługują następujące wnioski członków:

a) Lek. wet. *Skuciński*: „Urzędowy tytuł weterynarza powiatowego zmienić na tytuł, jaki nadaje nam stopień akademicki, tj. powiatowy lekarz weterynaryjny, lub komisarz weterynaryjny”.

b) Lek. wet. *Biliński*: „Posiedzenia naukowe odbywać tylko w pierwszej połowie miesiąca”.

Na posiedzeniu naukowym tegoż Walnego Zgromadzenia dr. *Holobut* wygłosił wykład pt. „Pogląd na dotychczasowe próby rozpoznawania nosaczyny u koni”.

Na I-m posiedzeniu Wydziału d. 20 IV 1909, przewodniczący zwraca się do sekretarza naukowego, aby posiedzenia naukowe odbywały się co miesiąc, a nawet i częściej.

Na II-m posiedzeniu Wydziału d. 22 V 1909 przewodniczący zawiadamia, że Wydział Krajowy na memoriał Towarzystwa odpowiedział odmownie. Uchwalono nie zrażać się, lecz dalej pracować nad polepszeniem bytu lekarzy weterynaryjnych pozostających w służbie autonomicznej.

III Posiedzenie Wydziału d. 2 VI 1909, odbyło się na wiadomość o zgonie śp. J. *Błocha* inspektora weterynaryjnego w Podgórzu.

IV Posiedzenie Wydziału d. 12 VI 1909.

Ponieważ w najbliższych dniach ma odbyć się we Lwowie ankieta delegatów Rad powiatowych, postanowiono wybrać lek. wet. *Mgleja*, lek. wet. *Gottlieba* i doc. dr. *Markowskiego* jako tych, którzyby żądania kolegów pozostających w służbie autonomicznej przedstawili niektórym członkom tej ankiety.

V Posiedzenie Wydziału d. 18 VI 1909.

Wynik obrad ankiety delegatów Rad powiatowych wypadł dość pomyślnie, postanowiono bowiem powoływać lekarzy weterynaryjnych za osobną remuneracją do Wydziałów Rad Powiatowych celem współdziałania na polu hodowli zwierząt domowych. Wskutek tego dla wszystkich kolegów otwiera się nowe i szerokie pole do działania, a celem wczesnego i należytego przysposobienia się do tego zadania uważa Wydział za konieczne stworzenie i urządzenie kursów hodowlanych w lwowskiej Akademii weterynaryjnej.

VI Posiedzenie Wydziału d. 26 V 1909.

Na porządku dziennym:

1. Sprawa urządzenia kursów hodowlanych.
2. Udział Towarzystwa w mającej odbyć się we Lwowie wystawie etnograficznej, oraz w jubileuszu Akademii weterynaryjnej.
3. Postanowiono utworzyć składkę na Dar Grunwaldzki.
4. Przewodniczący zawiadamia, że Sejm przyznał subwencję „Przeglądowi Weterynaryjnemu”.

Na VII Posiedzeniu Wydziału postanowiono zwrócić się do kolegów o wzięcie udziału w 6-cio tygodniowym kursie dla badania środków spożywczych.

VIII Posiedzenie Wydziału d. 14 VIII 1909.

Przewodniczący zawiadamia, że poseł bar. *Bataglia* interweniował w sprawie regulacji rang weterynarzy rządowych u ministra skarbu, który okazał skłonność wstawienia do budżetu na r. 1910 kilku posad wyższych rang „Ad personam” dla całego państwa.

Uchwalono zawiadomić o tym kolegów i podziękować posłowi *Bataglii*.

IX Posiedzenie Wydziału d. 9 X 1909.

Prezes zawiadamia o wyniku deputacji rządowych lekarzy weterynaryjnych u ministra skarbu dr *Bilińskiego*. Postano-

wiono, by podobna deputacja udała się do posłów: *Głabińskiego, Czajkowskiego, Bataglii i Buzeka.*

Ponieważ obecnie przypada 25 jubileusz pracy zawodowej Rady Dworu Rektora Prof. Dr. *Józefa Szpilmana*, więc postanowiono złożyć jubilatowi życzenia, oraz przeznaczyć 500 koron na stypendium imienia Szpilmana.

Lek. wet. *Mglej* zwraca uwagę Wydziałowi, że w sezonie kąpielowym w Iwoniczu wyrąb i sprzedaż mięsa odbywa się bez fachowego dozoru. Tysiące ludzi odżywia się mięsem podejrzanej jakości i wartości. Wydział powinien zażądać lekarsko-weterynaryjnej kontroli. Na X-m posiedzeniu Wydziału wywiązała się debata nad krytyką, jaką wygłosił jeden z posłów do Rady Państwa o działalności galicyjskich lekarzy weterynaryjnych.

XI Posiedzenie Wydziału odbyło się d. 7 XII 1909.

Załatwiono sprawy bieżące.

XII Posiedzenie Wydziału d. 31 I 1910.

W sprawie krytyki galicyjskich lekarzy weterynaryjnych w Radzie Państwa postanowiono umieścić stosowny artykuł w „Przeł. Weter.”.

Wniesiono do Wydziału Krajowego o reorganizację stosunków służbowych lekarzy weterynaryjnych pozostających w służbie autonomicznej.

Poruszono sprawę głosu wirylnego w Sejmie dla Rektora Akademii weterynaryjnej.

Ze zdumieniem przyjęto wiadomość, że Galicyjskie Towarzystwo Gospodarskie postanowiło przy zakupie ogierów posługiwać się przy badaniu oczu lekarzami weterynaryjnymi wojskowymi. Postanowiono uprosić prof. *Królikowskiego* o wygotowanie i przesłanie Wydziałowi tegoż Towarzystwa odpowiedniego pisma.

XIII Posiedzenie Wydziału dnia 21 II 1910. 1. Wypowiedano się o zaprojektowanych przez Towarzystwo Galicyjskie Gospodarskie popularnych wykładów o pomocy przy porodach, 2. w sprawie wygotowania popularnego planu budowy wzorowych stajen włościańskich, 3. o zorganizowaniu wydawnictwa podręczników naukowych, 4. o utworzeniu komitetu dla obrony czci stanu, oraz utworzeniu Izby weterynaryjnej, 5. o ułożeniu programu Walnego Zgromadzenia mającego odbyć się dnia 2-go i 3 kwietnia.

XXVI Walne Zgromadzenie dnia 3 IV 1910.

Udział wzięło 85 członków. Wydział wybrano w składzie: Prezes kraj. referent weter. *Ponicki*, wiceprezes lek. wet. *Mglej*, skarbnik lek. wet. *Herasymowicz*, sekretarz naukowy lek. wet. *Guzek*, sekretarz administracyjny lek. wet. *Przykopa*, kontrolor lek. wet. *Pilch*, członek Wydziału lek. wet. *Dalkiewicz*.

Rada Zawiadowcza: Podskarbi prof. *Kretowicz*, członkowie lekarze wet. *Kalkowski* i *Krüger*.

Komitet redakcyjny: Prof. *Królikowski*, prof. *Grabowski*, prof. *Panek*, dr *Fried* i dr *Zagaja*, oraz kooptowany lek. wet. *Przybylkiewicz*.

Delegatem do komisji inicjatywy wybrany został lek. wet. *Dalkiewicz*.

Na szczególną uwagę zasługują wnioski Wydziału:

1. Sprawa wydawnictwa polskich podręczników naukowych. Referował prof. *Grabowski*. Polecono Wydziałowi, by zgłaszających udział wpisał w poczet członków założycieli Towarzystwa, by w sprawach administracji, kontroli i jednaniu członków używał opieki temuż wydawnictwu, oraz, by dążył w przyszłości do objęcia wydawnictwa na wyłączną własność Towarzystwa.

2. Uzyskanie głosu wirylnego w Sejmie dla rektora Akademii weterynaryjnej. Wydział ma dopilnować, aby przy redagowaniu przyszłej reformy wyborczej do Sejmu, komisje opracowujące projekt tej reformy uwzględniły to żądanie.

3. Ustanowienie delegata i jego zastępcy do Komisji weterynaryjnej Rady weterynaryjnej przy ministerstwie rolnictwa. Delegata tego ma wybierać Walne Zgromadzenie.

4. Wygotowanie planu wzorowych stajen włościańskich. Obszernie zreferował prof. *Fibich*.

5. Potrzeba zmiany w wydawnictwie „Przeglądu Weterynaryjnego”. Należy zmienić miesięcznik na dwutygodnik. Ponieważ prof. *Królikowski* zrzekł się redaktorstwa, Wydział ma wyszukać redaktora od dnia 1 stycznia 1911 r.

6. Sprawa projektu utworzenia tzw. pomocników weterynaryjnych. Postanowiono oświadczyć się przeciw utworzeniu tychże. Zresztą w tej sprawie odbędzie się o godzinie 3-ciej po południu wiec lekarzy wet.

Ważnym jest również wniosek jaki postawił lek. wet. *Albrecht*: wybudować lub kupić kamienicę, w której Towarzystwo miałoby pomieszczenie. Sprawę tę przekazano Wydziałowi.

Posiedzenie naukowe odbyło się dnia 9 V 1910. Dr *Lang* omówił przypadek nosaczyny u konia.

Posiedzenie Wydziału dnia 8 I 1911. Posiedzenie to odbyło się przy współdziałaniu lekarzy weterynaryjnych będących na zjeździe na skutek zaproszenia Wydziału w myśl uchwały powziętej na posiedzeniu Wydziału z dnia 18 XII 1910. Obecnych 27 członków.

Prezes zawiadamia, że posiedzenie to odbywa się na skutek zaproszenia prof. dr *Juliana Nowaka* wystosowanego do Towarzystwa o wzięcie udziału w Zjeździe lekarzy i przyrodników polskich w Krakowie w r. 1911.

Postanowiono wybrać komitet: Prof. *Szpilman*, prof. *Grabowski* i kraj. referent wet. *Ponicki*, a jako sekretarzy lekarzy wet. *Krynickiego* i *Przybyłkiewicza*.

Postanowiono przystąpić do Związku Urzędników Państwowych, który ma na celu popieranie spraw ekonomicznych, społecznych i zawodowych stanu urzędniczego w ogóle.

XXVII Walne Zgromadzenie dnia 8 IV 1911.

Udział wzięło 71 członków.

Na posiedzeniu naukowym tegoż Zgromadzenia wygłosili referaty: 1. Dr *Zagaja*: „Gruźlica otwarta bydła rogatego i jej zwalczanie na podstawie badania klinicznego i bakteriologicznego”. 2. Lek. wet. *Guzek*: „Najnowsze metody szczepień i zastosowania szczepionek u zwierząt domowych”.

Wydział wybrano w następującym składzie: Prezes kraj. ref. weter. *Ponicki*, wiceprezes lek. wet. *Mglej*, skarbnik lek. wet. *Herasymowicz*, sekretarz naukowy dr *Fried*, sekretarz administracyjny lek. wet. *Terlecki*, kontrolor lek. wet. *Piskorski*, członek Wydziału lek. wet. *Fedorowicz*. Rada zawiadowcza: Podskarbi prof. *Kretowicz*, członkowie: lekarze wet. *Kałkowski* i dr *Fried*.

Komitet redakcyjny: Prof. *Panek*, lek. wet. *Przybyłkiewicz*, lek. wet. *Dalkiewicz*, lek. wet. *Röhrenscheff*, lek. wet. *Guzek* i lek. wet. *Krynicki*.

Delegatem do Komisji inicjatywy wybranym został prof. *Grabowski*.

Wydział postawił następujące wnioski:

1. Nie używać wyrażenia „weterynarz” lecz „lekarz weterynaryjny”.

2. Wybrać komitet złożony z 3-ch członków dla prostowania w codziennej prasie zarzutów przeciw działalności lekarzy

weterynaryjnych i umieszczania artykułów w sprawach obchodzących ogół a dotyczących cen środków żywności, o ile zależą one od zarządzeń weterynaryjno-policyjnych. W skład komitetu tego weszli: Lekarze wet. *Piskorski, Dalkiewicz i Fedorowicz*.

3. Uchwalono wniosek lek. wet. *Haydukiewicz* w sprawie utworzenia Izb weterynaryjnych.

4. Utworzono fundusz (członkowie wpłacają po 20 koron) na łańcuch rektorski.

XXX Wałne Zgromadzenie dnia 15 i 16 III 1912.

Udział wzięło 73 członków.

Na posiedzeniu naukowym, które odbyło się dnia 15 III wygłoszono następujące referaty:

1. Doc. dr *Niemczycki*: „Higiena mleka”. 2. Dr *Fried*: „Rozpoznawanie wąglika odnośnie do par. 60 ustawy z dnia 6 VIII 1909”.

Przewodniczący oznajmia, że zabiegi o posunięcie kolegów do wyższej rangi odniosły pomyślny skutek.

W skład Wydziału weszli: Prezes kraj. referent weter. *Ponicki*, wiceprezes lek. wet. *Mglej*, skarbnik lek. wet. *Herasymowicz*, sekretarz naukowy prof. *Markowski*, sekretarz administracyjny lek. wet. *Terlecki*, kontrolor lek. wet. *Piskorski*, członek Wydziału lek. wet. *Biliński*.

Komitet redakcyjny: Prof. *Panek*, doc. *Przybytkiewicz*, lek. wet. *Röhrenscheff*, lek. wet. *Krynicky*, prof. *Markowski* i dr. *Fried*. Delegatem do komisji inicjatywy wybrany został prof. *Grabowski*.

Przedstawiono sprawę utworzenia osobnego działu ubezpieczeniowego po zmarłych członkach, celem udzielania im jednorazowego wydatnego zasiłku natychmiast po zgonie członka.

Ponieważ przewodniczący wyjaśnił, że utworzenie takiego działu w granicach ustawy Towarzystwa jest nie dopuszczalne i musi być założone jako osobne Towarzystwo z osobnym zarządem, postanowiono zatem założyć osobne Towarzystwo ubezpieczeniowe na wzór wiedeńskiego, a sprawę tę przekazać specjalnej komisji. (Lekarze wet.: *Pilch, Piskorski, Fedorowicz i Mglej*).

I Posiedzenie naukowe odbyło się d. 12 VI 1913. Przedstawiono: 1. Prof. *Królikowski*: „Zmiany patologiczne przy zapaleniu torebek maziowych”. 2. Prof. *Szpilman*: „Samoleczenie królików z wąglika”.

Na II posiedzeniu naukowym d. 26 VI 1913, wygłoszono następujące odczyty: 1. Prof. *Kulczycki*: „Uwagi z anatomii

opisowej z demonstracją preparatów anatomicznych". 2. Prof. *Szpilman*: „O wartości środków desynfekcyjnych przy tłumieniu węglika”.

Na posiedzeniu Wydziału, które odbyło się d. 9 IX 1913, lek. Wet. *Mglej* przedstawia sprawę oplakanego stanu lekarzy weterynaryjnych autonomicznych.

III Posiedzenie naukowe odbyło się d. 7 II 1914. 1. Prof. *Niemczycki* wygłosił wykład pt. „Znaczenie enzymów przy rozpoznawaniu zapalenia wymienia u krów”. 2. Prof. *Markowski*: „O stosowaniu salwarsanu i neosalwarsanu przy leczeniu zarazy piersiowej u koni”.

IV Posiedzenie naukowe d. 7 III 1914 miało następujący porządek dzienny: Prof. *Szpilman*: a) Demonstracje stereoskopowe pasożytów zwierzęcych. b) Demonstracje trypanosoma equiperdum.

Program XXXI Walnego Zgromadzenia d. 21 i 22 marca 1914. Dnia 21 marca 1914 posiedzenie naukowe: 1. Prof. *Grabowski*: „Kilka słów o stanowisku lekarza weterynaryjnego jako znawcy sądowego”. 2. Dr *Dalkiewicz*: „Kilka uwag o odszkodowaniach w krajowym zakładzie ubezpieczenia bydła”. II. Dnia 22 marca 1914 posiedzenie administracyjne.

O przebiegu powyższego Walnego Zgromadzenia brak sprawozdania.

W Nrze 1 „Przegl. Weter.” z d. 1 stycznia 1919 r. na str. 26 czytamy:

„I Walne Zgromadzenie Towarzystwa Lekarzy weterynaryjnych od czasu wojny odbyło się d. 9 VI 1918 r. Udział wzięło 60 członków. Dr *Runge* wygłosił wykład pt. „Rozpoznanie wieku według zębów u psów”.

Sprawozdanie z czynności za lata wojenne przyjęto do wiadomości. Rachunki znaleziono w porządku. Wydział otrzymał absolutorium. Postanowiono wznowić wydawnictwo „Przeglądu Weterynaryjnego”. (Nazwa ta zjawia się po raz pierwszy; dotychczas utrzymywała się dawniejsza nazwa „Weterynarski”).

Na wniosek prof. *Panka* Towarzystwo ma zająć się stworzeniem zakładu wyrobu szczepionek i surowic.

Lek. wet. *Biliński* stawia następujące wnioski: 1. Wliczenie rektora Akademii weterynaryjnej jako członka rady miejskiej m. Lwowa. 2. Przystąpienie Galicyjskiego Towarzystwa Lekarzy weterynaryjnych do funduszu pośmiertnego wiedeńskiego Towarzystwa lekarzy weter.

Wydział wybrano w następującym składzie: Prezes kraj. referent weter. *Ponicki*, wiceprezes lek. wet. *Krzyształowicz*, skarbnik lek. wet. *Weigel*, sekretarz administracyjny lek. wet. *Braun*, sekretarz naukowy dr *Runge*, kontrolor prof. *Kretowicz*, członek Wydziału lek. wet. *Fedorowicz*.

Komitet redakcyjny utworzyli: Prof. *Panek*, Prof. *Grabowski*, prof. *Królikowski*, prof. *Szpilman*, dr *Dalkiewicz*, dr *Runge* i dr *Fried*.

Posiedzenie Wydziału d. 18 VI 1918.

Uchwalono zwołać na d. 6 i 7 VII 1918 Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie dla ustalenia zajęcia stanowiska lekarzy weterynaryjnych w G. A. Z. O. B. Wybrano komitet dla zajęcia się wyrobem szczepionek i surowic: Prof. *Panek*, prof. *Grabowski*, prof. *Kretowicz*, kraj. ref. weter. *Ponicki*, lek. wet. *Krzyształowicz*, dr *Lang* i dr *Dalkiewicz*.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie d. 6 i 7 VII 1918. Na posiedzeniu naukowym, d. 6 VII wygłoszono następujące referaty:

1. Dr *Runge*: „Leczenie retentio secundinarum u krów”.
2. Lek. wet. *Krzyształowicz*: „W jakim kierunku, jako lekarze weterynaryjni mamy brać udział w obrocie bydłem”.

Wybrana komisja przedstawiła Wydziałowi odnośne wnioski, które jednomyślnie przyjęto.

Posiedzenie Wydziału d. 30. X 1918.

Lek. wet. *Krzyształowicz* zawiadamia, że sprawa G. A. Z. O. B. już nie jest na czasie z powodu wypadków politycznych.

Na tym posiedzeniu Wydziału powstała pierwsza próba nawiązania łączności z Warszawskim Towarzystwem Lekarzy weterynaryjnych.

XXIV Walne Zgromadzenie Małopolskiego Towarzystwa lekarzy weterynaryjnych d. 29 czerwca 1919 roku. Udział wzięło 40 członków. Po raz pierwszy w Walnym Zgromadzeniu wzięli udział delegaci Warszawskiego Towarzystwa Lekarzy weterynaryjnych.

Na tym Zgromadzeniu postanowiono przede wszystkim:

1. Ścisłą współpracę lekarzy weterynaryjnych wojskowych z cywilnymi.
2. Poprzeć wszelkimi siłami dalsze wydawnictwo „Przeglądu Weter.”.

Wydział wybrano w następującym składzie: Prezes prof. *Markowski*, zast. prezesa dr *Lang*, sekretarz naukowy prof. *Niemczycki*, sekretarz administracyjny lek. wet. *Krynicky*, kontrolor lek. wet. *Piskorski*, członek Wydziału *Haydukiewicz*.

Delegat do komisji inicjatywy prof. *Grabowski*. Rada zawiadowcza: Podskarbi prof. *Kretowicz*, członkowie: lekarze weter. *Kalkowski* i *Krzyształowicz*.

Uchwały powzięto następujące:

1. Połączenie się wszystkich istniejących Towarzystw Lekarzy weter. w jeden Związek. Upoważniono Wydział do poczynienia w tym kierunku odpowiednich kroków. 2. Założenie „Stowarzyszenia zapomogowego na wypadek śmierci”. 3. Utworzenie Państwowej Rady Weterynaryjnej złożonej z reprezentantów sfer weterynaryjnych i rolniczych. 4. Sprawę utworzenia Izby Weterynaryjnej uznano na razie za nieaktualną. 5. Zażądać, aby Rząd przy zawieraniu konwencji weterynaryjnych z ościennymi państwami zasięgał zawsze zdania mającej się utworzyć Państwowej Rady weterynaryjnej, oraz istniejących Akademii weterynaryjnych.

Referat p. t.: „O konwencjach weterynaryjnych z sąsiednimi państwami” wygłosił kraj. ref. wet. *Ponicki*.

Posiedzenia Wydziału odbyły się d. 14, 21 i 28 lipca, 11, 18, 25 sierpnia i 4 września 1919 r.

Do komitetu redakcyjnego, w miejsce nieobecnych: prof. *Szpilmana*, dr *Dalkiewicza* i dr *Rungego* postanowiono kooperać prof. *Niemczyckiego* i lek. wet. *Haydukiewicza*.

Dla wykonania uchwał Walnego Zgromadzenia wybrano komisje:

Ad 1. (Utworzenie Związku Towarzystw Lek. Wet.) Prof. *Niemczycki*, dr *Lang* i lek. wet. *Piskorski*. Ad 2. (Stowarzyszenie zapomogowe) Lek. wet. *Haydukiewicz*, *Piskorski* i *Wojciechowski*. Ad 3. (Państwowa Rada Weter.) Prof. *Grabowski*, lek. wet. *Haydukiewicz* i *Kalkowski*.

Poza tym zajmował się Wydział sprawą stworzenia zakładu dla wyrobu szczepionek zwierzęcych.

XXV Walne Zgromadzenie d. 19 III 1921.

Referaty o zagrażającym coraz bardziej księgosuszu wygłosili: a) Kraj. ref. wet.: *Ponicki*: „O księgosuszu”. b) Prof. *Markowski*: „Klinika księgosuszu”. c) Prof. *Grabowski*: „Zmiany anatomo-patologiczne przy księgosuszu”.

Wydział wybrano w następującym składzie: Prezes kraj. ref. wet. *Ponicki*, zastępca lek. wet. *Krzyształowicz*, skarbnik lek. wet. *Biliński*, sekretarz naukowy prof. *Niemczycki*, sekretarz administr. lek. wet. *Hiolski*, członek Wydz. prof. *Markowski*.

Rada zawiadowcza: Skarbnik prof. *Królikowski*, członkowie: lek. wet. *Deszberg* i *Kruk*. Delegat do Komisji inicjatywy:

Prof. *Grabowski*. Komitet redakcyjny: Prof. *Markowski*, prof. *Niemczycki*, dr *Fried*, prof. *Fibich* i lek. wet. *Haydukiewicz*.

Walne Zgromadzenie d. 13 i 14 maja 1922. Udział wzięło 53 członków. Towarzystwo liczy 180 członków.

Na posiedzeniu naukowym wykłady wygłosili:

1. Prof. dr *Steusing*: „O odporności”. 2. Dr. *Jakubowski*: „O śródskórnej i ocznej próbie maleinowej, jako środka rozpoznawczym nosacizny u koni” 3. Prof. *Markowski*: „Encephalitis epizootica”.

W sprawozdaniu z czynności Wydziału zaznaczono, że Wydział zajmował się sprawą zmiany nazwy Towarzystwa, oraz sprawą utworzenia oddziałów Towarzystwa w poszczególnych województwach z zastrzeżeniem siedziby Głównego Zarządu we Lwowie. Jako referentów tej sprawy wybrano lekarzy wet.: dr *Jakubowski*, *Bilińskiego* i *Kruka*.

Omawiano sprawę zrównania stopni lekarzy weter. państwowych w całej Polsce i sprawę utworzenia osobnych wydziałów weterynaryjnych przy województwach.

Ponieważ w „Gazecie Lwowskiej” umieszczono konkurs na posadę inspektora weterynaryjnego w Tarnopolu, a od kandydatów nie wymagano ani egzaminu, ani 2-letniej praktyki, ani nie przekroczonych 40 lat, przeto postanowiono odnieść się do Województwa w Tarnopolu i odpowiednich władz, aby tego rodzaju praktykom w przyszłości zapobiec.

Wydział zajmował się sprawą tępienia księgosuszu, sprawą konwencji z Czecho-Słowacją zawartej bez wysłuchania zdania fachowych Towarzystw, sprawą pomnożenia członków lekarzy weterynaryjnych w państwowej Radzie weterynaryjnej.

W skład Wydziału weszli: Prezes kraj. ref. wet. *Ponicki*, zast. dr *Jakubowski*, skarbnik lek. wet. *Biliński*, sekretarz naukowy prof. *Gajewski*, sekretarz administr. lek. wet. *Hiolski*, kontrolor lek. wet. *Kruk*, członek Wydziału lek. wet. *Krzyształowicz*. Delegatem do Komisji inicjatywy wybrany został lek. wet. *Czajkowski*. Radę zawiadowczą utworzyli: Podskarbi prof. *Królikowski*, członkowie: lek. wet. dr *Deszberg* i *Koczorowski*.

Przyszłemu Wydziałowi przekazano opracowanie projektu zmiany obecnego statutu Towarzystwa na zasadzie utrzymania jednego Małopolskiego Towarzystwa Lekarzy weterynaryjnych z siedzibą Głównego Zarządu we Lwowie, z prawem tworzenia oddziałów.

Walne Zgromadzenie d. 26 i 29 IV 1923.

Na zgromadzeniu tym zajęto się przede wszystkim sprawą wydawnictwa „Przeglądu Weterynaryjnego”, który — z braku

odpowiednich funduszów — wychodzi bardzo rzadko, co parę miesięcy, a nawet raz do roku. Następną, bardzo ważną sprawę utworzenia Izb lekarsko-weter. podniósł prof. *Gajewski*. Sekretarz naukowy, Prof. *Gajewski*, w sprawozdaniu swym podaje, że w r. 1922/23 odbyło się 6 posiedzeń naukowych.

Wydział wybrano w następującym składzie: Prezes dr *Jakubowski*, zast. dr *Guzek*, skarbnik lek. wet. *Dobiasz*, sekretarz naukowy prof. *Gajewski*, sekretarz administr. lek. wet. *Hiolski*, kontrolor lek. wet. *Wojciechowski*, członek Wydz. prof. *Markowski*. Delegatem do Komisji inicjatywy wybrany został dr *Fried*. Rada zawiadowcza: Podskarbi prof. *Królikowski*, członkowie lek. wet. *Röhrenscheff* i *Krüger*.

Walne Zgromadzenie d. 12 i 13 stycznia 1924.

Na posiedzeniu naukowym prof. *Gajewski* wygłosił referat pt.: „Rak strzałki kopytowej”. Ze sprawozdania z czynności Wydziału wynika, że w czasie od 1 V do 31 XII 1923 Wydział odbył 12 posiedzeń, na których poruszano ważne sprawy, jak np. ochrona praktyki weterynaryjnej, ustawa o tłumieniu zaraźliwych chorób zwierzęcych itp. Posiedzeń naukowych odbyło się 6. Naczelnny redaktor „Przeglądu Weterynaryjnego” prof. *Markowski* oświadcza, że pismo wychodzić będzie już regularnie jako miesięcznik.

Wydział wybrano w następującym składzie: Prezes dr. *Jakubowski*, wiceprezes lek. wet. *Hiolski*, skarbnik lek. wet. *Dobiasz*, sekretarz naukowy prof. *Gajewski*, sekretarz administr. lek. wet. *Zenkner*, kontrolor lek. wet. *Biliński*, członek Wydziału prof. *Markowski*.

Rada zawiadowcza: Podskarbi prof. *Królikowski*, członkowie: lek. wet. *Szostakiewicz* i dr *Szczudłowski*.

Komitet redakcyjny: Nacz. redaktor prof. *Markowski*, zast. prof. *Niemczycki*, prof. *Gajewski*, dr *Fried*, administrator lek. wet. *Dobiasz*.

Prof. *Gajewski* zawiadamia, że projekt statutu Izby lek. weter. jest już opracowany.

Posiedzenie Wydziału d. 10 maja 1924.

Rozważano sprawę Funduszu naukowo-wydawniczego im. Prof. Stan. *Królikowskiego*. Uchwalono utworzenie komisji i ułożenie statutu.

Posiedzenie Wydziału d. 16 czerwca 1924.

1. Uchwalono wysłać memoriał do Min. Spraw. Wewn., Skarbu i Rolnictwa w sprawie wydzielenia weterynarii państwowej z pod zależności służbowej od państwowych organów

rolniczych. 2. Uchwalono zorganizowanie kursów mięsoznawstwa.

Posiedzenie Wydziału d. 18 października 1924 obradowało nad: 1. Sprawą pomocy dla „Przeglądu Weterynaryjnego”. 2. Sprawą kursów mięsoznawstwa. 3. Uchwalono zwołać na dzień 8 IX Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie w sprawie Ogólnego Zjazdu lekarzy weterynaryjnych mającego odbyć się w grudniu 1924 r. w Warszawie. 4. Sprawą wydawnictwa „Przeglądu Weterynaryjnego”.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie d. 8. XI 1924.

Doc. *Trawiński* wygłosił odczyt p. t.: „Wyższe uczelnie medycyny weterynaryjnej we Włoszech”.

Przewodniczący zawiadamia, że Towarzystwo nie otrzymało ani zawiadomienia o mającym odbyć się w kwietniu 1925 r. Ogólnym Zjeździe lekarzy weterynaryjnych w Warszawie, ani zaproszenia na ten Zjazd.

Dr *Jakubowski* oznajmia, że ponieważ Towarzystwo Lekarzy weterynaryjnych województwa krakowskiego i śląskiego uznało „Przegląd Weterynaryjny” za swój organ, przeto należy zmienić tytuł na: „Przegląd Weterynaryjny” — organ Młopolskiego Towarzystwa Lekarzy weterynaryjnych i Towarzystwa Lekarzy Weterynaryjnych województwa krakowskiego i śląskiego”.

Lek. wet. *Hiolski* referuje sprawę przystąpienia Towarzystwa do Związku Stowarzyszeń Urzędników z akademickim wykształceniem województwa lwowskiego. Uchwalono przystąpić.

Lek. wet. *Dobiasz* oznajmia, że Fundusz Naukowy im. Prof. *Królikowskiego* zupełnie nie rozwija się z powodu zubożenia kolegów. Uchwalono sprawę tę poruszyć na najbliższym Walnym Zgromadzeniu,

Posiedzenie Wydziału d. 12 XII 1924.

Poruszono na nim sprawy „Notat z praktyki” których koledzy nie nadsyłają, sprawę utworzenia sekcji weterynaryjnej na Zjeździe lekarzy i przyrodników w Warszawie, w lipcu 1925 r. oraz sprawę zjazdu delegatów Towarzystw i Uczelni weterynaryjnych w d. 4 I 1925 w Warszawie. Na wniosek przewodniczącego, poruczono kraj. ref. weter. *Ponickiemu* opracowanie memoriału w sprawie policji weterynaryjnej oraz memoriału w sprawie Rady weterynaryjnej.

Posiedzenie Wydziału d. 17 XII 1924.

Prof. *Markowski* omawia sprawy dotyczące redagowania „Przeglądu Weterynaryjnego”. Uchwalono zaprosić doc. *Tra-*

wińskiego na współredaktora, a radcę *Ponickiego* do komitetu redakcyjnego.

Posiedzenie Wydziału d. 19 I 1925.

Prof. *Markowski* zdał sprawę ze zjazdu członków komitetu organizacyjnego III-go Ogólnego Zjazdu Lekarzy weterynaryjnych Rzeczypospolitej odbytego w Warszawie d. 4 I 1925. Odbycie Ogólnego Zjazdu stanowego odłożono — ze względu na mający się odbyć w lipcu b. r. zjazd lekarzy weterynaryjnych w łonie Zjazdu lekarzy i przyrodników polskich — na termin późniejszy, przy czym wybrano komisję, w skład której weszli: radca *Ponicki*, Dr *Fried*, lek. wet. *Hiolski*, Prof. *Markowski* i Prof. *Gajewski*, a która ma przygotować materiał i wnioski Towarzystwa na tenże Zjazd.

Posiedzenie Wydziału d. 3 II 1925.

Omówiono i ustalono program Walnego Zgromadzenia, mającego odbyć się d. 7 i 8 II 1925.

Walne Zgromadzenie d. 7 i 8 II 1925.

Udział wzięło 49 członków. Na posiedzeniu naukowym referaty wygłosili: 1. Doc. *Szczudłowski*: „O włogaciźnie”. 2. Dr. *Olbrycht*: „Stosunki weterynaryjne i hodowlane w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej”. 3. Doc. *Trawiński*: „Pokazy z dziedziny trychinoskopii”.

W sprawozdaniu z czynności Wydziału przewodniczący podaje, że Wydział odbył 11 posiedzeń i 1 Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie. Na posiedzeniach tych omówiono i załatwiono prócz bieżących, sprawę warszawskiego studium weterynaryjnego, sprawę Zjazdu lekarzy i przyrodników polskich, sprawę wydzielenia wydziałów weterynaryjnych województw z pod zależności służbowej wydziałów rolnych, sprawę wydawnictwa „Przeglądu Weterynaryjnego”, itp.

Sekretarz naukowy, prof. *Gajewski*, podaje, że w ubiegłym roku Towarzystwo odbyło 12 posiedzeń naukowych (v. „Przegląd Wet.” 1925, Nr. 2, str. 64).

Wybory do Wydziału dały następujący wynik: Prezes płk dr *Jakubowski*, wiceprezes nacz. m. lek. wet. *Hiolski*, skarbnik mjr. lek. wet. *Dobiasz*, sekretarz naukowy doc. *Trawiński*, sekretarz administracyjny kpt. lek. wet. *Zenkner*, kontrolor radca *Ponicki*, członek Wydziału insp. wet. *Biliński*. Rada zawiadowcza: doc. *Szczudłowski*, kpt. lek. wet. *Szostakiewicz* i mjr. lek. wet. *Anderle*. Delegat do komisji inicjatywy: prof. *Gajewski*.

Wydział wydał odezwę (v. „Przegl. Wet.” 1925, Nr. 2, str. 70) celem przysporzenia funduszków „Domu Akademickiego”.

Posiedzenie Wydziału d. 17 II 1925.

Omówiono i załatwiono sprawę zniżki opłat za szczepienie trzody chlewnej ładowanej na stacjach kolejowych oraz sprawę założenia drogą spółki akcyjnej wytwórni szczepionek zwierzęcych.

W r. 1925 odbyły się następujące posiedzenia naukowe:

1) 3 III Dr *Olbrycht*: „Hodowla koni w Stanach Zjednoczonych”. 2) 17 III Doc Dr *Trawiński*: „O włośniach”. 3) 24 III Dr *Zakrzewski*: „Uwagi nad wścieklizną na podstawie sprawozdań Stacji badań rozpoznawczych wścieklizny za r. 1924”. 4) 12 V Prof. *Gajewski*: „Najnowsze poglądy naukowe na istotę i leczenie ochwatu”. 5) 16 VI Prof. *Janowski*: „Współdziałanie powiatów. lekarzy weter. przy racjonalnym zagospodarowaniu pastwisk”. 6) 20 X Dr. *Schusterówna*: „Teoria pasożytnicza powstawania nowotworów w oświetleniu najnowszych badań naukowych”. 7) 17 XI Prof. *Nowicki*: „O znaczeniu układu siateczkowo-śródbłonkowego dla fizjo- i patologji”.

Walne Zgromadzenie d. 13 i 14 II 1926.

Udział wzięło 58 członków. Na posiedzeniu naukowym, d. 13 II wygłoszono następujące referaty:

1. Lek. wet. *Skulski*: a) „Następstwa ropowicy szyi u psa”. b) „Szyjokręt u konia”. 2) Asyst. *Michalski*: „Złamanie podudzia jako następstwo postrzału u psa”. 3) Doc. Dr *Trawiński*: „Badanie mięsa sprowadzonego, nie poddanego w czasie uboju zwierzęcia oględzinom lekarsko-weterynaryjnym”. 4) Asyst. *Mulak*: „Płód zмумifikowany”. 6. Asyst. *Jakubowski*: „Historia podkowy”. 6) Asyst. *Urzędowski*: „Przypadek potrójnego woreczka żółciowego u psa”. 7) Asyst. *Wojnarowski*: „Przypadek guza zaotrzewnowego u psa”. 8) Dr. *Zakrzewski*: „Wrodzony niedowład moczowodów u psa”.

Prof. *Markowski* zawiadamiając o mającym odbyć się w r. 1926 ogólnym zjeździe lekarzy weterynaryjnych prosi o wypowiedzenie uwag i życzeń w tym kierunku. Lek. wet. *Röhrenschef* stawia wniosek, aby Zjazd ten składał się z części naukowej i stanowej. Wniosek ten jednomyślnie przyjęto.

D. 14 II posiedzenie administracyjne.

Honorowym członkiem zamianowano prof. *Markowskiego*.

Przewodniczący płk. dr *Jakubowski* zawiadamia, że Towarzystwo liczy 119 członków. Posiedzeń Wydziału odbyło się 17.

Sekretarz naukowy Doc. dr *Trawiński* zawiadamia, że odbyło się 9 posiedzeń naukowych (v. „Przeegl. Weter.” 1926, Nr 3, str. 114).

Wybory nowego Wydziału dały wynik następujący: Prezes radca *Ponicki*, zast. przewodn. prof. *Markowski*, skarbnik mjr lek. wet. *Dobiasz*, sekretarz naukowy dr *Trawiński*, sekretarz administr. dr *Zakrzewski*, kontroler płk. dr. *Jakubowski*, członek Wydziału prof. *Gajewski*.

Rada zawiadowcza: Podskarbi kpt. lek. wet. *Zenkner*, członkowie: lek. wet. *Krzyształowicz* i mjr lek. wet. *Anderle*.

Delegatem do Komisji inicjatywy wybrany został lek. wet. *Popper*.

I Posiedzenie naukowe d. 2 III 1926. Lek. wet. *Jakubowski*: „Historia podkowy”.

II Posiedzenie naukowe d. 16 III 1926. Dr *Olbrycht*: „Organizacja hodowli w Stanach Zjednoczonych”.

III Posiedzenie naukowe d. 4 V 1926. Prof. *Gajewski*: „Uwagi nad astygmatyzmem soczewkowym u koni”.

IV Posiedzenie naukowe d. 18 V 1926. Dr *Olbrycht*: „Organizacja hodowli bydła w Stanach Zjednoczonych”.

V Posiedzenie naukowe d. 1 VI 1926. Dr *Legeżyński*: „Znaczenie serologicznych metod rozpoznawczych przy zakaźnym ronieniu bydła rogatego”.

XXXI Walne Zgromadzenie d. 7 i 8 V 1927.

Udział wzięło 40 członków. Na posiedzeniu naukowym d. 7 V ogłoszono następujące referaty:

1. Lek. wet. *Sobotta*: „O bekonach”. 2. Dr *Finik*: „Rys dziejowego rozwoju anatomii patologicznej w medycynie weterynaryjnej”. 3. Doc. dr *Trawiński*: a) „Czerniaczka ogólna u cielęcia, b) „Drożdżycza mięśni”, c) „Chrzęstniako-włókniak na osierdziu serca krowy”. 4. Doc. dr *Dębicki*: „Demonstracja urządzenia rentgenowskiego”.

Z powodu przejścia w stały stan spoczynku radcy *Ponickiego* i płk. dr. *Jakubowskiego*, okolicznościowe przemówienia wygłosili: dr *Fried*, prof. *Gajewski* i dr *Guzek*.

D. 8-go maja posiedzenie administracyjne.

Przewodniczący w sprawozdaniu swym podaje, że Towarzystwo liczy 116 członków. Wydział odbył 6 posiedzeń. Główną troską Wydziału było przygotowanie III-go Wszechpolskiego Zjazdu Lekarzy wet. we Lwowie.

Załatwiono wszystkie zadania przekazane przez ostatnie Walne Zgromadzenie. (Unormowanie kosztów podróży służbowych, zakupienie udziału „Serovac”, udział w ankiecie i konferencji w sprawie eksportu zwierząt domowych i produktów zwierzęcego pochodzenia, sprawa organizacji państwowej

służby weterynaryjnej, sprawa kursów dokształcających itp.). Sekretarz naukowy oznajmia, że odbyło się 6 posiedzeń naukowych.

W skład nowego Wydziału zostali wybrani: Prezes prof. *Markowski*, zast. przewod. pplk. lek. wet. *Dobiasz*, Członkowie Wydziału: Dr *Jakubowski*, lek. wet. *Krzyształowicz*, radca *Ponicki*, prof. *Szczudłowski*, doc. dr *Trawiński*.

Rada zawiadowcza: Mjr lek. wet. *Anderle*, prof. *Gajewski* i lek. wet. *Koczorowski*.

Posiedzenie naukowe d. 5 XI 1927.

Dr *Zakrzewski*: „Zmiany histopatologiczne w doświadczalnej gruźlicy i uwagi nad histogenezą składników gruźelka u koni”.

Posiedzenie naukowe d. 26 XI 1927.

1. Doc. dr *Trawiński*: „Ubój bydła wedle rytuału izraelskiego”. 2. Lek. wet. *Michalski* demonstrował psa po amputacji kończyny poniżej stawu kolanowego.

Posiedzenie naukowe d. 26 XI 1927. Prof. *Gajewski*: „Uwagi nad piasecznicą”.

Posiedzenie naukowe d. 21 I 1928. Prof. *Moraczewski*: „O samozatruciach”.

Walne Zgromadzenie Członków Małopolskiego Towarzystwa Lekarzy Weterynaryjnych d. 17 i 18 marca 1928.

Porządek dzienny:

a) Posiedzenie naukowe d. 17 marca o godz. 15-tej.

1. Ronienie zakaźne (Prof. *Markowski* i dr *Legeżyński*).
2. Administracja weterynaryjna a eksport zwierząt i produktów zwierzęcych (Radca *Ponicki*). 3. Dyskusja nad nową ustawą weterynaryjną (zagai insp. *Mieciak*).

b) Posiedzenie administracyjne d. 18 marca o godz. 9-tej.

Sprawozdania z tego Walnego Zgromadzenia brak; natomiast istnieje obszerne sprawozdanie z odbytego w d. 17 marca 1928 r. o godz. 16-tej Walnego Zgromadzenia członków Związku Zawodowego Lekarzy weterynaryjnych Oddziału Lwowskiego.

XXXIII Walne Zgromadzenie d. 11 i 12 V 1929.

Udział wzięło 44 członków.

Członkiem honorowym zamianowano dr Fryderyka *Frieda*.

Ze sprawozdania przewodniczącego dowiadujemy się, że Towarzystwo liczy obecnie 88 członków. Wydział odbył 12 posiedzeń.

Wybory do Wydziału dały następujący wynik: Prezes ppłk. *Dobiasz*, zast. przew. radca *Ponicki*, sekretarz administracyjny mjr. *Zenkner*, sekretarz naukowy prof. *Gajewski*, skarbnik mjr. *Anderle*, członkowie Wydziału: prof. *Markowski* i prof. *Zakrzewski*.

Rada zawiadowcza: *Frankiewicz*, *Kwiatkowski* i kpt. *Eberle*. Delegat do Komisji inicjatywy: *Michalski*.

Radca *Ponicki* w swym przemówieniu przedstawił obarczanie państwowych lekarzy weterynaryjnych rozmaitymi czynnościami, co uniemożliwia im sprawne wykonywanie właściwych ich czynności. Za czynności te nie są wynagradzani tak jak za komisje, lecz w sposób w wysokim stopniu nieodpowiedni i rażąco uchybiający stanowisku lekarza weterynaryjnego. Sprawą tą powinien zająć się przyszły Wydział.

Przewodniczący ppłk. *Dobiasz* przedstawia sprawę utworzenia jednego ogólnego Towarzystwa Lekarzy weterynaryjnych, którą to sprawę zadecyduje IV Powszechny Zjazd Lekarzy weterynaryjnych w Poznaniu.

Prof. *Markowski* w przemówieniu swym podnosi, że idea dążności do wytwarzania jednolitych organizacyj stanowych rozwija się wśród lekarzy weterynaryjnych coraz bardziej. Rozbicie na poszczególne Towarzystwa nie jest korzystne. Wydział zgodził się na jedno Towarzystwo, chodzi o aprobatę Walnego Zgromadzenia.

Uchwalono zgodzić się na jedno, ogólne Towarzystwo lekarzy weterynaryjnych w Polsce.

Sprawę ustawy o ochronie praktyki lekarsko-weterynaryjnej i ustawy o Izbach lekarsko-weter. przedstawia prof. *Gajewski*. Uznano sprawy te jako nader ważne i polecono je do szczególnego uwzględnienia przyszłemu Wydziałowi.

Na posiedzeniu naukowym:

1. Prof. *Trawiński*: „Z Instytutu Oceanograficznego w Monaco”. 2. Prof. *Zakrzewski*: a) Mózg konia z larwami gza końskiego, b) Jaje gęsie wagi 276 g, c) Ciała obce z przewodu pokarmowego psów. 3) Prof. *Gajewski*: Z kazuistyki Kliniki chirurgicznej. 4. Prof. *Szczudłowski*: a) Pokaz ram nachylnych Vinsot'a, b) Pokaz embriotomu Becker-Schöttler'a.

Posiedzenia naukowe odbyły się w dniach: 15 VI, 12 X, 2 XI, 23 XI i 7 XII 1929 r.

W wykonaniu uchwał zmuszających do utworzenia jednej wspólnej organizacji, posiedzenie Delegacji Stałej IV Zjazdu Lekarzy Weterynaryjnych wspólnie z Radą Delegatów Związku Zawodowego Lekarzy weterynaryjnych Państwa Polskiego odbyło się w dniu 13 IV w Warszawie.

Powzięto następującą rezolucję:

1. Wszystkie Organizacje Weterynaryjne sporządzają inwentarz oraz bilans w aktywach i pasywach na dzień 1-go maja 1930.

2. Wszystkie Organizacje weterynaryjne mają do godziny 11-tej dnia 18 maja w drodze przewidzianej ich statutami, przeprowadzić uchwały likwidacyjne na rzecz Zrzeszenia, którego statut został zatwierdzony, jak również powziąć uchwały w sprawie przekazania swego majątku Zrzeszeniu.

3. W dniu 18 maja o godz. 11,30 odbędzie się pierwszy Konstytucyjny Zjazd Zrzeszenia, zwołany przez Stałą Delegację.

4. Zjazd ten wybierze w tym dniu Władze Zrzeszenia.

Rezolucja została przyjęta przez aklamację.

Organizację Zjazdu poruczono Prezydium Delegacji Stałej i Zarządowi Związku. Zjazd będzie nosił nazwę: „Zjazd Lekarzy Weterynaryjnych R. P. połączony z Konstytucyjnym Zjazdem Zrzeszenia Lekarzy Weterynaryjnych R. P.”.

XXXIV Walne Zgromadzenie d. 10 V 1930. Udział wzięło 43 członków. Towarzystwo liczy 97 członków. Posiedzeń odbył Wydział 12.

Prezes stwierdza, że ostatni rok pracy w Towarzystwie upłynął pod znakiem uchwalonej i mającej się dokonać likwidacji. Rzuciwszy okiem na całokształt istnienia i pracy Małopolskiego Towarzystwa Lekarzy weterynaryjnych przyznać się musi, że nieprzeciętny jego dorobek naukowy i aktywne życie w dużej mierze zawdzięcza się poparciu Akademii Medycyny Weterynaryjnej.

W tym miejscu zwraca się Prezes do obecnych na sali Profesorów Akademii i na Ich ręce imieniem Towarzystwa składa podziękowanie Akademii za tak chętną a wydatną pomoc w pracy Towarzystwa.

Sekretarz naukowy Towarzystwa prof. *Gajewski* wygłasza sprawozdanie z naukowej działalności Towarzystwa. Posiedzeń naukowych odbyło się 9, na których wygłoszono 21 referatów, względnie urządzono pokazy kazuistyczne.

W końcu zabiera głos prezes Towarzystwa ppłk. *Dobiasz* w sprawie mającej się formalnie uchwalić likwidacji Małopolskiego Towarzystwa Lekarzy Weterynaryjnych. W krótkich słowach przechodzi dzieje Towarzystwa od chwili jego powstania do obecnego rozkwitu, pełnego czynu i życiowej wartości. Mówi o zasłej konieczności złączenia się dla dobra ogółu i stanu wszystkich Kolegów w jedno Zrzeszenie i konsekwencji tego, to jest o konieczności zlikwidowania wszystkich Towarzystw i Związków lek. wet. w Państwie, które obecnie istnieją. Do głębi wzruszony stawia wniosek na uchwalenie likwidacji Towarzystwa. Wniosek jednogłośnie przyjęto — tym samym Małopolskie Towarzystwo lekarzy weterynaryjnych formalnie rozwiązało się i przestało istnieć, a cele jego i majątek przejęło Zrzeszenie Lekarzy Weterynaryjnych Rzptej Polskiej.

Po latach 45 samoistne Małopolskie Towarzystwo Lekarzy Weterynaryjnych po raz czwarty zmieniło i nazwę i postać.

„Kółko Weterynarzy”, czy „Galicyjskie Towarzystwo Weterynarskie” lub „Małopolskie Towarzystwo Lekarzy Weterynaryjnych”, było jednostką samoistną, nie pozostającą w jakikolwiek związku z innymi Towarzystwami weterynaryjnymi.

Na tym stanowisku pozostać nadal nie mogło.

Podział Małopolski na województwa z których każde tworzyło Oddziały własne, zabierając pewną, w każdym razie dość znaczną liczbę członków pierwotnemu Towarzystwu we Lwowie, oraz powstanie Związku Zawodowego Lek. wet. osłabiły znacznie Małopolskie Towarzystwo Lekarzy weterynaryjnych. Jakkolwiek górowało ono posiadaniem „Przeglądu Weter.” i stroną naukową, to jednak znacznie odczuwać się dawał brak funduszków, co bardzo utrudniało jego byt. Przeistoczenie się w „Lwowski Oddział Zrzeszenia Lekarzy Weterynaryjnych Rzptej Polskiej” wpłynęło korzystnie na stosunki Towarzystwa, które przy pełnowartościowej pracy członków Wydziału pod znakomitym kierownictwem płk. dr *Dobiasza*, a następnie dyr. dr *Karpińskiego*, pozyskawszy sobie zupełne zaufanie i przychylność Kolegów członków Towarzystwa, rokuje najpiękniejsze nadzieje pomyślnego, na silnych zasadach opartego rozwoju.

„Przegląd Weterynaryjny” pod kierownictwem prof. *Zakrzewskiego*, stojący na wysokim poziomie naukowym zażywa — również i za granicą — wielkiej powagi jako organ licznych Oddziałów Zrzeszenia, a racjonalna administracja nacz.

dr *Kwiatkowskiego* zapewnia pismu niewzruszone, a przez ogół lekarzy weterynaryjnych wysoko cenione stanowisko.

Ze spokojem i ufnością patrzymy w przyszłość.

Przy poważnym, a przez Kolegów czcياً otoczonym Zarządzie, przy gorącym i pełnym wiary poparciu członków, niestrudzenie dążymy drogą rozwoju, służąc według sił Ojczyźnie, Społeczeństwu i Kolegom.

WSPOMNIENIA
O ZMARŁYCH REDAKTORACH
PRZEGLĄDU WETERYNARYJNEGO

Prof. Dr Antoni Barański

Prof. Dr ANTONI BARAŃSKI

REDAKTOR 1886

Urodzony w Lesku 1 stycznia 1850 roku. Zamierzał oddać się studiom lekarskim, które rozpoczął w Krakowie, ukończył w Wiedniu w roku 1874. Pracę lekarza zaczął jako sekundariusz w wiedeńskim szpitalu Rudolfa. Ale już po roku odzywa się w nim niespokojna żyłka podróżnicza, której pozostanie wierny całe życie. Porzuca pracę szpitalną i wyjeżdża w celach naukowych na bliski Wschód, zwiedzając Azję Mniejszą i Arabię. Awantura wojenna bośniacka ściąga go urokiem przygód i w roku 1875 spotykamy go jako lekarza armii tureckiej w Herzogowinie, studiującego chirurgię wojenną. Wnet potem zmienia zamiary. Wstępuje jako stypendysta rządowy do wiedeńskiego Instytutu weterynaryjnego, który kończy w roku 1879, jako dyplomowany lekarz weterynaryjny. Zaczyna nowy zawód jako weterynarz obwodowy w małym prowincjonalnym osiedlu, ale już w roku 1881 spotykamy go jako docenta nauk weterynaryjnych w uniwersytecie Jagiellońskim. Niemal równocześnie kielkuje w nim myśl porzucenia kraju i wyjazdu do Brazylii, rzekomo dla celów poprawienia swych warunków bytu. Tymczasem z dniem 1 października 1881 obejmuje katedrę w nowo powołanej do życia „Szkołe weterynarii i szkole kucia w połączeniu z zakładem leczenia zwierząt” — we Lwowie. Uczestniczy w pierwszym historycznym posiedzeniu grona profesorów tej szkoły, które się odbyło 27 listopada 1881, przy udziale *Barańskiego*, *Kadyiego* i *Seifmana*. Dekret nominacyjny nazywa go profesorem zwyczajnym nauki o produkcji zwierząt i ogłędzinach bydła i mięsa, położnictwa, weterynarii sądowej, historii i literatury weterynaryjnej. Ponadto włożono na niego obowiązek wykładania wstępu do nauk weterynaryjnych, a wreszcie do czasu przybycia prof. *Szpilmana*, przez trzy lata, wykład jego przedmiotów, to jest fizjologii i farmakologii. Tak ogromny zakres obowiązków, przy zupełnym braku pomocy naukowych i środków musiał wyczerpać rychło nawet nieprzeciętną energię jednostki. Prof. *Barański* borykał się dzielnie z przeciwnościami, ale po paru latach zniechę-

cił się do pracy nauczycielskiej. Pisze o nim *Królikowski*, że lekcewał swę obowiązki w Szkole, co stało się przyczyną późniejszych licznych, nie miłych starć z gronem profesorów. Miarą niechęci jest na przykład gniew *Barańskiego* na austriackie namiestnictwo, które stałym swoim zwyczajem odmówiło mu kredytu na pokrycie drobnego rachunku. Pod wpływem tego gniewu nie przyjmował Prof. *Barański* sum dotacyjnych dla swęgo Zakładu od roku 1895 do 1901, którymi gospodarował za niego w tym czasie Prof. *Szpilman*. Niezadowolenie z warunków pracy pedagogicznej nie osłabiło jednak energii *Barańskiego*, lecz skierowało ją w inne pola działania. Rozwija żywą i wszechstronną działalność jako hodowca-praktyk. Organizuje liczne wykłady popularne z weterynarii i hodowli i sam je wygłasza nawet w najmniejszych miejscowościach byłej Galicji. Pełno go we wszelkich imprezach gospodarczych, zwłaszcza w wystawach inwentarza. Umie wystarać się nawet o zasilek dla zwiedzenia państwowych stadnin austriackich, zna na wylot wszystkie cenniejsze stadniny i obory w kraju, skąd czerpie materiały dla licznych prac na temat pochodzenia ras koni i bydła. Nieświetne zdrowie dostarcza mu okazji do częstych wyjazdów leczniczych nad morze śródziemne.

Gdy w roku 1885 dojrzewała w murach Szkoły myśl założenia fachowego organu oraz stworzenia organizacji lekarzy weterynaryjnych, Prof. *Barański* wziął w tych czynnościach udział żywiołowy. Staje na czele nowego pisma jako pierwszy redaktor „Przeglądu Weterynaryjnego“ i pragnie nadać mu odpowiadający sobie kierunek popularyzacyjno-informacyjny. Zamiary te zderyżyły się jednak ze sprzeciwem poważnego grona profesorskiego, które chce mieć w Przeglądzie przede wszystkim organ naukowy. W wyniku — już trzeci miesięczny zeszyt pisma podpisuje nowy naczelny Redaktor — Prof. *Szpilman*. Mimo to pozostaje *Barański* w składzie pierwszego komitetu redakcyjnego i jest głównym filarem pisma, skoro w pierwszym jego tomie ogłasza aż dziesięć swych prac. W następnym roku, 1887, spotykamy jeszcze jedną jego publikację, potem milknie już na łamach Przeglądu zupełnie. Jest pisarzem płodnym. *Królikowski* wylicza w swej „Historii Akademii Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie“ 58 prac *Barańskiego*, drukowanych w języku polskim i w niemieckim. Prace te dotyczą hodowli, historii weterynarii, higieny środków spożywczych, oraz weterynarii ludowej i mają ogólny charakter dydaktyczno-popularyzacyjny.

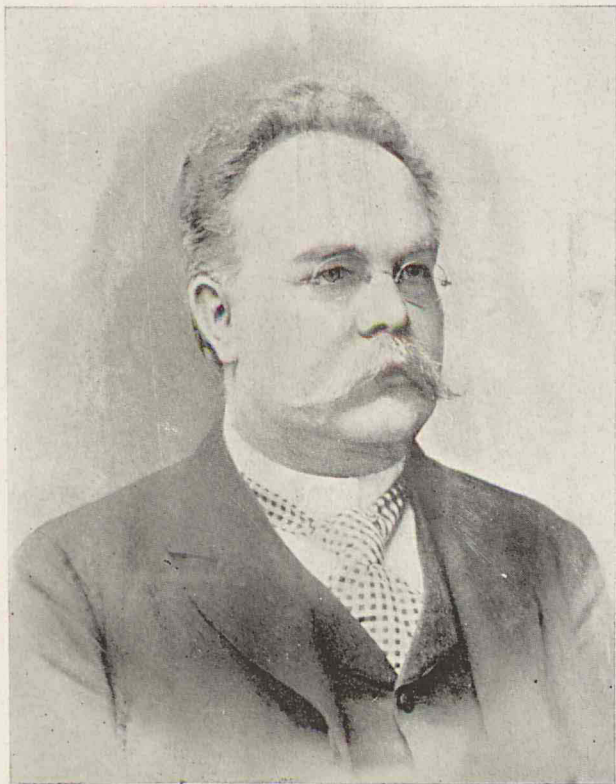
Ponowne pogorszenie się zdrowia w roku 1905 skłania Prof. *Barańskiego* do starań o półtoraroczny urlop, który chce spędzić

na południu. Zastępcą miał być Prof. *Fibich*. Zamiar ten potęguje tłące od dawna niechęci w gronie profesorów. Rektor Prof. *Szpilman* domaga się otwarcie ustąpienia Prof. *Barańskiego* z katedry. Nie pomaga wiec studentów weter., wyrażający Prof. *Barańskiemu* gorące uznanie i prośbę pozostania w Uczelni — piękny dowód oddźwięku młodego i czynnego ducha Prof. *Barańskiego* u młodzieży. Wygrywa Prof. *Szpilman*. Jeszcze raz zawiedziony i zniechęcony Prof. *Barański* składa katedrę w roku 1905 i usuwa się wcześniej, w 55 roku życia w zacisze domowe.

Kres tego ciekawego, bujnego i pożytecznego życia mija niespostrzeżenie we Lwowie, w rozgwarze wszystko obalającej wojny światowej, w roku 1915. Ostatnią posługę pośmiertną oddaje mu w imieniu Akademii jedyny wówczas obecny Prof. *Kulczycki*.

A. Zakrzewski

Prof. Dr Józef Szpilman

Prof. Dr JÓZEF SZPILMAN

REDAKTOR 1886 — 1898

Dr med. hum., lek. wet. *Józef Szpilman* (1. VIII. 1855 — 11. XI. 1920) jako młody lekarz decyduje się za namową profesorów *Biesiadeckiego* i *Kadyiego* pracować w dziedzinie weterynarii. Prace naukowe przeprowadzał przede wszystkim w zakresie mikrobiologii. W roku 1889 mianowany docentem anatomii i higieny na wydziale filozoficznym Uniwersytetu lwowskiego, zaś w 1898 na wydziale lekarskim.

W Szkole Weterynarii wykłada od roku 1884 fizjologię i farmakologię, w roku 1894 patologię i terapię szczegółową, naukę o chorobach zakaźnych, policję weterynaryjną i klinikę wewnętrzną, zatrzymując od roku 1897 tylko naukę o chorobach zakaźnych z bakteriologią. Bierze wybitny udział w pracach nad podniesieniem Szkoły Weterynarii do rzędu szkół akademickich i jest pierwszym rektorem Akademii Weterynaryjnej. Jego głównie zasługą jest przeprowadzenie reformy studiów weterynaryjnych. Brał również wybitny udział w życiu społecznym. Bibliografia wykazuje 44 prac, przez *Józefa Szpilmana* ogłoszonych.

Mam skreślić tylko nie wielki stosunkowo odcinek pracy *Józefa Szpilmana*, profesora i rektora najpierw Szkoły Weterynarii potem Akademii Weterynaryjnej we Lwowie, tak zasłużonej jednostki w sprawie weterynarii polskiej. Uczeń *Marcelego Nenckiego* i *Roberta Kocha*, pierwszy badacz-bakteriolog we Lwowie, nie odstępujący tego działu nauki przez cały czas swej działalności bez względu na to, jakie przedmioty zmuszony jest wykładać w ówczesnej Szkole Weterynarii, jest zarazem jednym z pierwszych wśród tych, którzy dali podstawy naukowe tworzącemu się podówczas studium weterynaryjnemu we Lwowie. I nic więc dziwnego, że gdy powstaje w roku 1885 we Lwowie, w kołach weterynaryjnych myśl wydawania pisma fachowego z dziedziny weterynarii i hodowli zwierząt domowych, ster tej nowej placówki (po wydaniu dwóch pierwszych numerów przez prof. *A. Barańskiego*) powierzony zostaje młodemu

uczonemu, adiunktowi Szkoły weterynarii, Józefowi *Szpilmanowi*.

Założenia redakcji podkreślają, iż pismo nowe „umieszczać będzie artykuły napisane językiem przystępnym, zawsze jednakże dbać będzie o to, aby było oparte na podstawach czysto naukowych”. Zapowiedź zostaje dotrzymana. Nowe pismo postawione zostaje odrazu na odpowiednim poziomie. Rozpoczyna drukować liczne prace naukowe, wychodzące głównie z pod pióra pracowników Szkoły Weterynaryjnej we Lwowie, pierwsza z nich to praca *Szpilmana* „O wylęganiu się wścieklizny”. Liczne prace *Szpilmana* z zakresu mikrobiologii i chorób zakaźnych spotykamy w dalszych rocznikach Przeglądu, troskliwa ręka redaktora widoczna jest i w doborze artykułów naukowych wszystkich działów weterynarii i hodowli. Cała historia naukowa dająca podstawy dzisiejszemu rozwojowi Akademii Medycyny Weterynaryjnej widoczna jest w tych 13 rocznikach Przeglądu Weterynarskiego, redagowanego przez *Szpilmana*, w tych kilkuset artykułach oryginalnych, które te roczniki zawierają.

W roku 1890 ogłasza Przegląd konkurs naukowy dla wykrycia przyczyny pryszczycy, choroby o nieznannej podówczas etiologii; jako nagrodę wyznaczono honorarium redaktorskie *Szpilmana*.

Obok artykułów oryginalnych pojawia się zarazem już od pierwszego numeru obfity dział streszczeń i ocen, w późniejszych latach obficie i przez *Szpilmana* zasilany, omawiający ówczesny ruch naukowy zagraniczny i wskazówki weterynarii praktycznej. Wiekopomne odkrycia Pasteura, Kocha są ściśle i szybko podawane do wiadomości ogółu lekarzy weterynaryjnych polskich.

Od pierwszej też chwili spełnia Przegląd pod redakcją *Szpilmana* swój obowiązek pisma zawodowego dla stanu weterynaryjnego. Stałe informacje o sprawach Galicyjskiego Towarzystwa Weterynarskiego, obfita kronika, wiadomości bieżące, nekrologi, świadczą o wysiłkach redaktora, by nowotworzące się pismo związać ściśle z całym stanem weterynaryjnym polskim, by zrobić je koniecznym dla każdego lekarza.

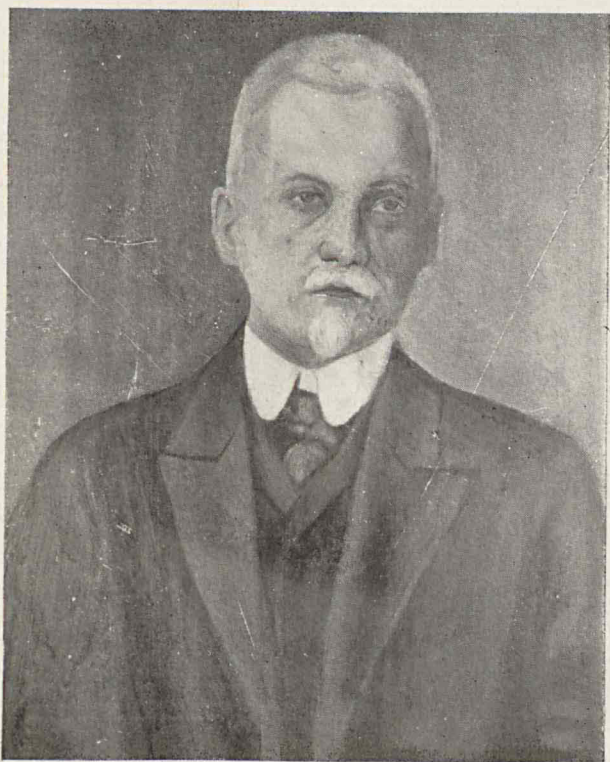
I cele swoje Józef *Szpilman* osiąga. Nowe pismo ugruntowuje swój byt i udowadnia konieczność swego istnienia już choćby dzisiejszym jubileuszem półwiekowym. Praca redaktorska nie idzie na marne. Pismo rozwija się, staje się co raz to wszechstronniejsze i daje co raz to pełniejszy wyraz bujnemu rozwojowi Szkoły Weterynarii, podniesionej w międzyczasie do godności szkoły akademickiej.

Silny rozwój Akademii Medycyny Weterynaryjnej, olbrzymie prace reformy studiów weterynaryjnych, uzyskanie nowego, szeroko zakrojonego Zakładu, funkcje rektorskie zmuszają jednak rektora *Szpilmana* do rezygnacji z obowiązków redaktora. Po latach 13 pracy redaktorskiej żegna się Józef *Szpilman* ze współpracownikami i czytelnikami pisma, podając w swym pożegnaniu jako przyczynę ustąpienia konieczność poświęcenia wszystkich swych sił nowo urządzonemu Zakładowi tudzież reformie studiów weterynaryjnych. Objął pracę redaktorską jako adiunkt, złożył ją jako rektor Akademii Med. Wet., ta skala przemian, idących ku górze, jest nie tylko miarą zasług *Szpilmana*, ale też i dowodem uznania i poważania, jakie pismo, przez niego redagowane, zyskało wśród lekarzy weterynaryjnych w Polsce.

St. Legeżyński

Prof. Mgr Stanisław Królkowski

Prof. Mgr STANISŁAW KRÓLIKOWSKI

REDAKTOR 1899 — 1912

Ś. p. *Stanisław Poraj Królikowski*, syn rzemieślnika z rodu szlacheckiego urodził się dnia 6 maja 1853 r. w Warszawie. W roku 1871 ukończył tamże klasyczne gimnazjum i tegoż roku wstąpił do warszawskiej szkoły weterynaryjnej, w której uzyskał w roku 1875 stopień lekarza weterynaryjnego *cum eximia laude*. Po otrzymaniu rządowego stypendium udaje się do Akademii Medyko-Chirurgicznej w Petersburgu, gdzie po dwuletnich studiach, złożeniu „egzaminów magisterskich” i po publicznej obronie rozprawy p. t. „*Demodex folliculorum canis*” otrzymuje stopień naukowy Magistra nauk weterynaryjnych. Studiuje specjalnie chirurgię u prof. *Woroncowa*. Następnie uzyskuje przedłużenie stypendium jeszcze na rok, w którym odbywa studia w zakresie fizjologii u prof. *Tarchanowa* pod specjalnym kierownictwem prof. Napoleona *Cybulskiego*. W roku 1879 otwiera się przed Królikowskim możliwość zajęcia posady profesora w Instytucie weterynaryjnym w Charkowie i w Warszawskiej Szkole Weterynaryjnej. Wybiera miasto rodzinne, gdzie pozostaje na stanowisku nauczyciela do końca marca 1884. Zniechęcony uciążliwymi obowiązkami profesorskimi w Warszawie, wybiegającymi znacznie poza zakres jego specjalności, przyjmuje propozycję Szkoły Iwowskiej, w której objął od 1 kwietnia 1884 wykłady chirurgii i kierownictwo lecznicy psów w charakterze adiunkta prowizorycznego, ustalonego po uzyskaniu obywatelstwa austriackiego w roku 1886. W roku 1889 otrzymuje tytuł profesora nadzwyczajnego, w rok później zostaje wybrany kierownikiem biblioteki Szkoły, a z dniem 1 stycznia 1893 zostaje profesorem zwyczajnym chirurgii weterynaryjnej. W roku 1896 otrzymuje nominację na członka komisji egzaminacyjnej dla państwowych lekarzy weterynaryjnych. W roku 1903 został po raz pierwszy wybrany w nowo zreformowanej Akademii prorektorem. Stanowisko to powierzono mu jeszcze kilkakrotnie w czasach przed wybieralnością rektora. W latach 1897 i 1903 odbył własnymi środkami podróże

naukowe w celu zwiedzenia szkół i instytutów weterynaryjnych w Italii, w Lipsku, oraz wystawy rolniczo-handlowej w Hannoverze i miast w Dreźnie. W roku 1911 został wybrany rektorem, które to obowiązki pełnił w latach 1911—1913. Wybuch wojny światowej zastał go w Pradze czeskiej, w której trudności komunikacyjne, a po tym ciężka choroba zatrzymały go przez półtora roku. Poza Akademią wykładał ś. p. prof. *Królikowski* od roku 1902 jako stabilizowany docent anatomię i weterynarię w Szkole Rolniczej w Dublanach, zaś w r. 1919 po złączeniu tej Szkoły z Politechniką lwowską powierzoną mu została docentura weterynarii przy tejże Politechnice. Przez rok wykładał również higienę na Wyższych Kursach Ziemiańskich we Lwowie.

Spuścizna literacka po ś. p. prof. *Królikowskim* jest bardzo obfita, bo przekracza liczbę stu publikacji. Składają się na nie prace z zakresu weterynarii, hodowli, historii, liczne popularyzacyjne artykuły w prasie niefachowej, wreszcie sporo cennych prac pozostawionych w manuskryptach. W prasie fachowej ukazało się prac 63, z tego pełnych 50 w Przeglądzie Weterynarskim i Weterynaryjnym.

Ś. p. prof. *Królikowski* był przez 12 lat trzecim z kolei naczelnym redaktorem Przeglądu Weterynarskiego. Przejął piśmo od znakomitego prof. *Szpilmana* w roku 1899 i przez cały czas swych rządów utrzymał je na tym samym wysokim poziomie. Największą zasługą redakcyjną *Królikowskiego* było nawiązanie żywych stosunków z polskimi lekarzami weterynaryjnymi rozprószonymi po olbrzymich europejskich i azjatyckich obszarach imperium rosyjskiego, a przede wszystkim z lekarzami na terytorium byłego Królestwa Kongresowego. Dzięki jego zabiegom pojawiają się w Przeglądzie prace wybitnych tamtejszych lekarzy jak *Boczkowskiego*, *Chelchowskiego*, *Kottubaja* i w. i., a liczba prenumeratorów „zakordonowych” przekracza w dobie tych najżywszych związków 150, to jest sięga połowy prenumeratorów w zaborze austriackim. Był więc w tych czasach Przegląd Weterynarski ważnym łącznikiem zawodowym i naukowym, czasem jedynym, z krajem ojczystym.

Katedra, którą ś. p. prof. *Królikowski* prowadził zawdzięcza mu piękne muzeum patologiczno-chirurgiczne, bogate w preparaty kostne złamań, zwichnięć, narośli kostnych, chorób i nieprawidłowości zębów, potworności szkieletu, ciał obcych, nowotworów, tudzież zawierające zbiór pasożytów zwierzęcych, bakterij i okazów mikroskopowych. Instrumentarium Kliniki

wzbogacił, oprócz zakupów narzędzi obcych, również przyrządami własnego pomysłu, jak np. stołem operacyjnym własnej konstrukcji, lub słynnymi kleszczami do trzebienia, które cieszą się jeszcze dzisiaj wielką wziętością wśród lekarzy.

Osobnym dziełem ś. p. prof. *Królikowskiego* była biblioteka Szkoły. Kierownictwo jej przejął w roku 1890 od prof. *Barańskiego*. Mieściła się wówczas biblioteka w jednym, najgorszym i niemal najmniejszym pokoju, jakim Szkoła dysponowała. Pozostawił bibliotekę zasobną w podstawowe czasopisma i dzieła krajowe i zagraniczne, liczącą przeszło 7.000 tomów, zaledwie mieszczącą się w pięciu dużych ubikacjach. Udostępnienie biblioteki dla uczącej się młodzieży jest również jego dziełem.

Młodzież studiująca miała w ś. p. prof. *Królikowskim* sprawiedliwego i życzliwego opiekuna. Szczególnie serdecznie odnosił się do młodzieży z Królestwa, której napływ w okresie bojkotu szkolnego utworzył gromadkę ponad 30 studentów. To też piastował godności honorowego członka Bratniej pomocy Studentów Akademii Medycyny Weterynaryjnej, honorowego prezesa i filistra korporacji Lutyko-Venedia. Nie skąpił również swej pracy i cennego zdania Galicyjskiemu Towarzystwu Weterynarskiemu, które również nadało mu godność członka honorowego, oraz wszelkim poczynaniom zawodowym świata weterynaryjnego.

Pogrzeb ś. p. prof. Mag. Stanisława *Królikowskiego* odbył się we Lwowie w dniu 12 marca 1924 r. i był wielką manifestacją powszechnego żalu. Strata wstrząsnęła głęboko światem lekarzy weterynaryjnych. Nazajutrz po śmierci odbyło się żałobne posiedzenie Wydziału Małopolskiego Twa lekarzy weterynaryjnych, na którym uchwalono stworzenie funduszu wydawniczego dzieł naukowych i podręczników z zakresu medycyny weterynaryjnej imienia prof. Stanisława *Królikowskiego*. Uchwała ta została zatwierdzona jednomyślnie przez Walne Zgromadzenie Towarzystwa w dniu 5 kwietnia. Zebraną kwotę 578 złotych przekazano w roku następnym na fundusz budowy domu akademickiego, wznoszonego wówczas przez Akademię.

W następnym roku 1926, Koło Asystentów Akademii, wdzięczne prof. *Królikowskiemu* szczególnie za stworzenie i rozwój biblioteki poświęciło jego pamięci skromną marmurową tablicę, która zdobi dzisiaj główną salę nowej, okazałej biblioteki Akademii.

A. Zakrzewski

Dr Stanisław Przybytkiewicz

Dr STANISŁAW PRZYBYŁKIEWICZ

REDAKTOR 1912—1914

Stanisław Przybyłkiewicz urodził się w r. 1872 w Tarnowie. Po ukończeniu tamże gimnazjum zapisał się na Wydział lekarski U. J. W czasie, gdy po uzyskaniu absolutorium przygotowywał się do egzaminów, zmarł ojciec, powstaniec z r. 1863, nauczyciel gimnastyki w Sokole i w szkołach tarnowskich, pozostawiając liczną a nie zaopatrzoną rodzinę. Ś. p. *Stanisław Przybyłkiewicz* musiał lekcyjami zarabiać na swe utrzymanie oraz wspomóżenie rodzeństwa. Po paru latach, za przykładem brata, zapisał się na lwowską Akademię weterynaryjną. Wkrótce, dzięki swym nieprzeciętnym zdolnościom w zakresie chirurgii, otrzymał posadę demonstratora, a po roku asystenta Kliniki chirurgicznej. W r. 1911 zamianowany został docentem propedeutyki weterynaryjnej w Akademii weter. i równocześnie objął stanowisko starszego asystenta Zakładu chirurgii kończyn.

W r. 1912 objął redakcję „Przeglądu Weterynaryjnego”.

Z chwilą wybuchu wojny światowej powołany został do b. armii austriackiej w charakterze starszego lekarza weterynaryjnego *posp. rusz.*

Na wieść o Zmartwychwstaniu Ojczyzny, idąc za nakazem serca, które od dzieciństwa najgoręcej umiłowało Ojczyznę, był jednym z pierwszych, którzy zgłosili się do szeregów Wojska Polskiego.

Niedługo jednak danem Mu było cieszyć się wolną Polską. Szybkie postępy gruźlicy położyły kres życiu. Zmarł jako major lekarz weteryn. w 1920 r. w Tarnowie.

Człowiek o najszlachetniejszym sercu i kryształowym charakterze, najmilszy kolega i wierny przyjaciel, do którego lgnęli wszyscy, porwani Jego zacnością, uczynnością i słodyczą. Zawsze pogodny, zrównoważony i spokojny. Wyrozumiały dla słabości innych, broniący i tłumaczący każdego — a tylko dla siebie bezwzględny i ostry sędzia, nie zboczył ani nawet myślą z prostej, a często ciernistej dla siebie drogi.

S. Gajewski.

Prof. Dr. Kazimierz Panek

Prof. Dr KAZIMIERZ PANEK

REDAKTOR 1912—1920

Urodził się w Oświęcimiu 15 lutego 1873 r. Studia średnie i wyższe odbywa w Krakowie, gdzie w roku 1897 otrzymuje stopień doktora wszech nauk lekarskich. Zamiłowanie do nauk chemicznych, uświadomione już w czasach studenckich, skierowuje go na stanowisko asystenta przy chemiku szpitalnym w Krakowie, potem do katedry chemii lekarskiej pod kier. prof. *Stopczańskiego*, wreszcie na stanowisko asystenta przy klinice chorób wewnętrznych U. Jagiellońskiego. W roku 1903 przenosi się do Lwowa i obejmuje asystenturę przy katedrze higieny U. J. K. pod kierownictwem prof. *Kuczery*, równocześnie zapisuje się w poczet studentów Akademii Weterynaryjnej. Jeszcze przed ukończeniem Akademii, od r. 1905 wyklada jako suplent fizjologię oraz prowadzi ćwiczenia z chemii lekarskiej. W roku 1906 uzyskuje dyplom lekarza wet., habilitację z higieny oraz nominację na nadzwyczajnego prof. Akademii z obowiązkiem wykładania fizjologii i prowadzenia ćwiczeń z chemii lekarskiej i histologii. W roku 1913 zostaje profesorem zwyczajnym. Pracom swym z dziedziny chemii fizjologicznej nadaje chętnie praktyczną zastosowalność, do czego pomaga mu wzorowy własny zakład badań chemicznych, bakteriologicznych oraz wyrobu szczepionek i surowic, założony we Lwowie. W czasie wojny światowej rozwija ożywioną działalność w Czerwonym Krzyżu, organizując 14 szpitali epidemicznych. W roku 1919 zostaje wybrany rektorem Akademii. W roku 1920 opuszcza Lwów i obejmuje kierownictwo Instytutu higieny zwierząt w Bydgoszczy. Organizuje tam piękny, ale zniszczony przez wojenne wydarzenia zakład i ze zdwojoną energią przystępuje do swych najcenniejszych prac naukowych z dziedziny zwalczania nosaczyny, gruźlicy, ronienia zakaźnego bydła, a także zarazy płucnej i niedokrwistości zakaźnej, uwieńczonych wyosobnieniem czystych chemicznych ciał, nazwanych morwo-tuberkulo i abortotenzyną. Prace te niestety nieukończone, przerwała nagła śmierć prof. *Panka* w dniu 14 listopada 1935 r. Śmierć tym

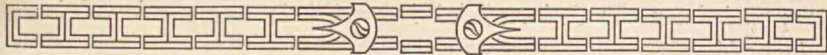

tragiczniejsza, że nieufny i skryty umysł Zmarłego nie dzielił swych spostrzeżeń z otoczeniem. Wiele, najistotniejszych tajemnic swych prac zabrał zmarły Uczony ze sobą w grób — niestety nieodwołalnie.

Zdolność realistycznego ujmowania zagadnień naukowych skłoniła prof. *Pankę* do żywego interesowania się prasą i towarzystwami naukowymi. Jest bardzo czynnym członkiem Polskiego Towarzystwa higienicznego, redaguje sześć roczników *Przeglądu higienicznego*, wreszcie w roku 1912 obejmuje po prof. *Królikowskim* redakcję *Przeglądu Weterynarskiego* i prowadzi ją przy pomocy współredaktorów prof. *Malsburga* i Dr *Przybyłkiewicza* do lipca 1914 r. Zamiary nowego redaktora były szerokie. Pragnął przekształcić *Przegląd* na dwutygodnik, chciał rozszerzyć i pogłębić jego dział naukowy, rozbić odcinek streszczeń na działy. W roku 1912 zrealizowano na razie powiększenie objętości do 3 arkuszy miesięcznie, wprowadzono istotnie podział streszczeń na działy, wprowadzono nową rubrykę pytań i odpowiedzi, natomiast umniejszono nadmiernie rozrosłe łamy spraw zawodowych i wiadomości bieżących. W roku 1913 zniweczył dalsze plany cios finansowy, mianowicie cofnięcie zapomogi z Sejmu galicyjskiego. W roku 1914 wybuch wojny światowej położył kres wydawnictwu. Po przeszło czteroletniej przerwie wojennej, w której pismo nie ukazywało się wcale, prof. *Panek* był inicjatorem wznowienia wydawnictwa *Przeglądu*, co uchwalono na Walnym Zebraniu Twa weterynarskiego 9 VI 1918 r., a wprowadzono w życie od 1 stycznia 1919, przy czym prof. *Panek* stanął ponownie na czele redakcji, dobierając sobie na współredaktora doc. Dr Stanisława *Runego*. Próba wznowienia czynności redakcyjnych w roku 1919 przypadła na okres działań wojennych we Lwowie i Wschodniej Małopolsce. To też zdołał prof. *Panek* wydać w tym roku tylko jeden dwuarkuszowy zeszyt pisma. W roku 1920 mimo dalej toczącej się wojny warunki pisma poprawiły się znacznie, dzięki życzliwej opiece, jaką natychmiast otoczyły pismo władze polskie. To też rocznik 1920 posiada ponad 15 arkuszy druku. Ale w roku 1920 prof. *Panek* składa już czynności redakcyjne i przenosi się na nową placówkę pracy — w Bydgoszczy.

A. Zakrzewski.

STEFAN GAJEWSKI

PIĘCDZIESIĄT LAT PRZEGLĄDU WETERYNARYJNEGO

(1886 — 1935).

Pięćdziesięciolecie Przeglądu Weterynaryjnego — pół wieku organu, w którym ześrodkowywało się życie wiedzy, twórczości, wysiłków na każdym polu, strat i dobytków zespołu polskich lekarzy weterynaryjnych.

I dzisiaj, w okresie tych złotych godów, gdy spojrzymy na pięćdziesiąt roczników tego pisma, roczników niektórych już pozółkłych, innych błyszczących świeżością prasy, jednych tchnących wonią zamierzchłości, drugich wonią świeżego druku, mimowoli kornie chylą się głowy, jedne osiwiłe w pracy, drugie pełne jeszcze wiadomości przedegzaminowych, — coś zupełnie tak, jak te roczniki.

Bo te roczniki to skarbcze szlachetnego kruszcu, cenniejszego od złota, bo niewyczerpane, a przytem nie martwe i zimne jak złoto, lecz zawsze żywe i gorące. Wstuchajmy się w tętno tego życia, — co mówią nam zawarte w rocznikach prace, boć one przecież są sercem tętniącym rozgłośnie. Szereg ich długi. Wykaz ich to nie zimny bilans lub bezduszne zestawienie. Prace te to wyczyn zbożny, bo dźwigający naukę polską coraz wyżej, to wysiłek ducha, to owoc ciężkiego trudu i walki.

Płynie przed nami pochód świetlanych, drogich sercu postaci. Ci już odeszli. Hold Ich pracy, a tęskna zaduma żalu i cicha łza Ich pamięci.

Czytamy życiorysy naszych mistrzów i przewodników. — Znamy je wszystkie dokładnie; może moglibyśmy ten lub ów życiorys uzupełnić. A jednak czytamy z tą miłością, jaką darzyliśmy Ich ongiś... przed laty.

Z kolei ukochana Alma Mater nasza opowiada nam swe przeżycia, dobre i przykre, wesołe i smutne. — Jej pamięć —

to pamięć nasza; Jej radości i smutki to nasza niepodzielna własność.

A następne więcej lub mniej poźótkle karty przynoszą nam pierwszą wieść o wiekopomnych odkryciach Pasteur'a i Koch'a — aż do ostatnich zdobyczy czujnego oka mikroskopu. Również inne olbrzymie postępy w dziedzinach lecznictwa lub hodowli, w badaniach nad zagadnieniami, których rozwiązania z utęsknieniem oczekuje ludzkość nękana nowotworami i gruźlicą, snują się wstęgą o barwach jasnych i żywych.

Czy słyszycie ten miły dla uszu naszych gwar zjazdów i posiedzeń naukowych? Te odgłosy staré tak pożytecznych, tę wymianę zdań uzupełniającą i rozszerzającą granice, których kresu nie chcielibyśmy zamknąć?

Może także i smutek wypelznie gdzieś z kąta, gdy „Sprawy zawodowe” zaczernią się na karcie rocznika. My to znamy. Życie nie tylko jest twarde, ale i kłujące. — Zamknijmy ten słuszny ból w sobie. Minie on, gdy przyłączymy się do orszaku tych co odeszli.

Zamykamy rocznik, lecz długo jeszcze trzymamy go w dłoniach, bo on dokonał rzeczy dla nas najmilszej. Przeniósł nas w chwile co bezpowrotnie minęły, wzbudził dawno przebrzmiałe echa głośnych ongiś dźwięków serca i pomógł pamięci odtworzyć nękające zarysy dawno widzianych obrazów.

To historia bez braku jednej godziny. Ciągu jej nie przerwały ani wstrząsy dziejowe, ani pociski padające na naszą Alma Mater, ani szczęk walki pod Zadwórzem.

Ona — jak dzisiaj — żyła, patrzyła, czuwała i czuła.

A teraz mówi.

A. SPIS PRAC

UŁOŻONY WEDLE ALFABETYCZNEJ KOLEJNOŚCI AUTORÓW. *)

	Rok	Nr.	Str.
1 A. K.: Sprawozdanie z przebiegu zarazy płucnej w Krakowie	1926	4	166
2 Aleksa Konrad, lek. wet.: Środki pastewne stosowane dla koni w Mandżurii	1905	12	430
3 — Nieco z weterynarii podczas wojny na Dalekim Wschodzie	1906	12	465
4 Anderle Ryszard, Dr M. W., lek. wet.: Działanie zabiegów operacyjnych przy amputatio penis sposobem prof. Gajewskiego	1931	7	241
5 — Rzadki przypadek „ataxia spinalis“	1932	11	534
6 — Przypadek wścieklizny u konia	1933	3	98
7 Atlas Herman, lek. wet.: Studium weterynarii i stanowisko lekarzy weterynaryjnych w Japonii	1893	7	191
8 — W sprawie podniesienia rangi c. k. weterynarzy powiatowych	1897	6	176
9 Baczyński Adam, lek. wet.: Drobne przyczynki do anatomii opisowej konia	1899	5	133
10 — Przypadek zewnętrznego obojnactwa rzekomego męskiego u wołu	1900	7	216
11 — Śnięcie ryb	1903	2	71
12 Badura Wincenty, lek. wet.: Chów drobiu, bydła oraz weterynaria ludowa	1901	5	160
13 Baranowski F., lek. wet.: Szczepienie węgliką w gub. Radomskiej	1904	3	93
14 Barański Antoni, Prof. Dr lek. wet.: Weterynaria w dawnej Polsce	1886	1	2
15 — Świnia rasy polskiej	1886	1	10

*) Pisownia i tytuły Autorów — dzisiejsze.

	Rok	Nr.	Str.
16 <i>Barański</i> Antoni, Prof. Dr, lek. wet.: Przyczynek do historii hodowli w dawnej Polsce	1886	2	20
17 — Metoda Pasteura szczepienia wściekłego celem ochrony przed tą chorobą	1886	2	28
18 — Skład chemiczny paszy	1886	3	39
19 — Zasady żywienia bydła i przyrządzanie paszy	1886	4	69
20 — Słowo o kółkach rolniczych	1886	6	120
21 — Maści bydła rogatego	1886	11	232
22 — Historia bydła krajowego	1887	1	6
23 — Dwulędźne cielęta	1889	1	5
24 — Pastwiska gminne	1890	9	199
25 <i>Barski</i> Kazimierz, lek. wet.: Więzadła miednicy u konia	1909	6	206
26 <i>Bąk</i> Alojzy, Dr M. W. lek. wet.: Przyczynek do morfologii i biologii pałeczki różycy	1928	4	153
27 — Przyczynek do badań nad wpływem temperatury na zjawisko aglutynacji pałeczek grupy paratyfusowej	1929	8	341
28 — Badania własności morfologicznych, jadowitych oraz antygenicznych starych hodowli bulionowych pałeczki różycy	1930	6	201
29 <i>Bejnarowicz</i> Stefan, lek. wet.: Pośrednictwo kleszczy w szerzeniu hemoglobinurii enzoptycznej	1911	4	133
30 — Szczepienie ochronne reniferów przeciwko węglikowi	1911	8	309
31 <i>Beltowski</i> Mieczysław, Dr M. W. lek. wet.: Rzadki przypadek gruczolako-raka u klaczy	1926	1	32
32 — Przyczynki do badań nad zarazą płucną bydła ze szczególnym uwzględnieniem zmian histo-patologicznych	1926	10-12	409
33 — Uwagi dotyczące służby państwowej lekarzy weterynaryjnych	1931	10	401
34 — Projekt rozporządzenia o egzaminach dla urzędników I kategorii w państwowej służbie weterynaryjnej	1931	10	406
35 — W sprawie kontroli i badania mięsa wprowadzonego w obrót, a pochodzącego z innej miejscowości	1931	12	484
36 — W sprawie projektu dotyczącego stanowiska lekarzy weterynaryjnych w bekoniarniach	1931	12	486

Str.		Rok	Nr.	Str.
20	37 <i>Beltowski</i> Mieczysław, Dr M. W, lek. wet.: W jakich przypadkach obowiązujące przepisy zezwalają samorządowemu względnie prywatnemu lekarzowi wete- rynaryjnemu pełnienie czynności urzęd- owych w zastępstwie powiatowego lekarza weter. i od jakiej władzy to zależy	1932	1	29
28	38 — Ogólny pogląd na ubój zwierząt rzeź- nych w Polsce	1935	10	614
39	39 <i>Białostocki</i> Jakób, lek. wet.: Czy zwalczamy racjonalnie przyszczycę?	1931	11	434
69	40 <i>Bick</i> Dawid, lek. wet.: Weterynarze rządowi w Serbii jako kontrolerzy nad ogląda- czami na węgry	1902	6	228
120	41 — Kilka słów o trzebieniu i ludowym lecze- niu zwierząt w Serbii	1904	12	538
232	42 <i>Bien</i> L., lek. wet.: Upaństwowienie czy ukrajowienie?	1905	6	234
6	43 <i>Bieńkiewicz</i> Wacław, lek. wet.: Szkodliwe skutki upośledzenia weterynarii	1926	4	161
5	44 — Przyczynek do historii polskiej wete- rynarii	1927	1	26
99	45 — Z historii walki z zarazą płucną bydła rogatego w województwie Poleskim	1927	2	59
06	46 <i>Bigo</i> Józef, Dr M. W., lek. wet.: Statystyka uboju Rzeźni miejskiej w Bydgoszczy za rok 1925	1926	5	179
3	47 — Statystyka uboju Rzeźni miejskiej w Byd- goszczy za rok 1926	1927	9	321
	48 — Badania doświadczalne nad gruźlicą bydłą ze stanowiska oceny spożywal- ności mięsa	1929	6-7	219
	49 <i>Biliński</i> Władysław, lek. wet.: Przyczynki do sprawy złamań kończyn u zwierząt małych	1934	3	81
	50 <i>Biliński</i> Włodzimierz, lek. wet.: Służba wete- rynarska przy Ministerstwie rolnictwa	1902	3	98
	51 — Służba rewizorów i kontrolujących żan- darmów w pasie granicznym	1904	4	145
	52 — Stałe paszportowanie zwierząt i zna- czenie markami usznymi“	1908	10	337
	53 — Uwagi nad chowem koni w Małopolsce	1926	3	99

	Rok	Nr.	Str.
54 <i>Bindel</i> Leopold, lek. wet.: Kwalifikacja tłu- szczu świń wągrowatych	1935	10	613
55 <i>Błoch</i> Jan, lek. wet.: Ogólne sprawozdanie o stosunkach i urządzeniach weteryna- ryjno-policyjnych, tudzież o stanie hodo- wli zwierząt domowych w Galicji w r. 1898	1901	4	117
56 <i>Bochwic</i> Otton: Wielbłąd w gospodarstwie rolnym	1900	4	113
57 <i>Boczkowski</i> Piotr, Dr M. W., lek. wet.: Liszaj wyłysiający	1886	7	137
58 — Szczepienie ochronne przeciw zarazie księgosuszowej	1888	9	212
59 — Szczepienia ochronne wykonane w Rosji przy węgliku	1889	3	55
60 — Badanie oczu zwierząt domowych .	1890	10	219
61 — Przyczynek do weterynarii mandżuro- chińskiej	1906	10	363
62 — Dorpat (Przyczynek do bibliografii pol- skiej weterynarii i hodowli zwierząt) .	1907	6	194
63 — Z wycieczki do Lublina i poza Dniepr	1908	11	392
64 — Druga wystawa rybacka i melioracyjna w Warszawie (15 IX—15 X 1910) .	1910	12	471
65 — Ś. p. Henryk Kołtubaj	1911	8	297
66 — Pięćdziesięciolecie działalności zawodo- wej lekarza weterynaryjnego kol. Bu- czwińskiego Leona	1913	8 i 9	221
67 <i>Boguliński</i> Tadeusz, Dr M. W., lek. wet.: Stosunek poszczególnych kategorii bydła ubitego w rzeźni miejskiej w Poznaniu	1934	9	407
68 <i>Bory</i> Tadeusz, Inż., lek. wet.: Przypadek pleśniawki u karpia	1929	5	200
69 — Kurs z działu chorób ryb	1935	10	636
70 <i>Braun</i> Feliks, lek. wet.: Wypadek pokąsania koni przez pszczoły	1920	7-12	225
71 <i>Broda</i> Tadeusz, lek. wet.: Badanie mięsa drobnie w świetle dotychczasowych roz- porządzeń	1931	11	438
72 <i>Bujwid</i> Odo, Prof. Dr: Wyniki badania mleka krakowskiego na zarazki gruźlicy	1901	6	189
73 — Surowica różycowa	1906	4	125

	Rok	Nr	Str.
74 <i>Bujwid</i> Odo, Prof. Dr: O dotychczasowych wynikach stosowania surowicy różycowej	1908	3	73
75 — Tłumienie perlicy u bydła za pomocą tuberkuliny	1913	1	1
76 <i>Bykowski</i> Ludwik, Prof. Dr: Cele i drogi zoologii współczesnej	1921	11-12	294
77 <i>Cena</i> Mieczysław, Dr M. W., lek. wet.: Przyczynę do rozpoznawania włośnicy u świń za pomocą odczynu strącania .	1935	5	302
78 <i>Cerkowny</i> Aleksander, Dr M. W., lek. wet.: Komentarze do sposobów uboju zwie- zwierząt rzeźnych	1933	4	168
79 <i>Chęłchowski</i> A., Dr lek. wet.: Epidemia wło- śnicy (trichinosis) w Warszawie	1906	10	376
80 <i>Chęłchowski</i> Fortunat, lek. wet.: Palpacja gałki ocznej	1887	9	181
81 — Wyjęcie źdźbła z oka u konia przy znieczuleniu kokainą	1887	10	223
82 — Tępienie szczurów i myszy	1927	2	63
83 <i>Chrempiński</i> Stanisław, lek. wet.: Przypadek obecności zębów po za szczękami u konia	1892	8	197
84 — Przypadek zawężenia kiszek u konia .	1892	8	199
85 — O wypadku zakrzepu w tętnicy głównej tylnej u konia	1908	6	212
86 <i>Cisowski</i> Antoni, lek. wet.: Przypadek skost- nienia uszka i ściany przedsionka pra- wego w sercu u konia	1935	12	724
87 <i>Citron</i> Jakób, lek. wet.: Sposoby zarzynania drobiu na Bukowinie	1902	11	460
88 <i>Cwakliński</i> Tadeusz, lek. wet.: W sprawie wyboru narzędzia do trzebieńcia	1931	4	137
89 <i>Czajkowski</i> Karol, Dr M. W., lek. wet.: Yatren w medycynie weterynaryjnej	1928	4	171
90 -- Kilka słów o witaminach w hodowli zwierząt futerkowych	1933	1	28
91 — Farma zwierząt futerkowych w Leopold- dynowie pow. Rawa Ruska	1933	7	307
92 — Bł. p. Oswald Bernfeld	1935	1	62
93 <i>Czekotowski</i> Eugeniusz, Dr M. W., lek. wet.: Próby praktycznego zastosowania boro- winy w leczeniu weterynaryjnym	1931	4	139

	Rok	Nr	Str.
94 Czekotowski Eugeniusz, Dr M. W., lek. wet. : O technice badania na wągrzycę u bydła	1932	7	388
95 — Sprawozdanie okresowe z rzeźni publicznej w Chojnach pow. Łódzkiego	1933	1	29
96 — Badania doświadczalne nad zachowaniem się pola operacyjnego przy zastosowaniu środków chemicznych usuwających włosy	1933	6	227
97 — Przyczynek do badania mięsa bydła rogatego na wągrzycę z uwzględnieniem badań histopatologicznych	1934	8	348
98 Dalkiewicz Mieczysław, Dr M. W., lek. wet. : Stosowanie chlorku baru w kolce z zatkania u koni	1896	5	134
99 — Z wycieczki na wystawę do Pesztu w r. 1896	1896	9	272
100 — Sprawozdanie z kliniki chorób wewnętrznych za rok 1895	1896	10	293
101 — Czy na sztuki padłe z powodu szczepień z konieczności przy pryszczycy należy się hodowcom odszkodowanie ze Skarbu Państwa?	1910	11	421
102 — Zakład wyrobu szczepionek w Mödling	1911	5	185
103 — Izby weterynaryjne	1911	11	463
104 — W sprawie podwyższenia taks za oględziny zwierząt i mięsa	1911	11	466
125 — W kwestii zmiany metody tępienia gruźlicy bydła rogatego w Galicji	1912	4	162
106 — Wartość odczynu śródskórnego jako środka rozpoznawczego przy gruźlicy u bydła rogatego	1912	5	195
107 — Praktyczne wskazówki ułatwiające kliniczne rozpoznanie t. zw. otwartych form gruźlicy u bydła rogatego	1912	7	274
108 — Triumf polskiego badacza (Prof. Dr Karol Malsburg)	1913	2	44
109 Danysz Jan, Prof. Dr : W kwestii księgosuszu	1899	4	97
110 Decowski Marian Dr M. W., lek. wet. : Wpływ wlewań dożylnych bulionu, przesącza przeciwożłowego i przesącza przeciwżółtowego w/g Besredki, na zachowanie się białych ciałek krwi konia	1935	4	209

	Rok	Nr	Str.
111 <i>Deszberg</i> Kazimierz, Dr M. W., lek. wet.: Zatrucie kwasem siarkowym	1910	4	132
112 <i>Dębicki</i> Jaxa Józef, Doc. Dr: Znaczenie i obecne stanowisko rentgenologii w me- dycynie weterynaryjnej	1925	2	33
113 <i>Dobiasz</i> Leopold, Dr M. W., lek. wet.: Działanie zabiegów operacyjnych przy wwnięciu powiek	1931	3	88
114 — Przemówienie otwierające jubileuszowe zebranie: Pięćdziesięciolecie Akademii Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie	1932	6	296
115 <i>Dusiński</i> Jan, lek. wet.: O niektórych środ- kach pokarmowych dla zwierząt	1905	6	235
116 <i>Dzięciołowski</i> Stanisław, lek. wet.: Kilka wypadków pasteurellozy bollingerow- skiej bydła	1908	3	77
117 — Stosunek zarazka do obornika	1908	10	344
118 — Pasteurelloza Bollinger'a	1909	10	341
119 — Przyczynek do „choroby leśnej“ u bydła (piropłazmoza bydłęca)	1911	1	12
120 — Ściółka leśna w związku z „piropłaz- mozą“ (chorobą leśną) u bydła	1911	6	215
121 — Uwagi nad znaczeniem „rzezi“ i handlu mięsem pod względem weterynaryjno- sanitarnym we wsiach i miasteczkach	1912	9 i 10	376
122 — Przyczynek do różniczkowego rozpo- znania płucnej formy pasteurellozy bydłęcej „Bollingera“	1913	6	171
123 <i>Eberle</i> Jan, Dr M. W., lek. wet.: Przypadek epilepsji u konia	1930	4	19
124 — Badania nad wpływem drobnoustrojów na zmianę stężenia jonów wodorowych w mięsie	1930	10	368
125 — Przyczynek do zagadnienia celowości światłolecznictwa w medycynie wete- rynaryjnej	1932	1	20
126 — Stan weterynaryjny w nędzy	1932	8	428
127 — Rzadki przypadki „ataxia spinalis“	1932	11	534
128 <i>Engel</i> Eugeniusz, lek. wet.: W sprawie po- wierzenia samorządowym względnie prywatnym lekarzom weter. czynności urzędowych w zastępstwie powiato- wego lekarza weterynaryjnego	1932	2	74

		Rok	Nr	Str.
129	<i>Engel</i> Eugeniusz, lek. wet.: Ocena mięsa nadmuchanego w świetle obowiązujących rozporządzeń	1932	4	186
130	— Ocena mięsa dotkniętego cewami Miescher'a w świetle obowiązujących przepisów	1932	5	270
131	— Znakowanie mięsa wieprzowego	1932	8	423
132	— W sprawie sposobu ponownego badania mięsa wprowadzonego z innej miejscowości	1932	9	468
133	— Złośliwe nowotwory językowe	1933	10	433
134	— Rękojmia za zwierzęta w świetle nowego kodeksu zobowiązań	1934	10	455
135	— Ciekawy przypadek lizawości u krowy	1935	2	108
136	— Sprawa zaopatrywania wędlin w świadectwa i plomby	1935	2	114
137	— Zaopatrywanie wędlin w plomby i świadectwo lekarza weterynaryjnego	1935	5	326
138	— Wielopłatowość śledziony u jałówki	1935	9	577
139	<i>Fabian</i> Aleksander: Kilka słów o enzymach	1891	3	56
140	<i>Fechter</i> Juliusz, Dr M. W., lek. wet.: O działaniu normalnej surowicy końskiej na infekcję pryszczycą	1924	3-4	79
141	<i>Fedak</i> Ludwik, Dr M. W., lek. wet.: Historia pochodzenia naszych zwierząt domowych	1924	10-12	331
142	— Glista wielkogłowa	1925	3	87
143	— Jak rozpoznać komara roznoszącego malarię	1925	6	226
144	— Z historii rybactwa	1926	1	22
145	— Sprawy zawodowe	1914	1 i 2	54
146	<i>Fedecki</i> Jan, lek. wet.: Statystyka wypadków włośnicy wśród miejscowej trzody chlewnej w gubernii Kaliskiej	1908	1	12
147	<i>Fedorowicz</i> Tadeusz: O wychowie cieląt	1886	4	61
148	— O przelewaniu własności rodzicielskich	1887	5	93
149	— O przelewaniu własności rodzicielskich u bydła	1890	5	93
150	<i>Fertig</i> Zygmunt, lek. wet.: Otrucie bydła niedokwasem ołowiu	1886	1	7

	Rok	Nr	Str.
151 <i>Fertig</i> Zygmunt, lek. wet.: O zakładach rzeźniczych w średnich i większych gminach z uwzględnieniem obowiązujących w kraju przepisów	1899	3	65
152 — O zakładach rzeźniczych w średnich i większych gminach	1900	8 i 9	241
153 <i>Fiatkowski</i> Stanisław, Dr M. W., lek. wet.; Zmiany anatomo-patologiczne a wyniki rozpoznawcze przy nosaciznie u koni	1922	1-12	53
154 <i>Fibich</i> Stanisław, Prof. Dr, lek. wet.: Promienica prosówkowa pierwotna mięśni krowy	1903	2	41
155 — Spostrzeżenia nad ciepłotą ryb	1904	10	388
156 — Ospa rybia (karpia)	1905	8 i 9	309
157 — Wystawa targowa bydła rozplodowego i nierogacizny we Lwowie 5-8 V 1906. Obory bydła nizinnego	1906	10	372
158 — Choroby infekcyjne ryb	1909	3	85
159 — Ogólne wskazówki dotyczące postępowania w razie pojawienia się chorób ryb	1911	9	350
160 — Ryby jako środek spożywczy i ich oględziny (policyjno-weterynaryjne)	1911	12	473
161 — Zęby i wiek psów	1912	9 i 10	373
162 — Założenie pierwszej szkoły weterynaryjnej w Lyonie we Francji (z okazji obchodu 250-letniej rocznicy założenia)	1912	11	414
163 — Chów zwierząt na rasę i chów na użytkowość	1913	3	75
164 <i>Filipowski</i> Marian, lek. wet.: Przyczynek do nieprawidłowości w budowie narządów rodnych u krowy	1931	2	53
165 <i>Finik</i> Zdzisław, Dr M. W., lek. wet.: Nowotwory złośliwe w świetle najnowszych badań	1924	3 i 4	84
166 — Z pobytu w Zakładzie prof. Hartla we Wiedniu	1925	6	222
167 — Przyczynek do schorzenia zwanego tyfusem psów	1926	1	1
168 — Z pobytu w Zakładzie prof. Freia w Zurychu	1926	2	48
169 — Rys dziejowy rozwoju anatomii patologicznej w medycynie weterynaryjnej	1927	6	224

	Rok	Nr	Str.
170 <i>Finik</i> Zdzisław, Dr M. W., lek. wet.: Konstytucja a choroby zakaźne (Książka pamiątk.)	1928	1	8
171 — Znaczenie i czynności układu siateczkowo-śródbłonkowego	1928	11-12	576
172 — O zwalczaniu rónienia zakaźnego	1929	3	97
173 — Wrażenia z pobytu zagranicą	1929	9	385
174 — Przypadek porażenia nerwu trójdzielnego u konia	1930	5	172
175 — Badania hematologiczne w przebiegu kolki (morzyska u koni)	1931	5	161
176 — Przypadek wybrocznicy u psa	1931	12	477
177 — Zarys dziejów medycyny weterynaryjnej w starożytności	1932	8	407
178 — Przypadek kamicy pęcherza moczowego u psa	1933	3	96
179 — O możliwościach racjonalnego zwalczania gruźlicy u bydła	1933	5	192
180 — Próby szczepień ochronnych przeciw wścieklicznie u psów	1934	6	235
181 <i>Fischer</i> Jan, lek. wet.: Trudności przy żuciu podczas zmiany zębów trzonowych u koni	1905	6	241
182 <i>Foss</i> N., lek. wet.: Dwa wypadki nietypowej wściekliczyny u psów	1913	2	50
183 <i>Fried</i> Fryderyk, Dr M. W., lek. wet.: Zamknięcie ujścia pochwowego macicy	1886	5	100
184 — Zgorzel puzdra u wołu z następową przetoką	1887	2	28
185 — Nowy sposób odklejania łożyska	1887	5	93
186 — Ułatwienie przy zakładaniu uzdeczki na głowę płodu	1887	6	119
187 — O zadawaniu lekarstw	1887	6	120
188 — Nowy sposób odklejania łożyska	1890	5	97
189 — Przypadek wyleczenia przepukliny brzusznej (koń) za pomocą operacji krwawej	1898	9	283
190 — W sprawie tłumienia gruźlicy u bydła rogatego	1900	2	46
191 — Przyczynek do rozpoznawania pomoru trzody chlewnej	1900	6	177
192 — Luźne uwagi co do stosowania tuberkuliny	1901	1	9

	Rok	Nr	Str.
193 <i>Fried</i> Fryderyk, Dr M. W., lek. wet.: Kilka słów o gruźlicy wymion	1902	2	41
194 — W sprawie rozpoznawania mleka przygotowanego	1902	2	59
195 — Pogląd uczonych specjalistów na sprawę gruźlicy u bydła	1902	5	179
196 — Szybkie kastrowanie i uwagi o klezczach pomysłu prof. Królikowskiego	1903	11	448
197 — Sterylizacja mięsa wągrowatego	1904	5	201
198 — Wągrzyca	1904	5	203
199 — Rozstrzeń żołądka, zwężenie dwunastnicy i przewlekłe zapalenie otrzewnej u klaczy spowodowane przez gzika żołądkowego	1906	1	8
200 — Nadłamanie kości u koni jako choroba zwrotowa	1906	3	81
201 — O wartości i technice szczepienia przeciwko róży wąglikowej	1906	4	130
202 — Wystawa targowa bydła rozplodowego i nierogacizny we Lwowie 5-8 V 1906. Obory zarodowe półkrwi i prywatne „Simmenthal“	1906	8 i 9	328
203 — O czyraczności na rękach po rękoczynach położniczych u krów	1907	3	94
204 — Przyczynek do kazuistyki zacczadzenia u bydła	1908	4	158
205 — Zakaźny niezyt organów płciowych u bydła	1908	11	376
206 — Pryszczyca a drożyzna	1911	10	385
207 — Rzadki wypadek zapalenia płuc z powodu obcego ciała	1911	11	453
208 — Rozpoznawanie wąglika a § 60 ustawy z 6 sierpnia 1909, Dz. p. p. L. 177	1913	4	109
209 — Ś. p. Marian Dułęba	1913	6	169
210 — Tętniak i rozstrzeń tętnicza tętnic tylnej lewej kończyny u krowy	1923	7-12	33
211 — Kwestia znakowania płuc, serca i wątroby	1931	2	61
212 — Uwagi dotyczące rozporządzenia wykonawczego w zakresie badania zwierząt rzeźnych i mięsa	1931	2	62

	Rok	Nr	Str.
213 <i>Fried</i> Fryderyk, Dr. M. W., lek. wet.: W sprawie powstawania paratyfusu u ludzi i wykrywania zwierząt z utajon- nymi zatruwaczami mięsa	1931	3	111
214 — Wybroczyny w mięśniach świń podda- nych ubojowi przez pałkowanie	1931	4	142
215 — Nowa metoda przyrządzania mięsa dla celów kulinarnych	1931	4	143
216 — Jeszcze w sprawie znakowania mięsa	1931	5	185
217 — Uniwersalna wkładka wskaźnikowa do okularu mikroskopowego, pomysłu mag. K. Bukowieckiego i Dra M. Proncza, asystentów Wydz. farmakolog. U. W.	1931	5	185
218 — Zwalczenie plagi gzów	1931	6	225
219 — O błędach przy projektowaniu i prze- budowie rzeźni	1931	7	262
220 — Badanie mięsa wprowadzonego z innej miejsowości	1931	9	346
221 — Ciekawy przypadek sądowy z dziedziny badań środków żywności	1931	10	389
222 — Ostrożnie z dostarczaniem mięsa dla zwierząt futerkowych	1931	11	441
223 — O żywotności wągrów bydlęcych	1932	5	266
224 — Mistrz medycyny Robert Koch i jego znaczenie w dziedzinie weterynaryjnej	1932	6	307
225 — Odurzanie zwierząt rzeźnych prądem elektrycznym	1933	3	99
226 — Niemcy o naszej ustawie	1933	3	100
227 — Premie za dostarczanie tasiemców by- dlęcych	1933	3	101
228 — Surowica przeciw botulizmowi	1933	3	101
229 <i>Frucht</i> Jakób, lek. wet.: Cięża brzuszna u krowy	1890	7	154
230 — Zapalenie skóry na kończynach koni	1891	2	32
231 — Przenośność zapalenia płuc z czło- wieka na psa	1893	9 i 10	243
232 — Proteza zębów u konia	1902	11	456
233 — Fibrolizyna przeciw zgrubieniu pęciny u konia	1913	8 i 9	244

	Rok	Nr	Str.
234 <i>Gac</i> Józef, Dr M. W., lek. wet.: Próby oznaczenia stosunku nasilenia odczynu śródskórnego do swoistych i nieswoistych zmian anatomo-patologicznych u bydła, przy równoczesnym stosowaniu stężonych tuberkulin — bydłęcej i ptasiej .	1935	10	593
235 — Do artykułu „Nowy sposób cięcia tunica vaginalis communis przy kastracji ogierów“	1935	11	667
236 — Jak należy postępować z głową po stwierdzeniu zmian gruczolniczych w gruczołach chłonnych żuchwowych lub zagardzielowych?	1935	12	733
237 <i>Gajewski</i> Ignacy, Prof. Mag., lek. wet.: Nowy instytut weterynaryjny w Warszawie .	1902	3	81
238 — Kastracja ogierów za pomocą emasculatora	1903	6	245
239 — Wypadek zaniku jądra u ogiera	1908	10	333
240 <i>Gajewski</i> Stefan, Prof. Dr, lek. wet.: Powiększenie gruczołu krokowego u psów .	1919	1	8
241 — Powiększenie gruczołu krokowego u psów	1920	4,5 i 6	109
242 — Szczeliny kopytowe	1921	1-10	251
243 — Nowotwór gruczołu krezkowego u psa	1922	1-12	7
244 — Leczenie przetok chrząstki kopytowej	1923	1-6	1
245 — Przyczynek do badań nad t. zw. „Rakiem strzałki“ i do jego leczenia	1924	2	33
246 — O promienicy	1924	3-4	75
247 — Projekt ordynacji lekarsko-weterynaryjnej normującej stosunki zawodu lekarsko-weterynaryjnego	1924	3 i 4	100
248 — Projekt regulaminu „Kasy Pogrzebowej“ jako instytucji Związku Zawodowego Lekarzy Weteryn., Państwa Polskiego	1924	5	152
249 — Najnowsze poglądy naukowe na istotę i leczenie ochwatu	1925	6	209
250 — Problem przyrzędu do trzebieńca	1925	12	436
251 — Współczesne zapatrywania na istotę przetoki kłębu i jej leczenie	1926	2	41
252 — Znaczenie zabiegów chirurgicznych przy schorzeniach śródczaszkowych	1926	5	194

		Rok	Nr	Str.
253	<i>Gajewski</i> Stefan, Prof. Dr, lek. wet.: Przypadek obustronnego powiększenia gruczołu Harder'a u psa	1926	6, 7 i 8	338
254	— Uwagi nad astygmazmem soczewkowym u koni	1927	4	140
255	— Przyczynek do techniki operacji zgrubiałego sznurka nasiennego	1927	6	241
256	— Czerniak powiek trzecich u konia	1927	7	261
257	— Uwagi nad piasecznicą	1928	2	49
258	— Klinika chirurgiczna Akad. Med. Wet. w czasie obrony Lwowa	1929	1	18
259	— Przyczynek do techniki operacji przepuklin	1929	8	335
260	— Gardzielowe i tyłogardzielowe guzy	1930	10	353
261	— Do artykułu Kol. B. Natorskiego p. t. „Nowy rodzaj cięcia przy kastracji“	1931	2	60
262	— Klinika nowotworów gruczołów chłonnych	1932	4	169
263	— Przeciwwskazaniowe i jałowe postępowanie w chirurgii weterynaryjnej	1932	11	523
264	— Przypadek ropnego zapalenia ślinianki	1933	12	534
265	— Zagadnienie nowoczesnego znieczulania w chirurgii weterynaryjnej	1934	10	419
266	<i>Gatek</i> Józef, lek. wet.: Influenza u bydła rogatego	1893	1	9
267	<i>Gawęł</i> W.: Gospodarstwo pastewne i jego rola w układzie stosunków społeczno-gospodarskich Polski	1925	3	93
268	<i>Gąska</i> Adam, lek. wet.: Przedarcie przełyku u konia	1904	12	541
269	— W sprawie uregulowania diet i należytości za komisje urzędowe i za sekcje, pobieranych przez weterynarzy autonomicznych i wolnopraktykujących	1906	3	89
270	— Spostrzeżenia poczynione przy szczepieniu surowicą przeciw róży wąglikowej	1909	6	216
271	— Ślepotą źrebięcia na tle żółtaczkii	1924	3 i 4	121
272	— Obumarcie i zgnicie płodu 10-cio miesięcznego u klaczy z pomyślnym zejściem	1935	4	245

	Rok	Nr	Str.
273 <i>Gerczak</i> Władysław, Dr M. W., lek. wet.: Przypadek pęknięcia przepony kota przy upadku	1931	5	173
274 — O białaczkach i dwa przypadki białaczki u psów	1931	8	288
275 — Studia histo-patologiczne nad przewle- kłymi zgrubieniami lewego wsierdzia u psa	1934	9	371
276 <i>Ginsberg</i> Alfred, Dr M. W., lek. wet.: Trzy bardzo rzadkie przypadki odmiany mięśnia mostkowo-żuchwowego u konia	1934	6	244
277 — Ciało obce w wątrobie świńskiej .	1935	7	452
278 — Rzadki przypadek martwicy tłuszczo- wej u świni	1935	8	516
279 — W sprawie kwalifikacji tłuszczu świń wągrowatych	1935	11	673
280 <i>Gizelt</i> Adolf, Prof. Dr lek. wet.: Stan obecny nauki o unerwieniu gruczołu mlecznego	1907	4	127
281 — Drażnienie kory mózgowej zwierząt niższych środkami chemicznymi . . .	1908	5	165
282 — Narcotica	1910	4	117
283 — Farmakologia przewodu pokarmowego	1913	2	38
284 <i>Głuchowski</i> Antoni, lek. wet.: Kilka uwag w kwestii gruźlicy u bydła rogatego .	1901	2	39
285 <i>Głuchowski</i> Apoloniusz, lek. wet.: W spra- wie chowu koni w powiecie grójeckim, gub. warszawskiej	1902	3	86
286 — Koń polski w drodze do Mandżurii i na teatrze wojny rosyjsko-japońskiej .	1907	1	8
287 <i>Golachowski</i> Józef, lek. wet.: W sprawie „Encephalitis suum“	1934	4	155
288 — XVI Kongres Międzynarodowy Rolniczy w Budapeszcie	1934	8	366
289 <i>Gołaszewski</i> Henryk, lek. wet.: Pałeczki z grupy „Salmonella“ jako przyczyna paratyfusu zwierząt futerkowych . . .	1932	3	115
290 — Problem dziedziczności gruźlicy. Bada- nia nad przechodzeniem przez łożysko ziarnistej formy G. zarazka gruźliczego	1935	8	465
291 <i>Gordziatkowski</i> Jan, Prof. Mag. lek. wet.: Podstawy leczenia chorób zakaźnych zwierząt domowych	1929	10	399

		Rok	Nr	Str.
292	<i>Gorecki</i> Wincenty, radca budownictwa: Nowa rzeźnia miejska we Lwowie .	1903	1	1
293	<i>Gottlieb</i> Aleksander, lek. wet.: Spostrzeżenie nad zarazą pyska i racic w powiecie bobreckim	1890	8	178
294	— Kilka słów o spożytkowaniu padliny i odpadków rzeźnianych	1901	10	321
295	— O przeróbce krwi z rzeźalni na mączkę opasową i nawozową	1903	6	250
296	<i>Grabowiecki</i> Mieczysław, Dr M. W., lek. wet.: Sprawa mechanicznej niedrożności cewki moczowej u psa, na podstawie własnego przypadku	1929	5	168
297	— Ciało obce w przełyku psa	1931	3	107
298	— Przypadek cukrzycy u psa	1931	5	179
299	— Studia anatomo-patologiczne nad guzowatym rozrostem wątroby u psów	1932	5	197
300	<i>Grabowski</i> Mieczysław Prof. Dr, lek. wet.: Septyczne zapalenie płuc i opłucnej u cieląt	1896	4	97
301	— Zmiany mikroskopowe w jelitach przy pomorze trzody chlewnej	1897	1	1
302	— Sprawozdanie z instytutu anatomii patologicznej i patologii ogólnej za rok 1896	1897	3	73
303	— Wyprysk ogólny i łojotok u konia	1897	10	289
304	— Sprawozdanie z instytutu anatomii patologicznej i patologii ogólnej c. k. Akademii weter. we Lwowie	1898	2	41
305	— Przypadek przebiccia dwunastnicy i ropnia kałowego u konia	1898	8	209
306	— Sprawozdanie tymczasowe ze zjazdu weterynarzy galicyjskich w sprawie gruźlicy bydła	1900	7	225
307	— O zwalczaniu i zapobieganiu gruźlicy bydła	1900	10	297
308	— Cholera drobiu	1903	10	393
309	— Rady weterynaryjne	1920	4, 5 i 6	165
310	<i>Gracz</i> Stefan, Dr M. W., lek. wet.: Uwagi do projektu ustawy w przedmiocie wykonywania praktyki lekarsko-weterynaryjnej w Państwie Polskim	1924	8 i 9	282

	Rok	Nr	Str.
311 <i>Grodecki</i> Mieczysław, lek. wet.: Szczepienie ochronne zwierząt przeciw węglikowi .	1909	11	394
312 <i>Grudzień</i> Stanisław, lek. wet.: Badania nad wartością metody prowokacyjnej Prof. Dra Panka w rozpoznawaniu nosacziny	1933	1	2
313 <i>Grycz</i> Edward, lek. wet.: Doświadczenia z mączką pokarmową „Foscal“ (Spiess) dla zwierząt	1928	2	69
314 <i>Grzycki</i> Stefan, Doc. Dr M. W. lek. wet.: Analiza moczu w przypadku hemoglobinemii porażennej u konia	1930	9	342
315 <i>Grzywak</i> Bolesław, Dr M. W. lek. wet.: Znaczenie uszkodzeń chrząstki małżowiny usznej	1934	7	283
316 — Zagadnienie zwalczania uboju pokątnego	1935	1	51
317 <i>Guzek</i> Władysław Dr M. W. lek. wet.: Przypadek kosmkowego, rozsianego łożyska macicznego u krowy	1911	5	182
318 — Metody mechanicznego leczenia pewnych postaci morzyska „Colica“ .	1912	11	439
319 — Sporotrichoza u konia i jej rozpoznanie różniczkowe	1922	1-12	14
320 — Badania doświadczalne nad tępieniem pomoru nierogacizny za pomocą surowicy przeciwpomorowej	1932	2	41
321 <i>Hamburg</i> Kallert: Zmiany struktury mięśni przy konserwowaniu i przyrządzaniu mięsa	1931	5	181
322 <i>Hamerski</i> Edward, Dr M. W. lek. wet.: Przypadek cukrzycy u psa	1931	5	179
323 <i>Hammermann</i> T., lek. wet.: Jedno doświadczenie z malleiną	1893	9 i 10	244
324 — Przyczynek do działania ezeryny .	1899	3	75
325 <i>Hausen</i> Seweryn, lek. wet.: Ulepszenie jakości surowca skórniego	1934	3	114
326 — Świadcstwa miejsca pochodzenia zwierząt	1934	5	223
327 — Państwowy nadzór nad organami badania mięsa	1934	7	319
328 — Choroba Banga u ludzi i zwierząt .	1934	11	459
329 — Kilka uwag o zaopatrywaniu wędlin w świadectwa i plomby	1935	1	49

		Rok	Nr	Str.
330	<i>Hausen</i> Seweryn, lek. wet.: Nadzór weterynaryjny nad targami	1935	1	53
331	— Przyczynek do walki z pokątnym ubojem	1935	2	110
332	— Zwalczanie wągryzcy bydła i świń	1935	4	247
333	— Urzędowe godziny badania zwierząt rzeźnych i mięsa	1935	8	518
334	— Produkcja mięsa a opłaty targowe i rzeźniane	1935	9	582
335	<i>Haydukiewicz</i> Marian, lek. wet.: Księgosusz w Małopolsce	1920	7-12	236
336	<i>Hellebrand</i> Ludwik, Dr M. W. lek. wet.: Folikularne zapalenie warg u szczeniąt	1924	1	1
337	— Niezwykły wypadek zapalenia skóry u psa, wywołany przez larwy obleńców	1924	6	225
338	— Jeszcze o plombowaniu i wydawaniu świadectw na wędliny	1935	4	256
339	<i>Herman</i> Władysław, Dr inż. roln.: Nadliczbowy płat gruczołowy w wymieniu kozy ze zdwojeniem cysterny i kanału strzykowego	1930	2	53
340	— <i>Gordius aquaticus</i> . Nitnik wodny	1930	9	337
341	— Hodowla zwierząt futerkowych	1931	6	214
342	— Uwagi nad hodowlą kun	1932	5	247
343	— Kształt i wielkość kości łopatkowej psów jako cecha rasowa w związku z mechaniką i statyką ich ciała, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu ruchów kończyny przedniej	1933	12	491
344	<i>Higier H.</i> , Dr med.: Histeria u kota i kanarka	1898	9	285
345	<i>Hintersatz</i> Dr: Szybkie zbadanie histologiczne zawartości kiełbas i innych mieszanin mięsnych	1931	5	186
346	<i>Hiolski</i> Włodzimierz, Dr M. W. lek. wet.: Badanie przetworów mięsnych na domieszkę mięsa końskiego	1927	2	41
347	<i>Hirniak</i> Eugeniusz, lek. wet.: W sprawie wyboru narzędzia do trzebieńcia	1931	4	137
348	— W sprawie lekarzy weterynaryjnych samorządowych	1931	10	400
349	— Badanie i znakowanie mięsa drobiu	1931	12	487

	Rok	Nr	Str.
350 Hofman Władysław, lek. wet.: Gruda zgorzelinowa	1925	7 i 8	287
351 — Jeszcze parę słów o ochwacie	1926	4	154
352 — Hippometria	1926	6-8	343
353 Hołobut Teofil, Prof. Dr lek. wet.: O reakcjach biologicznych stosowanych w rozpoznawaniu chorób zakaźnych zwierząt domowych	1911	1	8
354 Horodnicki M., lek. wet.: Przedarcie przelyku	1887	7	134
355 Hrycykiewicz Józef, Dr M. W. lek. wet.: Uszkodzenia powiek i ich leczenie	1934	6	252
356 Jakubowski Stefan, Dr M. W., lek. wet.: Leczenie świerzbu u koni płynem Vlemingsa	1920	4-6	170
357 — O malleinizacji śródskórno-powiekowej	1921	11 i 12	307
358 Jakubowski Stefan (jun.), Dr M. W., lek. wet.: Historia podkowy	1926	9	382
359 — Badanie wrażliwości ścięgien i więzadeł kończyn u koni przy pomocy pałeczki	1927	12	480
360 — Studia nad rozwojem dziejów podkowy na ziemiach polskich	1932	10	475
361 Janiak Marian, Dr M. W., lek. wet.: Badanie treści woreczków żółciowych bydła na zawartość drobnoustrojów	1934	5	195
362 Janiw Mikołaj, Dr M. W., lek. wet.: Polysan, jako środek leczniczy w medycynie weterynaryjnej	1929	10	420
363 Jankowski Józef, Dr M. W., lek. wet.: Mikroskopowe badanie śluzu z pochwy u krów w pierwszych dniach ciąży	1932	8	395
364 Jankowski Władysław, Dr: Stan pszczelnictwa w Polsce	1930	2	62
365 — Choroby czerwia pszczelego	1930	6	217
366 Janowicz S., lek. wet.: Rozedma podskórna po upuście krwi z równoczesnym obrażeniem tchawicy	1898	12	364
367 Janowski Bronisław, Prof. Inż.: Współdziałanie powiatowych lekarzy weterynaryjnych przy racjonalnym zagospodarowaniu pastwisk gminnych	1925	7 i 8	272
368 Jarmoc Marcin, lek. wet.: Leczenie grypy końskiej	1902	10	406

		Rok	Nr	Str.
369	<i>Jarosch</i> Leon, lek. wet.: Posocznica indyka	1905	5	181
370	— Przypadek zakaźnego zapalenia płuc i kiszek u świni, wywołanego przez bacillus chromoaromaticus Galtier'a	1906	2	45
371	— O dyfterii ptasiej	1906	5	178
372	— Zaraźliwe zapalenie kiszek u kur	1907	1	1
373	— O przyczynach kolki u koni wojskowych	1932	9	462
374	— Uwagi o wartości leczniczej Antywirusu przeciworopnego	1933	6	242
375	— Jeszcze o przyczynach kolki u koni wojskowych	1933	6	253
376	<i>Jentys</i> Artur, lek. wet.: Ś. p. Fortunat Chełchowski	1933	11	486
377	— Ś. p. Bolesław Workiewicz	1933	12	536
378	<i>Johann</i> Rudolf, Dr M. W., lek. wet.: Spostrzeżenia nad rozpoznawaniem wieku płodów na podstawie wagi ciała, długości i wyglądu zewnętrznego bydła maści czarno-białej, rasy nizinnej	1926	6-8	243
379	— Rzadki przypadek zaniku śledziony u bydła	1935	5	324
380	<i>Jóźkiewicz</i> Marian, lek. wet.: Obraz krwi konia zdrowego w przebiegu malleinizacji metodą wśródskórnowiekową	1933	4	135
381	<i>Kaczyński</i> Józef, Mag. lek. wet.: Malaria u bydła rogatego	1901	7	228
382	<i>Kady</i> Henryk, Prof. Dr: Orzeczenie grona profesorów Szkoły weterynarii we Lwowie w sprawie rozpoznania zarazy racicowej	1889	8	193
383	<i>Kaliński</i> Emil, Dr M. W., lek. wet.: W sprawie: „Gwałtowne kurczenie się rynku pracy dla lekarzy weterynaryjnych“	1931	12	489
384	— Badania nad konserwacją szynek przeznaczonych na eksport do Anglii	1932	7	335
385	<i>Kalter</i> Maksymilian Dr M. W., lek. wet.: Odczyny miejscowe na tuberkulinę u bydła rogatego	1911	9	341
386	— Opłaty za oględziny i szczepienie świń przeznaczonych na eksport, nie podlegają państwowemu podatkowi przemysłowemu	1935	3	190

	Rok	Nr	Str.
387 <i>Karliński</i> Justyn, Dr, lek. wet.: Szkice weterynaryjno-policyjne. — Wąglik . . .	1900	5	145
388 — Nosacizna (Szkic weterynar.-policyjny)	1900	7	211
389 — W kwestii przenoszenia się gruźlicy ludzkiej na bydło rogate . . .	1901	11	367
390 — W kwestii przenoszenia się gruźlicy ludzkiej na bydło rogate . . .	1904	1	1
391 — W kwestii przenoszenia się gruźlicy ludzkiej na zwierzęta . . .	1904	10	383
392 — Przyczynek do badań nad gruźlicą dziedziczną bydła u zarodka . . .	1905	11	389
393 <i>Karnecki</i> Kazimierz, Dr M. W., lek. wet.: Sarcomatosis universalis u konia . . .	1932	8	420
394 — Drobnoustroje żółci cieląt zdrowych ze szczególnym uwzględnieniem pałeczek grupy okrężnicowo-durowej . . .	1933	11	458
395 <i>Karpiński</i> Zdzisław, Dr M. W., lek. wet.: Przyczynek do sprawy leczenia przecięcia ściany przełyku u bydła . . .	1935	6	357
396 <i>Kasprzak</i> Zbigniew, Dr M. W., lek. wet.: Przypadek drobno-okrągło-komórkowego mięsaka w sercu krowy . . .	1935	6	386
397 — Przyczynek do wrażliwości włóśni nieotorbionych w mięsie peklowanym na działanie solanki . . .	1935	9	552
398 <i>Kildiszew</i> Teodor, lek. wet.: Nowa modyfikacja embriotomu . . .	1935	3	180
399 — Nowy sposób cięcia tunica vaginalis communis przy kastracji ogierów . . .	1935	10	611
400 <i>Kiszkiel</i> Jan, Dr M. W., lek. wet.: Organizacja służby weterynaryjnej w gubernii Piotrkowskiej . . .	1907	12	413
401 — Przyczynek do porównawczej oceny sposobów oczyszczania odpływów rzeźnianych . . .	1908	2	37
402 — Stan sanitarny rzeźni w Rzeczypospolitej Polskiej na dzień 1-go stycznia 1924 roku . . .	1928	5	215
403 <i>Klabecki</i> Kazimierz, Dr M. W., lek. wet.: Kastracja (ovariotomia) loch . . .	1927	11	422
404 <i>Kocan</i> Włodzimierz, lek. wet.: Kastracja ogierów za pomocą odgniatacza . . .	1903	11	450

	Rok	Nr	Str.
405 <i>Komornicki W.</i> , lek. wet.: Rzadki przydatek przepukliny przeponowej	1913	2	51
406 <i>Koniński Karol</i> , lek. wet.: O tłumieniu róży węglikowej za pomocą surowicy leczniczo-ochronnej	1907	6	199
407 — O dotychczasowych wynikach stosowania surowicy różycowej	1908	3	73
408 <i>Konopiński Tadeusz</i> , Prof. Dr: Krytyczna ocena znaczenia rekordów mleczności dla racjonalnej hodowli bydła	1934	1	1
409 <i>Kosiński Antoni</i> , lek. wet.: Zasady organizacji weterynaryjnej w Państwie Polskim	1920	2 i 3	65
410 <i>Kostrzewski E.</i> , lek. wet.: O pomorze świń słów kilka	1930	5	177
411 <i>Kottubaj Henryk</i> , Mag., lek. wet.: Świnie kopytkowe	1891	7	161
412 — Przyczynek do badań nad szczepieniem zarazy bydła rogatego	1900	1	1
413 <i>Kowalewski Jan</i> , lek. wet.: Promienicowe zapalenie płuc u bydła	1902	8 i 9	340
414 — Umiejscowienie gruźlicy u bydła	1902	10	403
415 — O znaczeniu anatomo-patologicznych zmian, napotykanych w gruczołach chłonnych przy oględzinach mięsa	1903	1	4
416 — Wystawa weterynaryjna na I-szym wszechrosyjskim kongresie weterynarzy w Petersburgu	1903	6	254
417 — Gruźlica organów płciowych męskich u bydła	1903	11	433
418 — Promienicowe zapalenie jąder u byka	1904	3	89
419 — Zmiany chorobowe w mięśniach spotykane przy oględzinach mięsa	1904	7	283
420 — Nietypowa postać malarii bydła rogatego (piroplazmozy)	1906	10	368
421 — Oględziny mięsa z punktu widzenia najnowszych wymogów naukowych	1907	11	377
422 — Spostrzeżenia podczas oględzin mięsa w rzeźni	1909	4	126
423 — Józef Kaczyński	1911	4	129
424 — W kwestii leczenia „piroplazmozy“ u zwierząt	1911	7	261

	Rok	Nr	Str.
425 <i>Kowalewski</i> Mieczysław, Prof. Dr: Spis robaków pasożytniczych, znalezionych w ptactwie domowym w Dublinach w r. 1894—1901	1902	1	5
426 <i>Kowalski</i> Franciszek, lek. wet.: Przyczynki do badań nad zakaźną niedokrwistością koni	1924	6	165
427 <i>König P.</i> , lek. wet.: Wypadek rzekomego obojnactwa męskiego u konia	1909	10	349
428 <i>Krajewski</i> Alfred, Mag., lek. wet.: Malleina jako środek rozpoznawczy, ochronny i leczniczy	1894	8	273
429 — O ochronnych szczepieniach węglika	1894	11	347
430 — O chorobie pyskowo-racicznej u zwierząt domowych	1901	5	157
431 — Rzut oka na stan obecny i przebieg sprawy weterynaryjnej w budującym się Państwie Polskim	1919	1	14
432 — O upadku hodowli zwierząt domowych w Polsce	1920	2 i 3	85
433 <i>Krell A.</i> , lek. wet.: Kilka uwag o kleszczach do kastrowania pomysłu prof. St. Królikowskiego	1903	7	293
434 <i>Kretowicz</i> Paweł, Prof., lek. wet.: Badanie kulawizny	1888	1	1
435 — Pogląd na mechanizm kopyta	1891	11	249
436 — Strzyżenie włosów u koni	1894	1	4
437 — Kleszcze do zakładania agrafek	1898	4	97
438 — Wystawa targowa bydła rozplodowego i nierogacizny we Lwowie 5-8 V 1906. Bydło alpejskie	1906	10	372
439 <i>Królikowski</i> Stanisław, Prof. Mag. lek. wet.: Wycinowanie urazowe kiszki stolcowej u konia	1836	3	44
440 — Przewężenie mechaniczne języka u kota	1886	6	119
441 — Zaparcie stolca u psa 27 dni trwające	1886	12	252
442 — Przyczynek do leczenia ran pod wilgotnym strupem krwi	1887	4	80
443 — Wrzód rogówki wywołany przez obce ciało	1888	5	123

	Rok	Nr	Str.
444 <i>Królikowski</i> Stanisław, Prof. Mag., lek. wet. : Przyczynek do operacji wyłuszczenia raka narządów płciowych u psów	1888	6	135
445 — Kilka słów o naszych zakładach nauko- wych weterynaryjnych w pierwszej połowie bieżącego stulecia	1889	3	49
446 — Bandaż haftkowy	1889	5	105
447 — Przyrząd nowego systemu do znieczu- lania zwierząt domowych za pomocą wpylania chloroformu do tchawicy	1890	12	267
448 — Gumki w zastosowaniu do bandażów	1891	3	67
449 — Przyczynek do narośli kostnych na koń- czynach koni	1891	4	89
450 — Kleszcze nowego systemu do zaciskania leszczotek podczas kastracji	1892	1	1
451 — W sprawie środków zapobiegawczych przeciw wściekliznie	1892	2	25
452 — Obecny stan wiedzy naszej o tuberku- linie jako środka rozpoznawczym dla gruźlicy bydła rogatego	1893	5	121
453 — Gruźlica u papugi	1896	3	68
454 — Słówko o przechowywaniu drenów i innych gumowych przyrządów	1898	3	65
455 — O doszczętnej operacji przepuklin u koni	1899	6	161
456 — VII międzynarodowy kongrès wetery- naryjny w Baden-Baden	1899	10	281
457 — Kwas pikrynowy jako środek przeciw oparzeniu	1899	11	294
458 — Leczenie operacyjne podwinięcia powiek u psów	1899	11	296
459 — Kastracja samców przez zgniecenie sznurka nasiennego	1899	12	328
460 — Akcyjne Towarzystwo ubezpieczeń bydła	1900	3	91
461 — Projekt ustawy o rangach weterynarzy rządowych	1900	4	121
462 — Wystawa przyrodniczo-lekarska imienia „Almae matris Jagiellonicae“	1900	9	281
463 — Ś. p. Ludwik Timoftiewicz	1900	12	361
464 — Nowa rzeźnia we Lwowie i jej przyszły dyrektor	1901	3	97

	Rok	Nr	Str.
465	<i>Królikowski Stanisław, Prof. Mag., lek. wet.:</i>		
			Ze starych pieleszy 1901 8i9 257
466	—	Walka z gruźlicą w świetle doświad-	
		czeń zdobytych w walce z innymi cho-	
		robami zakaźnymi 1901 11 361	
467	—	Uchyłek błony śluzowej jamy ustnej	
		u gąsiora 1902 1 12	
468	—	Otrucie u świnek morskich liśćmi	
		oleandru 1902 1 14	
469	—	Długotrwały krwotok z nosa u konia .	1902 1 15
470	—	Opaska utrwalająca ze szkła wodnego	
		i siatki drucianej 1902 10 409	
471	—	Usuwanie zgrubień pokastracyjnych	
		sznurka nasienneo za pomocą zgnia-	
		tacza 1902 10 410	
472	—	Wyłysienie plackowate czasowe u suczki	1902 10 410
473	—	Dr Mag. Piotr Seifman 1903 7 285	
474	—	Dr Józef Szpilman 1904 4 140	
475	—	Władysław Turczynowicz Wyźnikie-	
		wicz 1904 5 187	
476	—	Jan Kowalewski, lek. wet. 1904 8i9 320	
477	—	Czy należy używać wyrazy: „Jaszczur“	
		„zaraza syberyjska“ „dżuma“? 1904 10 468	
478	—	Obustronne rozerwanie mięśni na koń-	
		czynach tylnych u krowy 1904 10 470	
479	—	Przyczynek do wiedzy o przeszczepia-	
		niu tkanek zwierzęcych 1905 1 1	
480	—	Dr Henryk Mańkowski 1905 5 177	
481	—	Złamanie kręgosłupa u sarny 1905 6 243	
482	—	Wystawa targowa bydła rozplodowego	
		i nierogacizny we Lwowie 5—8V. 1906.	
		Rasa simentalska 1906 8i9 318	
483	—	Odpowiedź na listy kolegów zakor-	
		donowych 1906 11 423	
484	—	X Zjazd lekarzy i przyrodników polskich	1907 2 58
485	—	Nadłamanie lewej kości piszczelowej	
		u konia 1907 5 158	
486	—	X Zjazd lekarzy i przyrodników polskich	1907 6 208
487	—	XXV-letni Jubileusz Akademii Wetery-	
		narii we Lwowie 1907 8i9 272	

	Rok	Nr	Str.
488 <i>Królikowski</i> Stanisław, Prof. Mag., lek. wet.: Spis przedmiotów wystawionych w oddziale weterynaryjnym Wystawy przyrodniczo - lekarskiej i higienicznej w r. 1907	1907	8 i 9	297
489 — Spostrzeżenia z praktyki	1909	7	256
490 — Prof. Dr Józef Szpilman	1909	11	394
491 — Przykrętka do zgniatacza sznurka nasiennego	1910	1	2
492 — Ś. p. Ignacy Gajewski	1910	3	81
493 — Obojnactwo rzekome u ogierka	1920	1	22
494 — Ś. p. Józef Szpilman	1920	7-12	182
495 — Trwały stek u klaczki	1921	1-10	277
496 — Ś. p. Prof. Dr Mieczysław Grabowski	1922	1-12	1
497 <i>Kruczek</i> Józef, Dr M. W. lek. wet.: Działanie środków odkażających na jad wścieklizny	1925	9	307
498 <i>Kruszka</i> Antoni, Dr M. W. lek. wet.: Przyczynek do rozpoznania i zwalczania zarazy moru czerwiu pszczelnego	1933	7	294
499 <i>Krynicki</i> Kazimierz, lek. wet.: Kilka słów o rzeźni	1899	7	197
500 — Cieleń dwugłowe z jedną szyją	1905	8 i 9	330
501 — Pożeranie własnych szczeniąt	1905	8 i 9	330
502 — Choroba śledziony u cielęcia	1905	8 i 9	331
503 — Karmicielka obcego gatunku	1905	8 i 9	331
504 — Wągry w mięśniach żwacza i lędźwiowych	1905	8 i 9	331
505 — Nadłamanie bocznego guza kości biodrowej u konia	1907	5	157
506 — Nowotwór śledziony powodem krwotoku wewnętrznego u krowy	1909	5	168
507 — Walka z dżumą	1914	6	166
508 — Uwagi nad sposobem szczepienia bydła tuberkuliną	1900	6	186
509 <i>Krzyształowicz</i> Adam, lek. wet.: Opinia w sprawie eksportu zwierząt za granicę	1926	4	159
510 — Przyczynek do wiadomości naszej o stopniu niebezpieczeństwa połączonego z operacyjnym lub przypadkowym otwarciem jamy brzusznej u koni	1900	5	151

	Rok	Nr	Str.
511 <i>Kubicki J.</i> , Prof. lek. wet.: Ronienie zakaźne u krów	1887	1	2
512 — W sprawie handlu nierogacizną w Galicji	1899	2	33
513 <i>Kucz Tadeusz</i> , Dr M. W. lek. wet.: Doświadczenia nad przetaczaniem krwi u koni	1932	1	2
514 — Spostrzeżenia o służbie sanit.-weter. w 1 brygadzie leg. polskich	1935	3	153
515 <i>Kulczycki Józef</i> , Doc. Dr M. W., lek. wet.: Przypadek akropachii u konia w towarzystwie z włóknikiem zakażonym .	1933	6	246
516 <i>Kulczycki Włodzimierz</i> , Prof. Dr lek. wet.: Tętnice skórne u psa	1889	5	118
517 — Worki powietrzne u ptaków pod względem anatomicznym i fizjologicznym .	1889	6	141
518 — Ścięgna dodatkowe mięśnia prostującego palec u konia	1889	7	169
519 — Przypadek niezwyklej gałęzi tętnicy szczękowej u konia	1890	2	39
520 — Nieprawidłowy przypadek, w którym nerw łokciowy u konia przechodzi przez oczko tętnicze	1890	11	235
521 — Wykaz statystyczny chorób u koni tramwajowych we Lwowie	1892	11	269
522 — Powtórny przypadek niezwyklej gałęzi tętnicy i żyły szczękowej zewnętrznej u konia	1893	4	89
523 — Wykaz statystyczny chorób u koni tramwajowych we Lwowie	1893	5	128
524 — Dwa nieprawidłowe przypadki z angiologii i neurologii konia	1894	3	65
525 — Wykaz statystyczny chorób u koni tramwajowych we Lwowie za rok 1893	1894	5	137
526 — Mięśnie skórne u psa	1895	2	33
527 — Wykaz statystyczny chorób u koni tramwajowych	1896	3	65
528 — Wykaz statystyczny chorób u koni tramwajowych we Lwowie za rok 1895 i 1896	1897	3	65
529 — Wymoczki (infusoria) żyjące w żołądku przeżuwaczy	1899	7	193
530 — Wrodzony utwór skórny kształtu kłamry u wołu	1900	6	181

		Rok	Nr	Str.
531	<i>Kulczycki</i> Włodzimierz, Prof. Dr lek. wet.: Homologia kończyn przednich i tylnych	1901	1	1
532	— Wykaz statystyczny chorób koni tram- wajowych we Lwowie za lata 1897, 1898, 1899 i 1900	1901	10	324
533	— Kilka notatek z podróży	1902	3	91
534	— Wykaz statystyczny chorób u koni tramwajowych we Lwowie za rok 1901 i 1902	1904	2	45
535	— Pierwotniaki pasożytne i chorobo- twórcze	1904	6	235
536	— Referat w sprawie unormowania opłat za oględziny kolejowe trzody chlewnej	1906	3	97
537	— Wykaz statystyczny chorób u koni tramwajowych we Lwowie za rok 1903, 1904 i 1905	1906	8 i 9	305
538	— Lwowska Akademia Weterynarii w cza- sie inwazji rosyjskiej	1919	1	2
539	— Ś. p. Prof. Mag. Stanisław Królikowski	1924	3-4	65
540	— Lwowska Akademia Medycyny Wete- rynaryjnej w czasie wojen 1914—1920	1932	4	156
541	— Wspomnienia z pierwszych lat lwow- skiej uczelni weterynaryjnej	1932	6	299
542	<i>Kunicki</i> Robert, lek. wet.: Askania-Nowa .	1910	10	365
543	<i>Kwiatkowski</i> Józef, Dr M. W. lek. wet.: Ś. p. Mieczysław Wojciechowski	1929	3	119
544	— W sprawie projektu P. Prof. Dra Tra- wińskiego, dotyczącego stanowiska lekarzy weterynaryjnych w bekoniar- niach	1931	10	390
545	— W sprawie kontroli i badania mięsa wprowadzanego w obrót, a pochodzą- cego z innej miejscowości	1931	10	392
546	— Wyjaśnienia do artykułu Szanownego Kolegi Dra Bełtowskiego w sprawie kontroli mięsa pochodzącego z innej miejscowości	1931	12	485
547	— Używanie jelit końskich do wyrobu wędlin z mięsa wieprzowego lub wo- łowego	1934	11	498
548	— Ubój pokątny a postanowienia karne .	1935	3	186

	Rok	Nr	Str.
549 <i>Kwieciński</i> Stanisław, lek. wet.: O stosowaniu lewatyw u zwierząt domowych a mianowicie o lejku Hegara	1887	11	239
550 — <i>Złośliwa zaraza racic u owiec</i>	1887	12	265
551 <i>Lajcik</i> Jan, lek. wet.: O misholczeckiej modyfikacji węgierskiej metody kładzenia koni	1899	1	2
552 <i>Lang</i> Henryk Dr M. W. lek. wet.: Wyleczenie przetoki kiszki stolcowej u kota	1893	9 i 10	241
553 — <i>Ropne chroniczne zapalenie osierdza i ropień w przegrodzie sercowej</i>	1894	12	377
554 — <i>Przyczynek do terapii nosacizny psiej</i>	1896	4	103
555 — <i>Spostrzeżenia nad nosacizną u koni w Galicji i uwagi co do jej tępienia</i>	1911	10	400
556 — <i>Ś. p. Teofil Halski</i>	1925	9	305
557 — <i>Badania doświadczalne nad tępieniem pomoru nierogacizny za pomocą surowicy przeciwpomorowej</i>	1932	2	41
558 <i>Lech</i> Piotr, Dr M. W. lek. wet.: Przyczynki do anatomii serca u zwierząt domowych	1910	8 i 9	289
559 <i>Legeżyński</i> Stanisław, Prof. Dr lek. wet.: Badania doświadczalne nad uodparnianiem leczniczem psów przeciw wściekliwości	1927	11	417
560 — <i>Ś. p. Jan Danysz</i>	1928	3	95
561 — <i>Dalsze badania doświadczalne nad uodparnianiem leczniczem psów przeciw wściekliwości</i>	1928	11 i 12	482
562 — <i>Paratyfus gołębi</i>	1928	11 i 12	487
563 — <i>Dalsze badania doświadczalne nad uodparnianiem psów przeciw wściekliwości</i>	1930	2	49
564 — <i>XI Zjazd międzynarodowy medycyny weterynaryjnej, Londyn 4—9 sierpnia 1930 r.</i>	1930	9	305
565 — <i>XI Międzynarodowy Kongres lekarzy weterynaryjnych w Londynie</i>	1930	11	393
566 — <i>Pięćdziesięciolecie prątka Koch'a</i>	1932	6	317
567 — <i>Próba antygenowa Holth'a w rozpoznawaniu ronienia zakaźnego bydła</i>	1933	10	411
568 — <i>Jensen C. O.</i>	1934	2	42

	Rok	Nr	Str.
569 <i>Legin</i> Antoni, lek. wet.: Zaraza pyskowa i racicowa u słońca	1900	8 i 9	250
570 <i>Lemieszewski</i> Jan, lek. wet.: Spostrzeżenia z praktyki	1909	7	256
571 <i>Lesbouyries</i> O., Prof. Dr: Nowotwór złośliwy wychodzący z utkania siateczkowego śledziony u kota	1927	6	209
572 <i>Leszko</i> W., lek. wet.: O błędach przy projektowaniu i przebudowie rzeźni	1931	11	437
573 — <i>Trichinoskopistka</i> -włośnistka	1932	1	22
574 — Jeszcze w sprawie kontroli i badania mięsa wprowadzonego w obrót, a pochodzącego z innej miejscowości	1932	1	26
575 — Jednowągrowatość mięsa bydła rogatego	1932	5	268
576 — Ubranie ochronne	1935	3	185
577 <i>Leśniowski</i> Z., Dr M. W., lek. wet.: Przyczynę do eozynofilii krwi szczura przy włośnicy	1931	11	409
578 <i>Liebling</i> Ulrich, lek. wet.: Wypadnięcie macicy u klaczy	1903	6	256
579 — Przepuklina mosznowa u łoszęcia	1903	6	258
580 — <i>Schistosoma reflexum</i>	1903	6	259
581 <i>Lille</i> Otto Dr M. W. lek. wet.: Asekuracja zwierząt, jej istota i organizacja	1907	4	121
582 — Pogląd na asekurację zwierząt ze stanowiska weterynarii	1907	10	352
583 — Pierwsze „Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń“ żywego inwentarza w powiecie gródeckim	1908	2	45
584 — O organizacji Towarzystw dla ubezpieczeń zwierząt	1908	7	244
585 — Systemy ubezpieczenia zwierząt w Szwajcarii i Bawarii	1910	5	168
586 <i>Lindenbaum</i> Wiktor, Dr M. W. lek. wet.: Praktyczna ocena stosowanych badań w walce z nosacizną, na podstawie doświadczeń z okresu wojny	1931	6	201
587 <i>Lipiński</i> Witołd, Doc. Dr: <i>Pneumomycosis aspergillina leporis cuniculi</i> L.	1922	1-12	47
588 <i>Lubliner</i> Leon, lek. wet.: Wypadnięcie grasicy u źrebięcia	1889	1	8

	Rok	Nr	Str.
589 <i>Łobodowski W.</i> , lek. wet.: Kolka u koni po spożyciu ziemniaków	1909	5	169
590 <i>Łopatyński</i> Konstanty, Prof. Dr lek. wet.: Porażenie u cielęcia	1920	7-12	223
591 — Lecznicze działanie neosalwarsanu w wypadkach piropłazmozy u bydła .	1922	1-12	111
592 — Dychawica oskrzelowa u bydła domowego	1923	7-12	9
593 — Znaczenie leukocytozy względnej w chorobach zwierząt domowych oraz eozynofilia w wypadkach promienicy u krów	1924	5	137
594 — Absces mózdzku u cielęcia	1924	8i9	271
595 <i>Łukaszewski</i> Andrzej, lek. wet.: W sprawie niszczenia mięsa w Wiedniu	1896	9	270
596 <i>Maass</i> Ignacy, Dr M. W. lek. wet.: Badania nad eozynofilią krwi u świń przy włóśnicy	1932	12	547
597 <i>Machek</i> Emanuel, Prof. Dr: Wiadomości o weterynarzach	1905	2	45
598 <i>Majewski</i> Stanisław, lek. wet.: O zwalczaniu gruźlicy u bydła	1907	10	341
599 — Sprawozdanie z działalności Sejmikowej lecznicy dla zwierząt w Kutnie i samorządowej weterynarii za czas od 1 IV 1930 do 1 IV 1931	1932	3	148
600 — Dozór nad oborami	1934	5	225
601 — Ochrona zdrowia publicznego przez zwalczanie tajnego uboju zwierząt .	1934	12	534
602 <i>Matecki</i> Michał, lek. wet.: Zatrucie nierogacizny zgniłym mięsem	1892	8	201
603 <i>Mańkowski</i> Henryk, Dr lek. wet.: III Zjazd lekarzy i przyrodników czeskich w Pradze 1901 r.	1902	3	96
604 — Drobnowidowa budowa kanału strzykowego dojek krowy	1902	11	449
605 — Wystawa rolnicza w Mannheim	1902	11	473
606 — Stosunki hodowlane w W. ks. Badańskim	1903	10	399
607 <i>Markiel</i> Franciszek, lek. wet.: O zwalczaniu gruźlicy u bydła	1899	12	321
608 — Walka z gruźlicą w Austrii Niższej	1900	2	47

	Rok	Nr	Str.
609 <i>Markiel</i> Franciszek, lek. wet.: Promienie Röntgen'a w usługach weterynarii .	1900	3	73
610 — Ubezpieczanie bydła w Niższej Austrii	1900	9	272
611 — Ubezpieczenie bydła w księstwie Badeńskim, w Bawarii i Niższej Austrii .	1901	7	231
612 — Zabiegi weterynarskie w zakresie chorób bydła rogatego	1906	5	169
613 <i>Marko D.</i> , lek. wet.: Zakład obserwacyjny dla nierogacizny w Białej	1895	1	1
614 — Desinfektor padliny (Kafill-Desinfektor)	1895	4	113
615 <i>Markowski</i> Józef, Prof. Dr: Pamięci Henryka Kadyi'ego	1930	7-12	195
616 <i>Markowski</i> Zygmunt, Prof. Dr lek. wet.: Przyczynek do kwestii wielopalcowości u koni	1898	7	201
617 — Wyniki współczesnych badań nad gruźlicą	1906	1	1
618 — Opinia Wydziału Galicyjskiego Towarzystwa lekarzy weterynaryjnych w sprawie prośby Magistratu miasta Lwowa o zezwolenie na przywóz nierogacizny z Rosji i Rumunii do rzeźni miasta Lwowa	1906	3	87
619 — Obory zarodowe	1906	6	213
620 — O nowych metodach rozpoznawania gruźlicy w zastosowaniu u zwierząt .	1908	6	201
621 — Prof. Mag. Stanisław Królikowski .	1909	6	205
622 — Znaczenie aglutynacji	1906	7	249
623 — Związek hodowlany przy Towarzystwie Rolniczym w guberni Podolskiej .	1909	8i9	281
624 — Zaraźliwy, przewlekły nieżyt kiszki u bydła	1910	5	164
625 — Ś. p. Wacław hr. Zaleski	1914	1i2	2
626 — Sprawozdanie z kliniki chorób wewnętrznych za lata 1911, 1912 i 1913	1914	1i2	4
627 — Wyniki leczenia zarazy piersiowej małymi dawkami salwarsanu i neosalwarsanu	1914	4	73
628 — Symptomatologia porównawcza wścieklizny	1920	1	3
629 — Memoriał w sprawie studium medycyny weterynaryjnej w Warszawie .	1921	1-10	279

	Rok	Nr	Str.
630 <i>Markowski Zygmunt, Prof. Dr lek. wet.:</i> Reforma studiów lekarsko-weterynaryj- nych	1923	7-12	25
631 — Protokół konferencji w sprawie zarazy płucnej bydła rogatego, odbytej w dniu 25 kwietnia 1925 r. w Min. R. i D. P.	1925	5	164
632 — Badania doświadczalne nad uodpar- nianiem leczniczem psów przeciw wścieklicznie	1927	11	417
633 — Sprawozdanie z działalności Kliniki chorób wewnętrznych i zaraźliwych Akademii Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie za lata 1921—1927	1928	3	97
634 — Akademia Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie w dziesięcioleciu odrodzonego Państwa 1918—1928	1928	11 i 12	473
635 — Dalsze badania doświadczalne nad uodparnianiem leczniczem psów przeciw wścieklicznie	1928	11 i 12	482
636 — W sprawie podniesienia gospodarstw hodowlanych na połoninach	1929	3	91
637 — Przemówienie na otwarciu IV Pow- szechnego Zjazdu Lekarzy Weteryna- ryjnych R. P. w Poznaniu dnia 30 czerwca 1929 r.	1929	6 i 7	319
638 — Dalsze badania doświadczalne nad uodparnianiem psów przeciw wście- klicznie	1930	2	49
639 — Ś. p. Dr Franciszek Fiscoeder	1930	5	150
640 — Sprawozdanie Kliniki chorób wewnętr- znych i zakaźnych za rok 1928 i 1929	1930	5	152
641 — XI Zjazd międzynarodowy medycyny weterynaryjnej, Londyn 4—9 sierpnia 1930 r.	1930	9	305
642 — Sprawozdanie Kliniki chorób wewnę- trznych i zaraźliwych Akademii Medy- cyny Weterynaryjnej we Lwowie za lata 1930—1934	1935	5	273
643 <i>Maślak Eugeniusz, lek. wet.:</i> Dwa nieznanne przypadki wspólnej tętnicy trzewno- krezkowej (a. coeliaco - mesenterica) u zwierząt domowych	1934	9	404

	Rok	Nr	Str.
644 <i>Maternowska</i> Irena, Doc. Dr, lek. wet.: Doświadczenia nad różnicowaniem pa- łeczek grupy okrężnicowo-durowej na pożywkach bezbiałkowych	1928	11 i 12	535
645 — Przypadek skotnienia ściany jamy brzu- szonej u świni	1931	9	343
646 — Mięsak rogu macicy u krowy	1931	10	385
647 — Szkoła mleczarska Wielkopolskiej Izby Rolniczej we Wrześni	1931	11	427
648 — O klasyfikacji mięsa zawierającego drobnoustroje	1931	12	482
649 — Przypadek gruźlicy mięśnia i worka sercowego u krowy	1932	1	23
650 — Przypadek kamicy pęcherza moczowego u świni	1932	2	64
651 — Przypadek marskości nerek u świni	1932	4	182
652 — Gruźlica w mleku trwale pasteurizo- wanym	1932	6	322
653 — Dwa przypadki bąblowca o mnogich pęcherzach pochodnych z uwzględnie- niem najnowszych badań sero-biolo- gicznych	1932	8	412
654 — Odczyny sero-biologiczne przy bąblo- wcu u ludzi z uwzględnieniem badań własnych	1932	10	500
655 — Gruźlica mózgu i opon mózgowych u krowy	1933	7	309
656 — Zwalczenie tyfusu kur	1934	6	247
657 — Włoskowiec różycy u ptaków	1934	10	451
658 <i>Matuszewski</i> Roman, Dr M. W., lek. wet.: Następstwa uszkodzeń ślinianki	1934	10	435
659 <i>Mendlowski</i> Bronisław, lek. wet.: Kilka słów o kuciu koni	1898	1	14
660 — Kopyto ścieśnione jako przyczyna kula- wizny	1898	12	366
661 — Ulepszenia przy podkuwaniu koni	1899	10	265
662 <i>Mglej</i> Stanisław, Doc. Dr, lek. wet.: Stoso- wanie seroterapii nieswoistej przy nosó- wce psiej	1926	6-8	321
663 — Stosowanie par jodowych przy ropnych schorzeniach dróg porodowych u zwie- rząt małych	1927	10	385

	Rok	Nr	Str.
664 <i>Mglej</i> Stanisław, Doc. Dr, lek. wet.: Ozna- czenie białka i składników azotowych pozabiałkowych we krwi koni	1928	-1	1
665 — Autowakcyna przy formie płucnej no- sówki	1928	4	161
666 — Niezwykły przypadek uchyłka worka osierdziowego przy gruźlicy u psa	1928	-9	407
667 — Ś. p. Stanisław Terlikowski	1928	10	469
668 — Autoenterowakcyna przy chronicznych ekzemach u psów	1928	11 i 12	547
669 — Dwa przypadki rozszerzenia przełyku u konia	1929	4	148
670 — Porażenie tyłu na tle gruźliczym u świni	1929	6 i 7	326
671 — Diverticulum artificiale ampullae u konia	1930	3	91
672 — Klinika chorób wewnętrznych w Buda- peszcie i jej urządzenia	1930	3	94
673 — Morzyska i ich leczenie	1930	6	189
674 — Schorzenia krtani, gardzieli i worków powietrznych w świetle badań laryn- goskopowych	1930	7 i 8	277
675 — Przyczynek do diagnostyki cholery drobiu	1930	10	362
676 — Ciśnienie krwi u koni zdrowych i cho- rych i jego znaczenie kliniczne	1931	2	41
677 — Mięsak uogólniony u psa	1931	7	261
678 — Doświadczenia nad działaniem etronatu przy leczeniu motylicy u owiec	1932	3	141
679 — Sonda nosowo-przełykowa i tampona- tor jelitowy oraz ich zastosowanie w praktyce	1932	4	176
680 — Badania hematologiczne u zdrowych i chorych koni	1933	2	41
681 — Przerzutowe ropnie w jamie brzusznej przy zołzach	1933	9	371
682 — Leczenie piroplazmozy u bydła todo- ritem	1934	5	214
683 — Hemoglobinemia porażenna	1935	8	500
684 <i>Michalski</i> Stanisław, Dr M. W., lek. wet.: Guz piasecznicowy na piersiach u konia	1927	7	263
685 — Włókniako-gruczolak torbielowy u psa	1927	7	263
686 — Guzy piasecznicowe pod szczęką u konia	1927	7	264

	Rok	Nr	Str.
687 <i>Michalski</i> Stanisław, Dr M. W., lek. wet.:			
Amputatio penis	1929	2	22
688 — Amputatio kończyn u psów	1929	2	33
689 — Działanie zabiegów chirurgicznych przy dychawicy świszczącej	1929	9	359
690 — Narkoza pernoktonowa	1930	4	109
691 — Trzy przypadki nowotworów jąder prze- mieszczonych u psa	1931	12	473
692 — Hysterektomia u psów	1932	9	435
693 — Z rentgenografii narządu moczowego psów	1933	5	204
694 — Mięśniak w jamie brzusznej u psa	1934	10	447
695 <i>Michelini</i> Humbert, Dr M. W., lek. wet.:			
Zakaźne zapalenie płuc odoskrzelowe u koni	1925	9	325
696 — Rzadki wypadek porodu u kłaczy	1925	9	328
697 — Walka z pryszczycą w r. 1930 na połoninach Czarnohorskich	1931	7	256
698 <i>Miecik</i> Władysław, Dr M. W., lek. wet.: Zwal- czanie chorób zakaźnych zwierząt gospo- darskich w województwie Tarnopolskim	1928	1	10
699 <i>Millak</i> Konrad, Dr M. W., lek. wet.:			
XII Międzynarodowy kongres wetery- naryjny w Nowym Jorku 13-18 VIII 1934 r.	1935	1	1
700 <i>Miziura</i> Andrzej, lek. wet.: Wystawa połą- czona z premiowaniem bydła czerw- nego polskiego w Nowym Targu	1899	11	304
701 <i>Mockus</i> Zygmunt, Dr M. W., lek. wet.:			
Uproszczona technika sekcji zwłok zwierzęcych	1933	10	417
702 <i>Majkowski</i> R., lek. wet.: Działanie kwasu salicylowego i kw. garbnikowego przy bieguncie — Naftalina — Leczenie ro- pnych zatok w mięśniach roztw. subli- matu	1888	2	25
703 <i>Molicki</i> Gabriel, lek. wet.: Badania doświad- czalne nad tępieniem pomoru nieroga- cizny za pomocą surowicy przeciw- pomorowej	1932	2	41
704 <i>Moraczewski</i> Wacław, Prof. Dr: Wpływ pożywienia i jonów na kwasotę moczu	1921	1-10	245

	Rok	Nr	Str.
705 <i>Moraw</i> Tadeusz, Dr M. W., lek. wet.: Obustronne porażenie mięśnia zębatego dolnego u krowy	1931	3	81
706 — Luxatio tendinis musculi flexoris sublimis kończyny tylnej u konia	1931	8	307
707 — Zapalenie ścięgien u koni w świetle doświadczeń	1932	6	283
708 — Technika stosowania borowiny w leczeniu weterynaryjnym	1934	6	264
709 — Medycyna weterynaryjna średniowiecznego wschodu	1935	4	222
710 <i>Mrygoń</i> Józef, lek. wet.: Sprawozdanie roczne z rzeźni miejskiej w Tomaszowie Mazowieckim za r. 1932	1933	5	217
711 <i>Mulak</i> Ludwik, Dr M. W.: Przypadek mumifikacji płodu u krowy	1926	4	126
712 — Badanie wewnętrzne jajników u krów w czasie ciąży i po porodzie	1928	7 i 8	325
713 — Mumifikacja kotyledonów krowy	1931	5	177
714 — Nowotwór gruczołu krokowego u knura	1931	5	182
715 <i>Natorski</i> Bolesław, lek. wet.: Nowy hak porodowy	1930	12	463
716 — Nowy rodzaj cięcia przy kastracji	1931	2	59
717 — Do artykułu „Nowy rodzaj cięcia przy kastracji“	1931	3	109
718 — Modyfikacja kleszczy kastracyjnych Królikowskiego	1931	6	224
719 — Usterka rozporządzenia	1932	2	67
720 — Dwa przypadki potworności u cieląt	1933	6	255
721 <i>Nehrebecki</i> Marek, lek. wet.: Uwagi w sprawie projektowanych Izb lekarsko-weterynaryjnych	1924	5	155
722 — Spożycie mleka w Łodzi w 1929 roku	1930	1	12
723 — Walka z nosacizną koni w Łodzi w 1929 roku	1930	4	113
724 — Sanitarne niebezpieczeństwo spożycia mleka w miastach polskich	1931	4	121
725 — Sprawozdanie roczne z działalności urzędu weterynaryjnego m. Łodzi za 1931 rok	1932	4	189
726 — Badanie na zarazę stadniczą pogłowia klaczy i ogierów w Łodzi w r. 1932	1932	12	590

	Rok	Nr	Str.
727 <i>Nehrebecki</i> Marek, lek. wet.: Tania jątka w Łodzi	1933	2	65
728 — Walka z przemytem mięsa i potajemnym ubojem w Łodzi 1930-1932 r.	1933	5	211
729 — Sprawozdanie z działalności urzędu weterynaryjnego m. Łodzi za 1932 rok	1933	8	361
730 — Ustawa o rzeźniach z prawem wyłączności	1933	10	434
731 — Spis spożycia mleka w Łodzi	1934	4	156
732 — Projekt organizacji oddziałów weterynaryjnych przy inspektoratach hodowlanych izb rolniczych	1934	8	348
733 — O rzeźniach z prawem wyłączności	1935	4	252
734 <i>Nencki</i> Leon: Kilka słów o enzymach	1891	3	56
735 <i>Nencki</i> M. — <i>Sieber</i> N. — <i>Wyżnikiewicz</i> W. (Grabowski): O księgosuszu	1897	10	302
736 <i>Nestajko</i> Euzebiusz, lek. wet.: Podwójny mięsień wątły uda	1887	3	55
737 <i>Niemczycki</i> Franciszek, Dr M. W., lek. wet.: Źródła następowych zakażeń mięsa w normalnym obrocie handlowym	1928	7 i 8	349
738 <i>Niemczycki</i> Stanisław, Prof. Dr: Udział lekarzy weterynaryjnych w higienie mleka i kontroli środków spożywczych	1913	10	261
739 — Rozpoznawanie zapalenia wymion za pomocą reakcji enzymatycznych mleka	1914	7	185
740 — O najżywotniejszych postulatach higieny mleka	1920	1	6
741 — Zwalczenie gruźlicy bydła rogatego w Stanach Zjednoczonych Ameryki	1924	10-12	306
742 — Przemysł mleczarski za granicą i u nas	1927	8	277
743 — O polską ligę mleka	1929	1	1
744 — Kontrola i ocena higieniczna stajni jako miejsca produkcji mleka	1929	3	83
745 — Prof. Dr Zygmunt Markowski	1930	7 i 8	233
746 — Oznaczanie liczby bakterii w mleku metodą Skar'a	1933	5	187
747 — Stosunek lekarzy weterynaryjnych do zagadnienia mleka	1933	11	451
748 — Weterynaria niemiecka	1934	2	67
749 — Rozwój metodyki oznaczania liczby bakterii w mleku	1935	7	437

	Rok	Nr	Str.
750 <i>Nocard M.</i> : O związku istniejącym między gruźlicą ludzką a gruźlicą ptactwa	1899	2	37
751 <i>Noniewicz E.</i> , Mag. lek. wet.: Zapalenie wątroby zakaźne u prosiąt	1890	7	151
752 — O wewnętrznej budowie prątków błonicy i nosacizny i metodzie barwienia prątków nosacizny w tkankach	1890	11	244
753 — W sprawie samouleczalności nosacizny u koni	1891	4	81
754 — Bakteriologiczne badanie krwi przy końskiej nosaciznie	1892	1	9
755 <i>Nowak Julian</i> , Prof. Dr, lek. wet.: O Behringowskiej metodzie uodparniania ciał przeciw gruźlicy, o jej naukowych podstawach i wartości w praktycznym zastosowaniu	1910	5	161
756 — Zarazek zarazy płucnej (peripneumonii) Rok 1930. Księga pamiątk. IV Powsz. Zjazdu Lek. Wet.	1930		1
757 — Rola służby weterynaryjnej w państwie współczesnym	1935	12	689
758 <i>Nowara Jerzy</i> , lek. wet.: Badania doświadczalne nad rozpoznawaniem metodą serologiczną pierwotnych (za życia) i następnych (po uboju) zakażeń mięsa pałeczkami paratyfusowymi	1935	2	73
759 <i>Nowicki-Siła Józef</i> , lek. wet.: Kwestia kreowania VIII rangi u rządowych weterynarzy	1907	2	46
760 — Czy zaraza pyska i racic rozszerza się za pomocą wody płynącej?	1907	6	201
761 — Uregulowanie stosunku służbowego miejskich lekarzy weterynaryjnych	1908	4	130
762 — Notaty z praktyki	1909	5	161
763 <i>Nowicki Romuald</i> , lek. wet.: Metody walki z potajnym ubojem	1935	3	191
764 <i>Nusbaum Józef</i> , Prof. Dr: Badania nad szczątkowymi organami u psa	1896	3	70
765 <i>O. K.</i> : Kierunek hodowli koni w Polsce w dzisiejszych stosunkach	1926	4	156

	Rok	Nr	Str.
766 <i>Ochnicz</i> Michał, lek. weter.: Zarazy bydłęce a weterynarze rządowi	1900	10	307
767 — Mieszek do rytualnego nadymia płuc bydłych w rzeźniach	1905	12	432
768 — Projekt reorganizacji policji weterynarskiej na pograniczach kraju	1907	11	384
769 <i>Olbrycht</i> Piotr, lek. wet.: O wściekłości wybuchłej u zwierząt i ludzi już po szczepieniu leczniczym	1906	10	361
770 <i>Olbrycht</i> Tadeusz, Prof. Dr, lek. wet.: Hodowla koni w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej	1925	4	121
771 — Dysenteria źrebiąt w stadninie Hamburg Place w r. 1923	1928	11-12	583
772 — Dziedziczne przyczyny jałowości i ronienia u zwierząt	1933	10	424
773 — Widoki na pogłębienie stosunków hodowlano-handlowych z Szwajcarią	1935	1	60
774 — Sztuczne unasienienie (inseminacja) klaczy	1935	12	694
775 <i>Olszański</i> Z., lek. wet.: O poliwalentnej surowicy prof. Leclainche	1920	7-12	222
776 — Szkodliwość sublimatu przy leczeniu ran stawowych i fistułów	1924	3 i 4	121
777 — Wypadek głębokiej rany klatki piersiowej	1924	3-4	121
778 — Nowy środek „Tecarin“	1926	2	50
779 <i>Orzechowski</i> Marian, lek. wet.: Uwagi z praktyki tłumienia pomoru świń	1902	1	1
780 <i>Ostaszewski-Ostoja</i> : Licencjonowanie ogierów	1894	1	1
781 <i>Pacześniowski</i> Piotr, lek. wet.: Z rentgenologii złamań	1930	12	str. 462 i 424
782 — Ciało obce w dwunastnicy kota	1931	1	25
783 — Ciało obce w przełyku psa	1931	3	107
784 — Przypadek ostrego zaparcia stolca u psa	1931	6	222
785 <i>Padlewski</i> Leon, lek. wet.: Przyczynek do wspomnień o ś. p. Władysławie Turczynowiczu Wyżnikiewiczu	1904	8 i 9	355
786 <i>Pajkus</i> Zenon, lek. wet.: Trojaki u krowy	1932	5	261

	Rok	Nr	Str.
787 <i>Pastawski A.</i> , lek. wet.: Epizootyczne zapa- lenie spojówek i rogówek u bydła w powiecie Pińskim	1925	2	61
788 <i>Pawlik Stefan</i> , Prof.: Zapiski do historii hodowli bydła rogatego w Polsce	1908	11	369
789 <i>Pawlikiewicz Piotr</i> , lek. wet.: Forma płucna zarazy drobiu	1887	6	113
790 <i>Perenc Aleksander</i> , Dr M. W., lek. wet.: Pol- ska historia wojskowo-weterynaryjna	1926	6-8	270
791 — Szkic historycznego rozwoju ogledzin mięsa w Polsce	1927	4	121
792 — Weterynaria sądowa średniowiecza w Polsce	1927	12	465
793 — Przyczynek historyczny do wiadomości o najdawniejszym lecznictwie zwierząt u Słowian	1928	2	61
794 — Czy istniała szkoła weterynaryjna w Grodnie	1928	7-8	361
795 <i>Pęski Marek</i> , lek. wet.: Ś. p. Wacław Kalikst Breńkiewicz	1928	3	89
796 — Akcja zwalczania nosaczyny koni w Pol- sce w latach 1922-33	1933	11	472
797 <i>Pfauówna Matylda</i> , Dr M. W., lek. wet.: Przypadek kręczu (torticollis) u gołębia	1928	9	414
798 — Doświadczenia z mączką pokarmową „Mineralogen Klawe“ dla zwierząt	1929	1	14
799 — Próby oznaczania sprawności układu śródbłonkowo-siateczkowego u krów	1930	11	396
800 — Przypadek ostrego zaparcia stolca u psa	1931	6	222
801 <i>Piotrowski Gustaw</i> , Prof. Dr: O chłonienu tłuszczu u cieląt	1897	8	225
802 <i>Piotrowski Stefan</i> , Dr M. W., lek. wet.: Szmery maciczne u ciężarnych kłaczy i krów	1925	3	73
803 <i>Połomski Ludwik</i> , lek. wet.: Skład krwi w przebiegu cholery drobiu	1925	11	385
804 <i>Ponicki Franciszek</i> , lek. wet.: Kilka uwag co do artykułu kol. Sochaniewicza o konkurencji w handlu bydłem roga- tym i trzodą chlewną z Galicji pod osłoną ustawy o chorobach zaraźliwych zwierzęcych	1897	7	198

	Rok	Nr	Str.
805 <i>Ponicki</i> Franciszek, lek. wet.: Rozporządzenie wojewody poznańskiego dotyczące zarządzeń weterynaryjno - policyjnych z powodu zarazy płucnej bydła rogatego	1923	7-12	34
806 <i>Popper</i> Leon, lek. wet.: Szczepienia ochronne przeciw różycy trzody chlewnej w oświetleniu najnowszych badań	1927	8	290
807 <i>Porębski</i> Tadeusz: O fotografowaniu zwierząt	1931	12	449
808 <i>Probst</i> Wilhelm, Dr M. W., lek. wet.: O przyczynach kolki u koni wojskowych	1933	1	22
809 <i>Prokopowicz</i> Czesław, lek. wet.: Zachowanie się pałeczek paradurowych w mięsie przy zakażeniach następowych	1928	11-12	509
810 <i>Próchnicki</i> Michał: Krytyczna ocena znaczenia rekordów mleczności dla racjonalnej hodowli bydła	1934	1	1
811 <i>Prus</i> Jan, Prof. Dr: O działaniu na krew i wartości diagnostycznej malleiny	1894	2	33
812 — Pomór czyli zaraza trzody chlewnej. Zmiany anatomo-patologiczne	1895	7	217
813 — O zmianach makroskopowych i mikroskopowych, napotykanych w płucach w przebiegu zarazy płuc u bydła rogatego	1895	9	281
814 — O etiologii i patogenezie wybrocznicy	1896	1	1
815 <i>Pruszyński</i> : Badania prof. M. Nenckiego nad księgosuszem	1899	2	40
816 <i>Przeździecki</i> J., lek. wet.: Antyseptyka w weterynarii	1887	11	237
817 <i>Przybytkiewicz</i> Stefan, lek. wet.: Trojaczki u krowy	1902	1	16
818 — Dwa przypadki zatrucia świń wyką	1933	1	25
819 <i>Pumpiański</i> R., lek. wet.: Kilka słów o odczynie wśródskórnowiekowym w zastosowaniu malleinizacji masowej	1934	5	219
820 — O właściwej ocenie odczynu wśródskórnowiekowego przy malleinizacji masowej	1934	7	316
821 <i>Raff</i> H., lek. wet.: Groźna chwila	1891	11	258
822 — O wypadkach zatkania u psów wskutek nagromadzenia się w kiszce grubej resztek niestrawionych kości	1892	10	256
823 — Brak odbytu u prosięcia	1902	1	17

	Rok	Nr	Str.
824 <i>Raff H.</i> , lek. wet.: Kolka u konia, wywołana przez ropień w odbytnicy	1896	8	243
825 <i>Rafiński Karol</i> , Dr M. W., lek. wet.: Próba antygenowa Holth'a w rozpoznawaniu ronienia zakaźnego bydła	1933	10	411
826 <i>Ramer A.</i> , lek. wet.: Operacja ropnia u lwa	1902	11	458
827 <i>Ramer Alfred</i> , lek. wet.: Projekt polepszenia bytu lekarzy weterynaryjnych, nie pozostających w służbie rządowej	1905	4	153
828 — Braki w ustawodawstwie austriackim dotyczącym gruźlicy u bydła	1913	1	14
829 <i>Rathaus Bernard</i> , lek. wet.: W sprawie stosunku weterynarzy autonomicznych do rządu	1904	5	198
830 <i>Ritzoffy Nikola</i> , Dr M. W., lek. wet.: Przyczynę do znajomości świń turopolskich	1930	9	309
831 <i>Rohr Henryk</i> , lek. wet.: Uwagi praktyczne przy obserwacji psów podejrzanych o wściekliznę	1887	10	209
832 — Bydłobójnie czyli rzeźalnie	1889	11	257
833 <i>Romański Stanisław</i> , lek. wet.: Przypadek polipowatego rozrostu błony śluzowej woreczka żółciowego u psa i jego pochodzenie	1933	10	428
834 — Rozstrzeń woreczka żółciowego, jako nowy szczegół sekcyjny przy wściekłości psów	1934	2	59
835 — Przypadek wady rozwojowej nerek u psa z zachowaniem dobrze widocznych piramid nerkowych na przekroju oraz bruzd na powierzchni narządu	1934	5	222
836 — Przypadek włósnicy mięśniowej u kota, zaobserwowany na stole sekcyjnym	1934	6	268
837 <i>Rosenbusch Dawid</i> , Dr M. W., lek. wet.: Z hodowli zwierząt domowych	1896	6	161
838 — Sprawa asekuracji bydła	1896	6	181
839 — Ocenianie bydła rogatego	1897	1	10
840 — Bydło oberinntalskie i majdańskie w Galicji	1897	6	161
841 — Stowarzyszenia hodowlane	1898	1	9
842 — Hodowla zwierząt gospodarskich w Bośni i Hercegowinie	1910	2	46

	Rok	Nr	Str.
843 <i>Rosiewicz</i> Wincenty, lek. wet.: Włośnica w Królestwie Polskim	1911	5	190
844 <i>Roszek</i> Kazimierz, lek. wet.: Olbrzymi rze- komy uchyłek w mielcu kury	1935	9	580
845 <i>Röhrenscheff</i> Ludwik, lek. wet.: O przed- wczesnej laktacji	1911	7	254
846 — Stłumienie pryszczycy w Krakowie	1926	4	167
847 — Sprawozdanie weterynaryjne (m. Kra- ków) za rok 1932	1933	7	313
848 <i>Rudoll</i> Wilhelm, lek. wet.: Wypadek wście- klizny	1895	7	216
849 <i>Runge</i> Stanisław Prof. Dr M. W., lek. wet : Przypadek agalactiae u krowy	1913	4	105
850 — Glanduitryna w położnictwie wetery- naryjnym	1913	11	285
851 — Uwagi w sprawie leczenia rzucawki poporodowej i krwotoków macicznych u psów	1920	1	23
852 — Rozpoznawanie wieku według zębów u psów	1920	4-6	119
853 — Z Okręgowego szpitala koni Nr. 7 w Poznaniu	1920	7-12	225
854 — Hipoteza M. H. Fischera o powstawa- niu obrzęków a odczyny rozpoznawcze maleiną	1921	11-12	285
855 — Akademia Medycyny Weterynaryjnej w Neapolu	1924	6	236
856 — Przyczynek do znajomości hodowli owiec w Polsce	1925	1	12
857 <i>Rupp</i> Ryszard, lek. wet.: Wygojone, całko- wite przerwanie śledziony u psa	1935	11	670
858 <i>Rutkowski</i> Kazimierz: Działanie chininy w nosaciznie psów	1893	4	91
859 <i>Rübner</i> Józef, lek. wet.: Stosunki wetery- narskie w Serbii	1902	4	129
860 <i>Rybicki</i> Stanisław, Dr: O zapobiegawczym leczeniu wścieklizny metodą Pasteur'a	1891	8	177
861 <i>Ryx</i> Jerzy, lek. wet.: Przewodnik adresowy hodowców angielskich	1886	5	89
862 — Zachowywanie paszy w silosach	1886	7	142
863 — Jednostronność w karmieniu zwierząt domowych	1888	1	5

	Rok	Nr	Str.
864 <i>Ryx</i> Jerzy, lek. wet.: Nieco o hodowli konia	1888	8	189
865 — Przyczynek do hodowli konia. (Ze stanowiska historii)	1888	9	209
866 — O dziedziczeniu wobec dzisiejszych poglądów	1889	4	75
867 — Produkcja koni u nas i gdzie indziej .	1889	6	137
868 — Nowe współzawodnictwo	1889	11	262
869 — Ostatnie słowa z dziedziny żywienia inwentarza	1890	3	63
870 — Środki do podniesienia hodowli bydła w naszym kraju	1891	1	1
871 — Lacto - Automat	1891	12	273
872 — Unieszkodliwianie łubinu	1892	9	221
873 — Poszukiwania na polu nauki o powierchowności (extérieur) zwierząt domowych	1893	2	25
874 — Zootechnika z dzisiejszego punktu widzenia	1893	6	162
875 — Nowe poglądy hodowlane	1894	4	97
876 — Sztuczne wyleganie jaj	1897	2	39
877 <i>Scholta</i> Józef, lek. wet.: Uwagi na podstawie przypadku motylicy wątrobowej u świni	1934	3	112
878 <i>Schott</i> Alfred, Dr M. W., lek. wet.: Ciało obce w krtani psa	1930	7-8	295
879 — Ciało obce w żołądku psa	1930	7-8	296
880 — Wrzód rogówki konia w następstwie nieprawidłowego ustawienia rzęs	1930	10	385
881 — Ciało obce w dwunastnicy kota	1931	1	25
882 — Doświadczenia nad działaniem szwów żołądkowych	1933	2	53
883 <i>Schusterówna</i> Helena, Doc. Dr: Teoria pasożytnicza powstawania nowotworów w świetle badań ostatnich	1925	11	403
884 <i>Schwarz</i> Fryderyk, Dr M. W., lek. wet.: Kolejne porażenie nerwów sprychowych u konia	1930	12	457
885 — Tak zwany rak strzałki na wszystkich kopytach konia	1931	1	3
886 — Złamanie pękniętego golenia u konia po przebyciu 70 km	1931	3	105

	Rok	Nr	Str.
887 <i>Schwarz</i> Fryderyk, Dr M. W., lek. wet.: Doświadczenia nad znieczuleniem do- rdzeniowym u psów i kotów	1931	10	361
888 — Borowina w lecznictwie u zwierząt	1933	5	197
889 — Gojenie przy częściowym i zupełnym usuwaniu chrząstek kopytowych	1934	4	132
890 <i>Seifman</i> Piotr, Prof. Dr, lek. wet.: Dzieje założenia we Lwowie szkoły weterynarii	1886	5	102
891 — Trudności napotykanne w rozpoznawa- niu nosacizny u koni	1887	8	157
892 — Zaraza pyska i racic	1890	3	55
893 — Kilka słów z powodu doświadczeń Mag. wet. Gutmana nad działaniem antituberkuliny Kocha na ustrój bydła dotkniętego gruźlicą	1891	3	51
894 — Wpływ perlicy bydła rogatego na wy- wiązanie się gruźlicy u ludzi ze wska- zaniem środków policyjno-sanitarnych	1891	9	201
895 <i>Sidelko</i> Seweryn, lek. wet.: Przyczynki do unaczynienia głowy u konia	1911	6	210
896 <i>Sidor</i> Kazimierz, lek. wet.: Sprawy wypry- skowe u psów i koni i ich leczenie bromkiem sodu	1934	1	21
897 <i>Sieńczewski</i> Stanisław, Dr M. W., lek. wet.: W sprawie leczenia ciężkiej formy hemoglobinurii	1935	4	242
898 <i>Sieńgalewicz</i> Stanisław, lek. wet.: Sprawo- zdanie o wyniku szczepień surowicą leczniczo-ochronną przeciw róży trzody chlewnej	1907	7	230
899 <i>Sikorski</i> Narcyz, lek. wet.: Zgrubienie za- stawki Bauhiniego przyczyną kolki śmiertelnej	1886	10	210
900 — Czop zatykający jelito przed zastawką Bauhiniego	1887	1	10
901 — Igła w wątrobie psa	1887	2	30
902 — Kilka rysów ze statystyki chowu koni	1892	7	173
903 — Do reformy ustawy o zarazach	1898	11	297
904 — Projekt rządowej ustawy o tępieniu zarazy (pomoru) świń	1899	1	16
905 — O potrzebie „Rad weterynarskich“ w Austrii	1899	2	57

	Rok	Nr	Str.
906 <i>Sikorski</i> Narcyz, lek. wet.: Targi kresowe i konfinicja a interes kraju	1901	5	177
907 — Tępienie pomoru świń	1902	3	101
908 <i>Silberman</i> Jakób, lek. wet.: Kilka uwag w sprawie szczepienia bydła tuberkuliną	1898	9	265
909 — Dwa przypadki samouleczenia wścieklizny u psów	1898	12	361
910 <i>Skowroński</i> Wincenty, Prof. Dr, lek. wet.: Oznaczenie białka i składników azotowych pozabiałkowych we krwi koni .	1928	1	1
911 — Konstytucja a choroby zakaźne (Księga pamiątkowa)	1928	1	13
912 — Doświadczenia z mączką pokarmową „Foscal“ (Spiess) dla zwierząt	1928	2	69
913 — Cukrzyca u zwierząt	1928	9	391
914 — Paratyfus gołębi	1928	11-12	487
915 — Przypadek cukrzycy u psa	1929	4	138
916 — Wrażenia ze studiów naukowych za granicą	1929	10	413
917 — Uwagi w sprawie artykułu p. St. Przybylkiewicza p. t. „Dwa przypadki zatrucia świń wyką“	1933	1	27
918 — Lecznictwo zwierząt a apteki	1934	3	119
919 <i>Smoliński</i> Stanisław, Dr M. W., lek. wet.: Przypadek wągrzycy u psa	1925	12	451
920 — <i>Eustrogylus gigas</i> w nerce psa	1927	1	22
921 — Wśródpiersiowe rozszerzenie przełyku u psa	1929	1	9
922 — Ołowica u psa	1929	5	197
923 — Ciekawy przypadek wścieklizny u psa	1929	6-7	328
924 — Wrzodziejąca gruźlica skóry u kota .	1929	10	409
925 — Nowa klinika dla zwierząt małych w Alfort (Paryż)	1929	11	486
926 — Wiązanie dopełniacza i jego znaczenie diagnostyczne przy gruźlicy psów .	1929	12	497
927 <i>Sobolewski</i> Edmund, lek. wet.: Badania nad wartością praktyczną odczynu prowokacyjnego — abortotenzyny Prof. Dra Panka przy ronieniu zakaźnym	1935	9	529
928 <i>Sobolewski</i> Karol, lek. wet.: Tęzec i jego wyleczenie	1930	6	224

		Rok	Nr	Str.
929	<i>Sobolewski</i> Romuald, lek. wet.: Lanolina w zastosowaniu jako maść kopytowa	1888	8	194
930	— Kreolina	1889	2	25
931	<i>Sochaniewicz</i> Kazimierz: Zwyczaj piętnowania koni w Polsce w XV i XVI w.	1914	7	196
932	<i>Sochaniewicz</i> Teofil, lek. wet.: Sprawozdanie o wyniku doświadczeń z prątkiem Löfflera	1896	1	8
933	— O niszczeniu mięsa wągrowatego	1896	8	237
934	— Kilka uwag o dotychczasowym tłumieniu zarazy nosacizny u koni	1896	11	321
935	— O konkurencji w handlu bydłem rogatym i trzodą chlewną z Galicji pod osłoną ustawy o chorobach zaraźliwych zwierzęcych	1897	2	33
936	— O potrzebie zapobiegania szerszeniu się gruźlicy u bydła rogatego	1897	4	102
937	— VII Międzynarodowy Kongres weterynaryjny w Baden-Baden	1899	11	308
938	— VII Międzynarodowy Kongres weterynaryjny w Baden-Baden	1900	1	31
939	— Walka z gruźlicą u bydła rogatego w Galicji	1900	2	41
940	— Wyniki rozpoznawczego badania i szczepienia bydła rogatego tuberkuliną	1901	8 i 9	260
941	— Wynik rozpoznawczych badań i szczepień bydła rogatego tuberkuliną w r. 1901	1902	5	190
942	— Program akcji tępienia gruźlicy u bydła rogatego w Galicji w oborach zarodowych i prywatnych	1902	7	276
943	— O kontroli mięsa	1906	7	257
944	— Wystawa targowa bydła rozplodowego i nierogacizny we Lwowie 5—8 V 1906. Bydło półkrwi Simmenthal. Obory gminne	1906	8 i 9	325
945	<i>Spritzer</i> Bernard, lek. wet.: W sprawie polepszenia bytu autonomicznych lekarzy weterynaryjnych	1913	5	163
946	<i>Stachurski</i> Konstanty, Dr M. W., lek. wet.: Stosowanie Hg — promieni (promienie nadfioletowe) w lecznictwie u koni	1926	6-8	209

	Rok	Nr	Str.
947 <i>Stachurski</i> Marian, Dr M. W., lek. wet.: Przyczynki do epizooecjologii pomoru bydła w świetle spostrzeżeń, poczy- nionych podczas kampanii pomorowej na odcinku powiatów b. Galicji wsch. oraz pińskiego i łuninieckiego — Polesia w r. 1920—21	1930	7-8	240
948 — Ś. p. Dr Stanisław Marian Wołoszczak	1930	7-8	303
949 — Caveant consules.	1932	1	32
950 <i>Starzewski</i> Tadeusz lek. wet.: O sztucznym zapłodnieniu klaczy	1927	7	248
951 <i>Stasiak</i> Eugeniusz, lek. wet.: Przypadek wścieklizny u kozy	1931	7	259
952 <i>Steusing</i> Zdzisław, Prof. Dr: Pogląd na współczesną seroterapię i serodiagno- stykę	1920	1	12
953 <i>Strowski</i> Marian, lek. wet.: Zastosowanie causythu w medycynie weterynaryjnej .	1933	2	61
954 <i>Strzelecki</i> Bronisław, lek. wet.: Czy leka- rzowi weterynaryjnemu potrzebne są w praktyce wiadomości z dziedziny chorób zaraźliwych ryb?	1933	8	350
955 — Szczepienia ochronne przeciw wągli- kowi w powiecie Samborskim	1933	11	475
956 — Dodatnie rezultaty zwalczania szelestnicy przy pomocy szczepień ochronnych .	1934	4	153
957 — Szczepienie ochronne przeciw wągli- kowi w powiecie samborskim	1935	8	514
958 <i>Świecki</i> Eugeniusz, lek. wet.: Przypadek promienicy u konia	1932	11	532
959 <i>Święch</i> Stanisław, Dr M. W., lek. wet.: Ciała obce w przewodzie pokarmowym psów niewściekłych	1934	12	507
960 — Ogłuszanie świń metodą elektryczną .	1935	10	624
961 <i>Świba</i> Stanisław, Dr M. W., lek. wet.: O bakteriobójczym działaniu wydzieliny szyjki i macicy zdrowych krów przeciw pałeczkom ronienia zakaźnego Bang'a	1930	3	81
962 <i>Świdorski</i> Bolesław, lek. wet.: Sprawo- zдание z wycieczki naukowej. (Studium ras bydła nizinnego i owiec opasowych)	1897	8	233

		Rok	Nr	Str.
963	<i>Szczerba J. K.</i> , lek. wet.: Ząb w dole skroniowym u konia	1888	3	63
964	<i>Szczuka Stanisław</i> , lek. wet.: Zasada, czy wyzysk?	1913	10	280
965	<i>Szczypko Antoni</i> , lek. wet.: Spostrzeżenia przy kastracjach drobiu przeprowadzanych w lecznicy weterynaryjnej w Turce	1931	1	26
966	— Zastosowanie widełek stroikowych w medycynie weterynaryjnej	1931	4	135
967	— Przyrządy do tamowania oddechu i ich zastosowanie w medycynie weterynaryjnej	1931	12	480
968	<i>Szostakiewicz Kazimierz</i> , Dr M. W., lek. wet.: Następstwa tracheotomii	1933	8	331
969	<i>Szydłowski Zenon</i> , lek. wet.: Próby z laktodifferensorem J. Ryxa	1890	1	2
970	— Marki uszne jako ważny czynnik przy tępieniu chorób zaraźliwych zwierzęcych, a po części i w hodowli	1910	11	442
971	— Nowe marki uszne systemu Karola Dudzińskiego	1912	12	471
972	<i>Szymanowski Dr</i> : Przyczynek do termoprecypitacji węgla	1912	11	432
973	<i>Szymański Antoni</i> , Mag., lek. wet.: Wykłady popularne a praktyka weterynaryjna	1893	8	216
974	<i>Szczudłowski Kazimierz</i> , Prof. Dr, lek. wet.: Z podróży po Niemczech	1922	1-12	102
975	— Iniekcje diagnostyczne przy kulawiznach u koni	1923	7-12	17
976	— Zabieg Williams'a przy użyciu kle-szczyków szponowych	1924	2	46
977	— Ząb błędny u konia	1924	6	233
978	— Przyrządy orcheotomiczne ostatniej doby	1924	5	143
979	— Przypadek posokowatego zapalenia ożębnej u konia	1924	819	278
980	— Tkanka śliniankowa wyścieliskiem przetoki	1925	5	161
981	— Niepłodność krów i klaczy	1925	10	345
982	— Zanokcica u bydła w teorii i praktyce	1925	12	425

	Rok	Nr	Str.
983 <i>Szczudłowski</i> Kazimierz, Prof. Dr, lek. wet.: Sprawozdanie z działalności Polikliniki chirurgicznej Akademii Medycyny Wete- rynaryjnej we Lwowie za lata 1926 i 1927	1928	6	277
984 — Sprawozdanie z działalności Kliniki położniczej Akademii Medycyny Wete- rynaryjnej we Lwowie za rok 1926 i 1927	1928	10	431
985 — Ocena sprawności użytkowej konia według budowy jego kopyt i koń- czyn	1929	4	123
986 — O za słabych bólach porodowych u zwierząt	1930	12	446
987 — Działalność kliniczna Zakładu chorób kończyn i Polikliniki Chirurgicznej Aka- demii Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie w roku 1928	1931	1	11
988 — Przepuklina ciężarnej macicy i przenie- szenie u krowy	1932	10	494
989 — Ulepszenie haka porodowego	1932	12	566
990 — Leczenie zapalenia ścięgien u koni	1932	11	515
991 — Nieprawidłowe wygojenie złamanej kości udowej przyczyną przepukliny u kota	1933	2	61
992 <i>Szpilman</i> Józef, Prof. Dr, lek. wet.: O wylę- ganiu się wścieklizny	1886	3	33
993 — Zastosowanie ezeryny w kolce u koni	1886	12	245
994 — Zaraza drobiu zwana cholera kur	1887	3	45
995 — Z VI międzynarodowego kongresu higienicznego i demograficznego w Wie- dniu	1888	2	39
996 — Wady mleka	1888	3	58
997 — V międzynarodowy kongres weteryna- ryjny w Paryżu	1890	2	34
998 — Międzynarodowy kongres rolniczo-leśny w Wiedniu	1890	11	251
999 — Smutna karta z dziejów weterynarii w Austrii. Uwagi o potrzebie reform studiów weterynaryjnych i reorganizacji służby weterynaryjnej w armii	1892	2	38

		Rok	Nr	Str.
1000	<i>Szpilman</i> Józef, Prof. Dr, lek. wet.: Szele- stnica (wąglik alpejski) w Galicji .	1892	10	245
1001	— VII Zjazd lekarzy i przyrodników polskich we Lwowie	1894	7	256
1002	— VI międzynarodowy kongres wetery- naryjny w Bernie	1895	12	377
1003	— Próby ze znaczeniem zwierząt w ce- lach weterynaryjno-policyjnych i ho- dowlanych	1896	9	258
1004	— Reforma studiów weterynaryjnych w Austrii	1897	5	129
1005	— Prof. Dr Andrzej Walentowicz — Ne- krolog	1897	12	353
1006	— Kongres przeciwgruźliczy w Londynie	1901	10	347
1007	— Dr Behring'a jenneryzacja jako środek zwalczania gruźlicy bydła	1903	3	98
1008	— O zwalczaniu i tępieniu wścieklizny	1905	7	265
1009	— Zakaźne zapalenie płuc u koni	1911	1	3
1010	— O naglącej potrzebie utworzenia przy Akademii Weterynarii we Lwowie instytutu bakteriologiczno- higienicz- nego	1907	8-9	265
1011	— Wąglik u krowy padłej w ciągu 24 godzin po kupnie	1912	5	188
1012	— Moczówka krwawa	1912	9i10	369
1013	— Ś. p. Prof. Dr Henryk Kadyi	1912	12	457
1014	— Gruźlica	1913	5	133
1015	— Desynfekcja przy węgliku.—Doświad- czenia z chemicznymi odkaźnikami	1913	8i9	224
1016	— Gruźlica. Oznaczenie czasu trwania tej choroby	1913	5	140
1017	— Księgosusz w Bułgarii w r. 1914	1920	2i3	37
1018	<i>Śniadowski</i> Józef, lek. wet.: Do lecznictwa ludowego	1902	5	195
1019	<i>Tabaczyński</i> Jan, lek. wet.: Zatrucie wołów roboczych arsenikiem	1896	7	209
1020	<i>Terlecki</i> Eugeniusz, lek. wet.: Masowe stwierdzenie włośni w rzeźni miej- skiej we Lwowie	1934	11	500

		Rok	Nr	Str.
1021	<i>Terlikowski</i> Stanisław, lek. wet.: Stosowanie par jodowych przy ropnych schorzeniach dróg porodowych u zwierząt małych	1927	10	385
1022	— <i>Thur D.</i> : Skrzywienie boczne szyi u konia	1889	2	29
1023	<i>Timoftiewicz L.</i> , lek. wet.: Wzdęcie u bydła	1887	7	141
1024	— Mięsenie (massage)	1888	1	9
1025	<i>Traczewski</i> Witold: Stosunki gospodarskie w powiecie lwowskim	1897	7	193
1026	<i>Trawiński</i> Alfred, Prof. Dr M. W., lek. wet.: Krytyczny pogląd na metody bicia bydła rzeźnego z uwzględnieniem higieny mięsa	1913	11	313
1027	— <i>Hepatitis distomatosa equi in stadio indurationis</i>	1914	5	132
1028	— Znamiona rozpoznawcze prątków paratyfusu B	1920	1	17
1029	— Paradur cieląt w oświetleniu higieny mięsa	1922	1-12	36
1030	— Sprawozdanie z podróży naukowej	1923	1-6	17
1031	— Ocena spożywalności mięsa bydła rogatego dotkniętego gruźlicą	1924	1	15
1032	— Włoskie uczelnie weterynaryjne	1924	10-12	354
1033	— Ze Zjazdu niemieckich przyrodników i lekarzy w Innsbrucku	1925	5	200
1034	— Podstawy naukowe oceny spożywalności mięsa zwierząt rzeźnych	1925	10	354
1035	— Niezwykły przypadek posocznicy paradurowej u krowy	1925	12	450
1036	— Zwalczenie plagi szczurów w Danii	1926	6-8	329
1037	— Stosowanie najnowszych preparatów przeciw motylicy u owiec	1926	6-8	351
1038	— Nowy typ trychinoskopu	1926	9	403
1039	— Bekony	1927	4	146
1040	— Przypadek ogólnej czerniaczki u cielęcia	1927	5	177
1041	— Przypadek chrzęstniako-włóknika na wsierdziu prawej komory serca krowy	1927	6	220

	Rok	Nr	Str.
1042 <i>Trawiński Alfred, Prof., Dr M. W., lek. wet.:</i> Sprawozdanie z konferencji między- narodowej przeciw szczurom w Pa- ryżu	1928	7-8	369
1043 — Rytualny ubój bydła	1928	10	446
1044 — Małopolskie Towarzystwo Lekarzy Weterynaryjnych w okresie 10-letniej niepodległości Państwa	1928	11-12	471
1045 — Sprawozdanie z podróży naukowej do Monaco	1929	5	177
1046 — Sprawozdanie z pięcioletniej działa- lności Zakładu higieny mięsa Akademii Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie (1924—1929)	1930	1	1
1047 — W sprawie artykułu kol. Frieda „W sprawie powstawania paratyfusu u ludzi i wykrywania zwierząt z uta- jonymi zatruwaczami mięsa“	1931	3	114
1048 — Projekt zgłoszony w Komisji dla standaryzacji bekonów, w sprawie stanowiska lekarzy weterynaryjnych w bekoniarzniach.	1931	7	264
1049 — Pompa do nadymania płuc	1933	4	176
1050 — Prof. Dr Robert Ostertag	1934	4	129
1051 — Sprawozdanie z dziesięcioletniej dzia- łalności naukowej Zakładu o środkach spożywczych zwierzęcego pochodze- nia	1935	1	16
1052 — Przypadek wągryzycy w mózgu czło- wieka	1935	6	289
1053 — Ś. p. Prof. Dr Kazimierz Panek	1935	11	679
1054 <i>Udziela Seweryn, lek. wet.:</i> Materiały do polskiej weterynarii ludowej	1900	11	340
1055 — Z ludowej weterynarii w Bośni	1902	7	273
1056 <i>Vergesslich J., lek. wet.:</i> Uwagi nad środ- kami weteryn.-polic. przy zarazie pyskowej i racicznej	1890	10	215
1057 — Uwagi krytyczne o ustawie o zarazie płucnej	1894	3	78
1058 — Partactwo	1894	6	169

	Rok	Nr	Str.
1059 <i>Vergesslich</i> Józef, lek. wet.: Niszczenie mięsa w Wiedniu	1895	7	209
1060 — Jak interpretować należy słowa w kraju sąsiednim	1897	3	69
1061 — Przyczyny rozwlekania i rozszerzania się chorób zakaźnych u zwierząt domowych	1898	2	33
1062 <i>Victorini</i> Józef: Kilka słów o pochodzeniu kur polskich czubatych, zwanych padewskimi	1909	3	88
1063 — Ekonomiczne znaczenie hodowli drobiu	1912	8	323
1064 — Organizacja handlu jajami w Galicji .	1913	5	148
1065 — Galicyjska Spółka zbytu jaj i drobiu we Lwowie	1914	6	173
1066 <i>Wajda</i> Jan, Dr M. W., lek. wet.: Skład krwi w przebiegu żołądów i przy stosowaniu przesączu Besredki	1933	7	281
1067 <i>Wajgiel</i> Eugeniusz, Prof. Dr., lek. wet.: Opatrunek ochronny dla oka o koni .	1935	1	47
1068 — O praktycznym znaczeniu ziarenek tęczówkowych u koni	1935	2	65
1069 — Operacja wytwórcza odbytu, krocza i pochwy w celu usunięcia zastarzałej kloaki u krów i klaczy	1935	6	345
1070 — Jak operowałem tygrysa w znieczuleniu miejscowym?	1935	12	721
1071 <i>Wajgiel</i> Leopold, Prof.: O pochodzeniu psa	1889	1	1
1072 <i>Walentowicz</i> A., Prof. Dr., lek. wet.: Pomór na karpie w Kaniowie	1886	11	229
1073 — Kilka uwag o budowie stajen i umieszczeniu zwierząt ze stanowiska higieny	1887	2	25
1074 — O wpływie nerwu nasieniowego zewnętrznego na wydzielanie mleka u owiec i kóz	1888	4	90
1075 — O kamieniach w ustroju zwierzęcym	1890	9	175
1076 — O walce pasorzytów w przewodzie pokarmowym konia	1891	10	225
1077 — Otrucie kielkami	1891	12	275
1078 — O wartości diagnostycznej malleiny .	1893	12	321
1079 — Z psychologii zwierząt	1894	7	241

		Rok	Nr	Str.
1080	Walentowicz A., Prof. Dr, lek. wet.: Przyczynek do powstawania promienicy	1894	11	345
1081	Walkiewicz Władysław, Prof. Dr M. W., lek. wet.: Zawartość i znaczenie rozpoznawcze indykanu w moczu, oraz zmiany we krwi przy kolkach u koni	1925	7i8	249
1082	Warczewski Aleksander, lek. wet.: Z weterynarii ludowej	1897	3	79
1083	— Z weterynarii ludowej	1898	6	184
1084	— Pulardowanie (ovariotomia) u kur	1898	9	284
1085	— Spostrzeżenia z praktyki	1898	12	367
1086	— Haemoglobinaemia u klaczy	1899	3	75
1087	— Nowotwór pęcherza z następowym krwotokiem u wołu	1899	11	295
1088	— Udławienie szyjką z flaszki u świni	1899	11	296
1089	— Pęknięcie wątroby na tle gruźliczym u drobiu	1900	5	153
1090	— Przyczynek do weterynarii ludowej	1900	10	311
1091	— Nadmierne nagromadzenie mastki namiętkowej jako mechaniczna przyczyna nieoddawania moczu	1902	1	16
1092	— Zapalenie płuc z ciał obcych u świń	1902	11	455
1093	— Rumień u świń z powodu leżenia na podłodze cementowej	1902	11	456
1094	— O czyszczeniu wieprzków przez miśkarzy	1903	11	450
1095	— O położeniu pośladkowym zupełnym płodu u krowy	1903	12	495
1096	— Zatrucie czadem węglowym	1904	5	200
1097	— Objawy przypominające wściekliznę u psa po pokąsaniu żaby	1904	5	201
1098	— Onania u byka	1904	5	201
1099	— WzmóŜona pobudliwość płciowa bezpośrednio po kastracji knurków	1904	5	201
1100	— Wymioty u koni spowodowane przez odchody gęsie, czyli t. zw. „gęsie wymioty“	1904	12	540
1101	— W kwestii układania obornika w czasie zaraz bydłych	1905	6	239
1102	— Sposób postępowania przy wywichnięciu nogi u konia na Podolu	1905	6	240

	Rok	Nr	Str.
1103 <i>Warczewski</i> Aleksander, lek. wet.: Zek spozytury żydaczowskiej	1907	1	3
1104 — Zaraza pyskowo-racicowa i rzeki	1907	1	4
1105 — Gruda kartoflana u koni	1907	1	7
1106 — Skórzak w rowie podszczękowym u krowy	1907	1	7
1107 — W sprawie lecznic zwierzęcych	1907	6	203
1108 — Szkic zarodowej obory bydłowej czystej krwi fryzyjskiej	1907	6	205
1109 — Opis chlewni zarodowej rasy westfalskiej	1907	7	232
1110 — Zapalenie wymienia ostre, posokowate u krowy	1909	5	165
1111 — Trwałe zaleganie u świń, spowodowane kalectwem kończyn	1909	5	167
1112 — Nadliczbowość palców u świń	1909	6	215
1113 — Zapiski z praktyki (Uchyłek jelitowy. Igła w języku u świni. Zatkanie u rogacza. Brak woreczka żółciowego u świni. Rzekomo podwójny pęcherz moczowy u krowy. Blizny pokastracyjne u macior)	1910	3	92
1114 — Wynik szczepień świń surowicą leczniczą przeciwróżycową z zakładu Prof. Dr Bujwida w powiecie Wielickim w r. 1908	1910	3	93
1115 — Objawy duszności wywołane przez gruźliczy rozrost gruczołów podszczękowych i pozagardzielowych u krowy	1910	4	131
1116 <i>Warrikoff</i> M., lek. wet.: Sprawozdanie z działalności lecznicy dla zwierząt w Łodzi za 1931 rok	1932	5	275
1117 <i>Waśkow</i> Edmund, lek. wet.: Wyleczenie lampą (Solux) ciężkiej kulawizny kończyny, spowodowanej pourazowym uszkodzeniem gałązki nerwu kulszowego	1935	3	184
1118 <i>Wattmann</i> Ludwik: Bydło oberinntalskie w Galicji	1901	3	90
1119 <i>Weigel</i> Bolesław, Dr M. W., lek. wet.: Gruda zgorzelinowa u koni	1924	8 i 9	250

		Rok	Nr	Str.
1120	<i>Weiss Adam</i> , Dr M. W., lek. wet.: Uwagi anatomiczne o gruźlicy nierogacizny na podstawie statystyki rzeźni w Katowicach	1934	1	12
1121	<i>Weissberg Adolf</i> , lek. wet.: Braha przyczyną ostrego nieżyłowego zapalenia żołądka i kiszek u koni	1887	8	171
1122	<i>Węglorz Karol</i> , lek. wet.: Encephalomyelitis suum	1934	1	29
1123	<i>Widota Kazimierz</i> , lek. wet.: Mowa wygłoszona na posiedzeniu Sejmu dnia 18 stycznia 1927	1927	2	53
1124	<i>Wielowieyski H.</i> , lek. wet.: Sprawy weterynarsko-sanitarne w parlamencie wiedeńskim	1907	7	237
1125	<i>Wigocki Ludwik</i> , Dr M. W., lek. wet.: Badanie żółci zdrowych świń na obecność pałeczek grupy okrężnicowo-durowej ze szczególnym uwzględnieniem pałeczek podgrupy paratyfusu B.	1933	7	267
1126	<i>Wiktor Jan</i> , Dr lek. wet.: O leczeniu tyłczaka	1886	4	57
1127	<i>Wińcza Henryk</i> : O barwieniu grzybka promienicy safraniną	1890	2	43
1128	<i>Witkowski Władysław</i> , Dr M. W., lek. wet.: Lwowska Akademia Medycyny Weterynaryjnej na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu 1929	1930	2	33
1129	<i>Wołoszczak Stanisław</i> , Dr M. W., lek. wet.: Przyczynek do badań doświadczalnych i porównawczych leczenia trądziku pasożytnego (Acariasis) u psów	1924	1	23
1130	— Środki pobudzające popęd płciowy i teoria ich działania	1929	5	163
1131	— Wyleczenie psa pokąsanego przez rój pszczoł	1929	5	200
1132	<i>Wołoszyński Marcin</i> , lek. wet.: Z kazuistyki zakażeń zawodowych wąglikiem u ludzi	1930	4	120

	Rok	Nr	Str.
1133	<i>Wójczyński J.</i> , lek. wet.: Lymphangoitis epizootica i lymphangoitis ulcerosa equorum jako zakażenie wtórne w przebiegu nosaczny		
	1911	8	314
1134	<i>Wroczeński Stanisław</i> , Dr M. W., lek. wet.: Flora bakteryjna zdrowej spojówki oka u konia		
	1934	8	323
1135	<i>Wróblewski Konrad</i> , lek. wet.: Przyczynek do morfologii i biologii sarkosporydiów		
	1923	7-12	1
1136	<i>Wypychowski Edmund</i> , Dr M. W., lek. wet.: Badania porównawcze bakteriologiczne i biochemiczne mięsa podejrzanego		
	1935	3	158
1137	<i>Wyrzykowski Jan</i> , lek. wet.: W kwestii walki ze szczurami		
	1932	4	173
1138	<i>Zacharow M.</i> , lek. wet.: O nieznannej chorobie koni		
	1927	10	396
1139	<i>Zagaja Józef</i> , Dr M. W., lek. wet.: Badania pomoru kur		
	1911	1	20
1140	— Wyprysk u prosiąt		
	1912	7	291
1141	— Rozpoznawanie różycy świń za pomocą termoprecipitacyjnej metody Ascoli'ego		
	1912	8	319
1142	— Przyczynek do termoprecypitacji węglika		
	1912	11	432
1143	<i>Zagrodzki Kazimierz</i> , Dr M. W., lek. wet. Organizacja służby weterynaryjnej i walka z chorobami zakaźnymi w Rosji sowieckiej		
	1921	11-12	315
1144	— Księgosusz w Rosji sowieckiej		
	1921	11-12	328
1145	— O anatoksynach		
	1925	9	322
1146	— Uwagi o współczesnym weterynaryjnym leczeniu chirurgicznym		
	1926	3	81
1147	— Miejscowe zakażenie. Miejscowa odporność. Antivirusy - Besredki. Wąglik. Gronkowce. Paciorkowce. Paciorkowce zołzowe		
	1927	1	2
1148	— Światłolecznictwo w medycynie weterynaryjnej		
	1929	11	433
1149	<i>Zakrzewski Aleksander</i> , Prof. Dr, lek. wet. Wrodzone zwężenie przełyku u psa		
	1926	9	372
1150	— Międzynarodowa konferencja w sprawie wścieklizny		
	1927	5	169

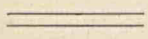

		Rok	Nr	Str.
1151	<i>Zakrzewski</i> Aleksander, Prof. Dr, lek. wet.: Nowotwór złośliwy wychodzący z utkania siateczkowego śledziony u kota .	1927	6	209
1152	— „Dnie weterynaryjne“ w Alfort, 27, 28 i 29 maja 1927	1927	6	231
1153	— Zmiany histo-patologiczne w doświadczalnej gruźlicy płuc i uwagi nad histogenezą składników gruźelka u konia .	1927	10	345
1154	— Przyczynek do zagadnienia zmian morfologicznych u świń, karmionych przewlekle łubinem	1930	9	330
1155	— Patogeneza raka i hodowla tkanek .	1930	12	439
1156	— Dalsze spostrzeżenia nad gruźlicą zwierząt mięsożernych	1930	12	439
1157	— Z kazuistyki sądowej	1931	1	30
1158	— Jubileuszowy Zjazd Jugoslovensko Veterinarsko Udrużenia w Beogradzie .	1931	12	495
1159	— Uwagi w sprawie rozpoznawania sekcyjnego i odszkodowań przy zarazie bydła i dziczyzny	1933	3	81
1160	— Bł. p. Fryderyk Fried	1934	3	125
1161	— Rzut oka na zagadnienie niedokrwiistości zakaźnej u konia	1935	1	36
1162	— Ś. p. Stanisław Romański	1935	4	266
1163	<i>Zaniewski</i> Z., lek. wet.: Sprawozdanie weterynaryjne (województwo warszawskie) za rok 1930	1931	5	194
1164	— Sprawozdanie weterynaryjne z województwa warszawskiego za rok 1931	1932	10	510
1165	— Ś. p. Franciszek Rudzki	1933	8	363
1166	<i>Zborowski</i> Zdzisław, Dr M. W., lek. wet.: Badania doświadczalne nad wrażliwością szczurów na zakażenie włósniami	1934	8	336
1167	<i>Zenkner</i> Jan, Dr M. W., lek. wet.: Znaczenie ubytków błony śluzowej przostnicy	1931	8	281
1168	— Przyczynek do zagadnienia celowości światłolecznictwa w medycynie weterynaryjnej	1932	2	64

	Rok	Nr	Str.
1169 <i>Zeńczak</i> Jan, lek. wet.: Spostrzeżenia nad przyczynami i zwalczaniem jałowości u krów	1925	1	1
1170 <i>Ziegert</i> Franciszek, Dr M. W., lek. wet.: Sprawozdanie weterynaryjne o akcji tępienia zaraźliwych chorób zwierzęcych na obszarze województwa Pomorskiego za rok 1930	1931	7	269
1171 <i>Zucker</i> Zdzisław, Dr M. W., lek. wet.: Wrażliwość włośni nieotorbionych na działanie niskiej temperatury	1935	11	641
1172 <i>Żelechowski</i> Konstanty, lek. wet.: Przerwanie tylnej części mięśnia piersiowego szerokiego u klaczy	1899	5	138
1173 — O pojawieniu się zakaźnej gruzy zgorzelinowej u bydła	1901	2	45
1174 — Przyczynek do krwawych operacji przepuklin pępkowych u konia	1901	2	47
1175 <i>Żeńczykowski</i> A., lek. wet.: Pogląd na współczesny stan nauki o wściekłości 1888	1888	3	53
1176 <i>Żórawski</i> Marcjjan, Prof. Mag., lek. wet.: O refrakcji oka	1888	8	185
1177 — O działaniu mięśni międzyżebrowych 1890	1890	9	195
1178 <i>Żórawiecki</i> Marcjjan, lek. wet.: Oftalmoskop weterynarski	1891	3	49
1179 <i>Żórawski</i> Marcjjan, Prof. Mag., lek. wet.: Weterynaryjny stół operacyjny	1893	1	1
1180 — O pomiarach bydła rogatego	1898	11	329
1181 — W kwestii badania mięsa trichinowego 1900	1900	7	209
1182 — Gruźlica w świetle doświadczeń Koch'a 1901	1901	11	373
1183 — Epidemia trichinowa w Warszawie	1906	4	133
1184 <i>Żuliński</i> Tadeusz, Dr M. W., lek. wet.: Przypadek ciąży brzusznej u kota	1932	12	585
1185 — Przypadek białaczki u psa	1933	4	165
1186 — Przypadek bąblowicy (echinococcosis) u psa	1933	9	395
1187 — Przerostowe stany grasicy oraz stan grasiczo-limfatyczny u kota	1933	12	525
1188 — Ciekawa przyczyna śmierci psa	1934	1	29
1189 — Perlaki tarczycy u psów	1934	4	140

		Rok	Nr	Str.
1190	<i>Żuliński</i> Tadeusz, Dr M. W., lek. wet.: Torbielowaty gruczolako-rak broda- wkowy jajników suki	1934	11	495
1191	— Rola dzisiejszego lekarza weterynaryj- nego w zagadnieniach zdrowia publi- cznego	1935	5	331
1192	— Wole rakowate u psów w obrazie anatomo-patologicznym	1935	7	409
1193	— Cięża jajowodowa u kotki	1935	10	609
1194	<i>Żupnik</i> Leon, lek. wet.: Tępienie myszy za pomocą bakterii chorobotwórczych	1895	5	145

BIBLIOGRAFIA
KSIĄŻKI PAMIĄTKOWEJ
III POWSZECHNEGO ZJAZDU
POLSKICH LEKARZY WETERYNARYJNYCH

(PRZEGLĄD WETERYNARYJNY 1926—1928).

- 1195 *Albrecht* Roman, lek. wet.:
Reforma organizacji ogłędzin mięsa
- 1196 *Bąk* Tomasz, lek. wet.:
Badanie mięsa metodą Trawińskiego
- 1197 *Biliński* Włodzimierz, lek. wet.:
Organizacja administracji państwowej
- 1198 — Społeczna działalność lekarzy weterynaryjnych
- 1199 — Zasady organizacji hodowli zwierząt domowych
w Polsce
- 1200 *Dębicki Jaxa* Józef, Doc. Dr.:
Znaczenie roentgenologii w medycynie weterynaryjnej
- 1201 *Drecki* Ludwik, lek. wet.:
Nowa ustawa o dozorze nad produktami spożywczymi
- 1202 *Finik* Zdzisław, Dr M. W., lek. wet.:
Konstytucja a choroby zakaźne
- 1203 *Fried* Fryderyk, Dr M. W., lek. wet.:
Niepłodność i ronienie u bydła
- 1204 *Gajewski* Stefan, Prof. Dr, lek. wet.:
Zabiegi operacyjne przy dychawicy świszczącej
- 1205 *Grynkrant* B. Dr:
Rentgenologia w chirurgii weterynaryjnej
- 1206 *Guzek* Władysław, Dr M. W., lek. wet.:
Epizoocjologia gruźlicy
- 1207 — Skoordynowanie zadań polskiej prasy weterynaryjnej
- 1208 *Hiolski* Włodzimierz, lek. wet.:
Biologiczne badania przetworów mięsnych (kiełbas)
na obecność domieszki mięsa końskiego
- 1209 *Kiszkel* Jan, Dr M. W., lek. wet.:
Organizacja państwowej administracji weterynaryjnej

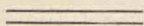

- 1210 *Klabecki* Kazimierz, lek. wet.:
Organizacja administracji weterynaryjnej samorządowej
w Rzeczypospolitej Polskiej
- 1211 *Konopiński* Tadeusz, Prof. Dr:
Zasady organizacji hodowli zwierząt domowych w Polsce
- 1212 *Krzyształowicz* Adam, lek. wet.:
Organizacja administracji weterynaryjnej samorządowej
w Rzeczypospolitej Polskiej
- 1213 — Reforma organizacji ogłędzin mięsa
- 1214 *Lang* Henryk, Dr M. W., lek. wet.:
Projekt organizacji państwowej służby weterynaryjnej
- 1215 *Legeżyński* Stanisław, Prof. Dr, lek. wet.:
Epizootologia gruźlicy
- 1216 *Leszko* Walenty, lek. wet.:
Przemysł mięsno-nabiałowy
- 1217 *Łabędź M.*, Dr M. W., lek. wet.:
Rentgenologia w chirurgii weterynaryjnej
- 1218 — Skoordynowanie zadań polskiej prasy weterynaryjnej
- 1219 — Sprawa wydawnictwa podręczników nauk weterynaryjnych
- 1220 *Mackiewicz* Antoni, lek. wet.:
Organizacja administracji weterynaryjnej samorządowej
w Rzeczypospolitej Polskiej
- 1221 — Zagadnienia socjalne stanu weterynaryjnego
- 1222 — Zagadnienia związane z realizacją postulatów higieny mleka
- 1223 *Markowski* Zygmunt, Prof. Dr, lek. wet.:
Epizootologia gruźlicy
- 1224 — Społeczna działalność lekarzy weterynaryjnych
- 1225 — Sprawa wydawnictwa podręczników weterynaryjnych
- 1226 — Zagadnienia socjalne stanu weterynaryjnego
- 1227 — Zasady organizacji hodowli zwierząt domowych w Polsce
- 1228 — Znaczenie konstytucji i dziedziczności w patologii i terapii
- 1229 *Mieciak* Władysław, Dr M. W., lek. wet.:
Projekt organizacji administracji weterynaryjnej państwowej
- 1230 — Zagadnienia socjalne stanu weterynaryjnego
- 1231 *Millak* Konrad, Dr M. W., lek. wet.:
Skoordynowanie zadań polskiej prasy weterynaryjnej

- 1232 *Niemczycki* Stanisław, Prof. Dr:
Zagadnienia związane z realizacją postulatów higieny
mleka
- 1233 *Nowak* Julian, Prof. Dr:
Epizootologia gruźlicy
- 1234 *Olbrycht* Tadeusz, Prof. Dr, lek. wet.:
Prawa dziedziczności w świetle najnowszych badań
- 1235 *Piotrowski* Stefan, Dr M. W., lek. wet.:
Zagadnienia socjalne stanu weterynaryjnego
- 1236 *Ponicki* Franciszek, lek. wet.:
Organizacja państwowej służby weterynaryjnej
- 1237 — Rola higieny w produkcji zwierząt
- 1238 — Społeczna działalność lekarzy weterynaryjnych
- 1239 — Zasady organizacji hodowli zwierząt domowych
w Polsce
- 1240 *Popper* Leon, Dr M. W., lek. wet.:
Zagadnienia socjalne stanu weterynaryjnego
- 1241 *Prokopowicz* Czesław, Dr M. W., lek. wet.:
Przyczynek do bakteriologicznego badania mięsa
w przypadkach uboju z konieczności
- 1242 *Röhrenscheff* Ludwik, lek. wet.:
Organizacja administracji weterynaryjnej samorządowej
- 1243 *Runge* Stanisław, Prof. Dr M. W., lek. wet.:
Niepłodność i ronienie u bydła
- 1244 — Skoordynowanie zadań polskiej prasy weterynaryjnej
- 1245 — Społeczna działalność lekarzy weterynaryjnych
- 1246 — Zagadnienia socjalne stanu weterynaryjnego
- 1247 *Skowroński* Wincenty, Prof. Dr, lek. wet.:
Konstytucja i dziedziczność
- 1248 *Skwirzyński* Tadeusz, lek. wet.:
Organizacja administracji weterynaryjnej samorządowej
- 1249 *Szczudłowski* Kazimierz, Prof. Dr M. W., lek. wet.:
Jak wytłumaczyć działanie enukleacji i cystotrypsji
- 1250 — Zabiegi operacyjne przy dychawicy świszczącej
- 1251 *Trawiński* Alfred, Prof. Dr M. W., lek. wet.:
Reforma organizacji ogłędzin mięsa
- 1252 *Wójcicki* Bronisław, lek. wet.:
Organizacja państwowej służby weterynaryjnej
- 1253 *Zakrzewski* Aleksander, Prof. Dr, lek. wet.:
Epizootologia gruźlicy

- 1254 *Zakrzewski Aleksander*, Prof. Dr, lek. wet. :
Skoordynowanie zadań polskiej prasy weterynaryjnej
- 1255 Związek zawodowy Lekarzy Weterynaryjnych Państwa
Polskiego: Organizacja administracji weterynaryjnej
samorządowej
- 1256 *Żórawski Marcjan*, Prof. :
Prawo dziedziczości i użytkowanie go w hodowli
zwierząt domowych.

B. SPIS RZECZY*)

- Acariasis 1129
Aglutynacja patrz Serologia
Akademia Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie patrz Historia,
Sprawozdania
Akropachia 515
Amputatio kończyn 688
Anatoksyny 1145
Anatomia opisowa: Koń 9, 25, 276, 518, 895
" " Kończyny 531
" " Pies 343, 516, 526, 764
" " Ptaki 517
Antyseptyka i aseptyka 263, 436, 816
Askania-Nowa 542
Aspergilloza 587

Bakterie: Barwienie 752, 1127
" Błonica 752
" Gronkowce 1147
" Grzybki 1127
" Hodowla 28, 644
" Oka 1134
" Oznaczanie ilości 746, 749
" Nosacizna 752
" Paciorkowce 1147
" Paratyfus 361, 393, 562, 644, 809, 1028, 1125
" Prątek Löfflera 132
" Różycy 28, 657
" Tępienie myszy 1194
" Żółć 361, 393, 1125
Banga ronienie patrz Ronienie zakaźne
Bąblowiec 653, 654, 1186
Białaczka 274, 1185
Błonica 752

Chemia lekarska 139, 704, 734, 739, 910, 1081, 1136
Cholera drobiu 308, 369, 675, 789, 803, 994
Choroba cieszyńska 287, 1122
" Banga patrz Ronienie zakaźne
Choroby zakaźne a konstytucja 170, 911, 1202
" " rozszerzanie 1061
" " zwalczanie 970, 1101, 1143, 1170 patrz Policja wet.

*) Liczby odnoszą się do artykułów w „Spisie prac“.

Chów zwierząt patrz Hodowla ogólna
Chrzęstniako - włókniak 1041
Ciała obce: w krtani 878,
" " w oku 81, 443
" " w płucach 207, 1092
" " w przewodzie pokarmowym 297, 782, 783, 879, 881, 959,
1088, 1113, 1188

Ciąża patrz Położnictwo
Cukrzyca 298, 322, 913, 915
Czerniak 256, 1040

Drobnoustroje patrz Bakterie
Duszność 1115
Dychawica 592, 689, 976, 1204, 1250
Dyfteria cieląt 771
" ptaków 371
Dziedziczność 148, 149, 290, 772, 866, 1228, 1234, 1247, 1256
Dżuma 507

Enzymy 139, 734, 739
Epilacja 96
Epilepsja 123

Fotografia 807

Gardziel 260, 674
Grasica 588, 1187
Gruczolak 685
Gruczolak-rak 1190
Gruda 350, 1105 1119, 1173
Gruźlica: Anatomia patologiczna 234, 414, 417, 649, 655, 666, 1089,
1120, 1153
" Bakteriologia 566, 926
" Dziedziczność 290, 392
" Higiena mięsa 48, 236, 894, 1031
" Mleko 72, 652
" Papuga 453
" Pogląd ogólny 195, 284, 306, 617, 750, 1014, 1016, 1182
" Tuberkulinizacja 75, 105, 106, 192, 234, 385, 452, 508, 620,
755, 893, 908, 940, 941
" Wymię 193
" Zakaźność 389, 390, 391, 894 1206, 1215, 1223, 1233, 1253
" Zwalczanie 75, 179, 190, 307, 466, 598, 607, 608, 741, 828, 936,
939, 942, 1007
" Zwierząt mięsożernych 1156
Gzy 199, 218

Hemoglobinuria 897, 1012
Higiena hodowli patrz Hodowla
" mięsa: Badanie 35, 71, 132, 160, 212, 220, 221, 333, 345, 346, 349,
415, 429, 421, 504, 545, 546, 574, 575, 791, 1038, 1136,
1195, 1196, 1208, 1213, 1241, 1251

- Higiena mięsa: Bekony 1039
 " " Konserwacja 321, 384, 397
 " " Kontrola 35, 40, 227, 546, 943
 " " Krew 295, 596
 " " Nadzór państwowy 327, 1201
 " " Niszczenie 595, 933, 1059
 " " Przemysł mięsno-nabiałowy 1216
 " " Ocena 48, 54, 129, 130, 236, 279, 648, 1029, 1031, 1034
 " " Przyrządzanie 215, 321
 " " Rzeźnie 151, 152, 219, 292, 401, 402, 464, 499, 572, 618,
 730, 733, 832
 " " Skóra 325
 " " Statystyka 46, 47, 67
 " " Sterylizacja 197, 614
 " " Tania jatka 727
 " " Ubój 38, 78, 87, 121, 214, 767, 960, 1026, 1043, 1049
 " " " pokątny 316, 331, 548, 601, 728, 763
 " " Zakażenie 737, 758, 809
 " " Znakowanie 131, 136, 137, 211, 216, 329, 338, 349
 " " Użytkowanie odpadków 294, 295, 547
- Hippometria 352
 Histeria 344
 Historia medycyny weter. polskiej 14, 44, 62, 791, 792
 " " " wojskowej 3, 514, 790
 " " " zagranicznej 61, 999
 " " " w średniowieczu 709, 792
 " " " w starożytności 177
 " Anatomii patologicznej 169
 " Bakteriologii 566, 1010
 " Hodowli 16, 22, 55, 62, 141, 788, 865, 1071
 " Lecznictwa 793
 " Małop. Tow. Lekarzy Wet. 1044
 " Podkowy 358, 360
 " Uczelni Weterynaryjnych 445, 465, 630
 " " " we Lwowie 114, 58, 487, 538, 540, 541,
 634, 890, 1010
 " " " w Grodnie 794
 " " " w Warszawie 237, 629
 " " " Zagranicznych 162, 748, 1004, 1032
 " Weterynarii ludowej 12, 62, 1054, 1055, 1082, 1083, 1090
- Hodowla ogólna: Chów zwierząt 163, 600, 837, 1073
 " " Exterieur 21, 873
 " " Higiena 117, 744, 1073, 1093, 1237
 " " Licencjonowanie 780
 " " Ocena 839, 985
 " " Oznaczanie wieku psów 161, 852
 " " Poglądy hodowlane 875
 " " Stosunki handlowe 773
 " " Stowarzyszenia 623, 841
 " " W Polsce 432, 636, 870, 1199, 1211, 1227, 1239
 " " Za granicą 606, 842, 861
 " " Zootechnika 874, 1180

Hodowla szczegółowa:	Drób	12, 876, 1062, 1063
"	"	Bydło: Chów 12, 147
"	"	" Historia 788
"	"	" Mleczność 408, 810
"	"	" Obory zarodowe 202, 600, 619, 1108
"	"	" Ocena 839
"	"	" Rasy 202, 438, 482, 700, 944, 962, 1108, 1118
"	"	" Ubezpieczenia p. Ubezpieczenia
"	"	Konie: Chów 53, 285, 902
"	"	" Historia 865, 931
"	"	" Kucie p. Kucie kopyt i racic
"	"	" Licencjowanie 780
"	"	" Ocena użytkowości 985
"	"	" Polskie 286
"	"	" W Ameryce 770
"	"	" W Polsce 765, 864, 867
"	"	Owce 856
"	"	Psy 161, 852, 1071
"	"	Świnie 15, 202, 411, 438, 613, 830, 1109
"	"	Zwierzęta futerkowe 90, 91, 222, 289, 341, 342

Influenza 266

Infusoria 529

Jaja 1064, 1065

Jajnik 1190

Jałowość patrz Położnictwo

Jelita patrz Przewód pokarmowy

Kamienie 296, 650, 1075

Kastracja patrz Trzebienie

Kliniki patrz Sprawozdania

Kładzenie koni 551

Kolka patrz Przewód pokarmowy

Komary 143

Konstytucja 170, 911, 1202, 1228, 1247

Kopyta: Chrząstki kopytowe 244, 889

" Mechanizm 435

" Ochwat 249

" Rak strzałki 245, 885

" Ścieśnione 660

" Szczeliny 242

Kości: Narośla kostne 449

" Złamania: kończyn 49, 200, 485, 505, 886, 991

" " kręgosłupa 481

" " rentgenologia 781

Krew: Badanie 175, 664, 680, 803, 910, 1066, 1081

" Białe ciała 110, 593

" Ciśnienie 676

" Eozynofilia 593, 596

" Krwotok 469, 506, 1087

Krtań 674, 878

Księgosusz 58, 109, 335, 735, 815, 947, 1017, 1144

Kucie 358, 360, 659, 661

Kulawizny 434, 660, 705, 706, 975, 1111, 1117

Laryngoskopia 674

Lecznictwo: Apteki 918

” Bydła 424, 612, 682

” Koni 233, 244, 245, 249, 251, 356, 368, 428, 627
673, 753, 897, 929, 946, 990, 993, 2126

” Owiec 678, 1037

” Psów 559, 561, 563, 591, 632, 635, 851, 858, 1131

” Chirurgiczne 1146

” Higiena 576

” Historia 793

” Lecznice 599, 965, 1107, 1116

” Leczenie mechaniczne 232, 318, 549, 1024

” Ludowe patrz Historia: Weterynaria ludowa

” Powiek 355

” Przetok 244, 251, 702, 776

” Promieniami 125, 946, 1117, 1148, 1168

” Rentgenologia 112, 609, 693, 781, 1200, 1205, 1217

” Ran 442, 776

” Skóry 896, 896

” Szczepienie 201, 952, patrz Serologia

” Oparzenia 457

Leki: Antywirus 374

” Borowina 93, 708, 888

” Bromek sodu 896

” Chinina 858

” Chlorek baru 98

” Etronat 678

” Ezeryna 324, 993

” Fibrolizyna 233

” Glanduitryna 850

” Jod 663, 1021

” Kreolina 930

” Kwas garbnikowy 702

” ” pikrynowy 457

” ” salicylowy 702

” Lanolina 929

” Naftalina 702

” Nasenne 282

” Neosalvarsan 591, 627

” Pobudzające popęd płciowy 1130

” Polysan 362

” Przewodu pokarmowego 283

” Salvarsan 627

” Sublimat 702

” Tecarin 778

” Todorit 682

” Yatren 89

” Zadawanie 187

- Malleinizacja patrz Nosacizna
 Martwica 278
 Medycyna Weterynaryjna patrz Historia
 Mięso patrz Higiena mięsa
 Mięsak 393, 396, 646, 677
 Mięśniak 694
 Mięśnie 214, 478, 702, 705, 736, 1172
 Mięśniochwat 314, 683, 1086
 Mleko: Badanie 72, 194, 746, 749
     " Enzymy 734, 739
     " Gruźlica 72, 652
     " Higiena 724, 738, 740, 744, 1222, 1232
     " Przemysł mleczarski 742
     " Statystyka 722, 731
     " Szkoły mleczarskie 647
     " Wady 996
     " Zagadnienia ogólne 743, 747
 Motyllica 678, 877, 1027, 1037
 Mózg patrz Nerwowy układ

 Nasieniak 691
 Narządy moczopłciowe: Cewka moczowa 296
     " " " Jajniki i jajowód 402, 712, 1190, 1193
     " " " Jądra 239, 417, 418, 444, 691
     " " " Macica 183, 646, 692
     " " " Nerki 651, 835, 920
     " " " Pęcherz moczowy 650, 1087, 1113
     " " " Prącie 4, 687
     " " " Stercz 240, 241, 714
     " " " Sznurek nasienny 255
 Nekrologi 65, 92, 209, 376, 377, 463, 492, 494, 496, 539, 543, 556, 560, 568,
     615, 625, 639, 667, 785, 795, 948, 1005, 1013, 1053, 1160, 1162, 1165
 Nerwowy układ: Mózg 123, 252, 594, 655, 1052
     " " Rdzeń 5, 127
     " " Nerwy 174, 884, 1117
     " " Histeria 344
     " " Porażenie 590, 670, 884
 Niedokrwistość zakaźna 426, 1138, 1161
 Nieprawidłowości rozwojowe: Kośćca 616, 1022, 1112
     " " Mięśni 736
     " " Narządów płciowych 10, 164, 427, 493, 495
     " " Nerek 835
     " " Nerwów 524
     " " Potworności 500, 580, 720
     " " Przewodu pokarmowego 823, 1149
     " " Skóry 530
     " " Śledziony 138
     " " Tętnic 519, 520, 522, 524, 643
     " " Wątroby 1113
     " " Zębów 83, 963, 977
 Nitnik wodny 340
 Nosacizna: Anatomia patologiczna 153

- Nosaczna: Bakteriologia 752, 754
 „ Klinika 891
 „ Malleinizacja 312, 323, 357, 380, 428, 811, 819, 820, 854, 1078
 „ Powikłania 1133
 „ Samouleczałość 753
 „ Tylczak 1126
 „ Zwalczenie 388, 555, 586, 723, 796, 934
 Nosówka psów 554, 662, 665, 858
 Nowotworów powstawania teoria 165, 883, 1155
 Nowotwory złośliwe 133, 165 patrz Mięsak, Rak
 Nowotwory 260
 Nurzyca patrz Acariasis
- Obleńce 142, 337, 425, 920
 Opatrunki 446, 448, 470, 1067
 Operacja lwa 826
 Operacja tygrysa 1070
 Ochwat 249
 Oko: Badanie 60, 80
 „ Ciała obce 81, 443
 „ Gruczoły Harder'a 253
 „ Nowotwory 256
 „ Powieki 113, 355, 458
 „ Przynięty 1178
 „ Refrakcja 254, 1176
 „ Rogówka 443, 787, 880
 „ Spojówki 787, 1134
 „ Ślepoty 271
 „ Tęczęwka 1068
- Paratyfus: Aglutynacja 27
 „ Bydła 1029, 1035
 „ Ludzi i zwierząt 213, 1047
 „ Ptaków 372, 562, 914
 „ Świń 1125
- Partactwo 1058, 1094
 Perlak 1189
 Piasecznica 257, 684, 686
 Pierwotniaki 529, 535
 Piroplazmoza 29, 119, 120, 381, 420, 424, 591, 682
 Płuc zapalenie 207, 231, 300, 1092
 Podkowa 358, 360 patrz Kucie
 Policja weterynaryjna: Odszkodowanie 101, 1159
 „ „ Organizacja 768, 903
 „ „ Paszporty 52, 326
 „ „ Targi 330, 334
 „ „ Zwalczenie chorób zakaźnych patrz Gruźlica,
 Nosaczna, Pomór świń, Pryszyca, Ronienie
 zakaźne, Różycy, Wąglik, Zaraza płucna
- Położnictwo: Cięża 363, 712, 802, 988
 „ „ zamaciczna 229, 1184, 1193
 „ Eukleacja 1249

- Położnictwo: Czyraczyca rąk lek. wet. 203
 " Jałowść 981, 1169, 1203, 1243
 " Karmienie 503
 " Laktacja 845, 849
 " Leki 850, 1021
 " Narządy rodne 183, 317, 578, 712, 713, 851
 " Odklejanie łożyska 185, 188
 " Poród 186, 272, 398, 696, 786, 817, 986, 1095
 " Pożeranie szczeniąt 501
 " Przyrządy 398, 715, 989
 " Ronienie patrz Ronienie zakaźne
 " Rzucawka 851
 " Wiek płodów 378
 Pomór drobiu 1139
 " karpi 1072
 " świń: Etiologia 410
 " " Rozpoznawanie 191
 " " Zmiany anatomo-patol. 301, 812
 " " Zwalczanie 320, 557, 703, 779, 904, 907
 Porażenia patrz Nerwowy układ
 Poród patrz Położnictwo
 Powieki 113, 355, 458
 Powłoki brzuszne 645
 Praktyka 489, 570, 762, 973, 1085
 Precypitacja patrz Serologia
 Promienica 154, 246, 413, 418, 593, 958, 1080, 1127
 Promieniolecznictwo patrz Lecznictwo
 Pyszczyca 293, 430, 892
 " Odszkodowanie 101
 " Rozpoznawanie 382
 " Rozszerzanie się 760, 1104
 " Szczepienie 140
 " U słońca 569
 " Zagadnienia społeczne 206
 " Zwalczanie 39, 697, 846, 1056
 Przemiana materii 298, 322, 1105
 Przepona 273
 Przepuklina 189, 259, 405, 455, 579, 988, 991, 1174
 Przeszczepianie tkanek 479
 Przetaczanie krwi 513
 Przetoki 244, 251, 552, 776, 980, 1069
 Przewód pokarmowy: Ciała obce 297, 782, 783, 879, 881, 959, 1113
 " " Gardziel 260, 674
 " " Jama gębowa 133, 181, 336, 440, 467, 979, 1113
 " " Jelita 84, 199, 305, 439, 624, 702, 782, 881, 900,
 1113, 1121, 1167
 " " Kolka: badanie 175, 1081
 " " " leczenie 93, 318, 673, 993
 " " " przyczyny 373, 375, 589, 808, 824, 899
 " " Mielec kury 844
 " " Pasożyty 199, 1076
 " " Przetyk 268, 297, 354, 395, 669, 783, 921

- Przewód pokarmowy: Wymioty 1100
 " " Zaparcie 441, 784, 800, 822
 " " Żołądek 199, 879, 882, 1121
 Przyrządy: Chirurgia ogólna 437, 447, 454, 953, 966, 1179
 " Choroby wewnętrzne 679, 967
 " Higiena 767, 871, 969, 1038, 1049
 " Okulistyka 1178
 " Położnictwo 989
 " Tracheotomia 976
 " Trzebieenie 88, 196, 238, 250, 347, 433, 450, 491, 718, 978 . .
 Psychologia zwierząt 1079
 Pszczoły i choroby pszczół 70, 364, 365, 498, 1131
- Racice 550
 Rak 31, 444, 1155, 1190, 1192 patrz Nowotwory złośliwe
 Rana klatki piersiowej 777
 Rdzeń patrz Nerwowy układ
 Refrakcja 254, 1176
 Rentgenologia patrz Lecznictwo
 Rogówka 443, 787, 880
 Rolnictwo 20, 24, 267, 367, 636, 647, 732, 1025
 Ronienie zakaźne: Rozpoznawanie 567, 825, 927
 " " u ludzi 328
 " " u zwierząt 328, 511, 1203
 " " Zwalczanie 172, 961
 Ropnie 305, 553, 594, 681, 824, 826
 Różycy: Bakteriologia 26, 28, 657
 " Rozpoznawanie 114
 " Surowica i jej stosowanie 73, 74, 407
 " Szczepienie 806, 898, 1114
 Rozedma podskórna 366
 Ryby i choroby ryb 11, 68, 69, 144, 155, 156, 158-160, 954
- Sarkosporidia 1135
 Sekcyjna technika 701
 Serce 86, 275, 553, 649, 666, 1041
 Serologia: Aglutynacja 27, 622
 " Anatoksyny 1145
 " Autoenterowakcyna 668
 " Malleinizacja patrz Nosaczna
 " Odczyny sero-biolog. przy bąblowcu 653, 654
 " Precypitacja 77, 972, 1142
 " Próba Holtha 567, 825, 927
 " Seroterapia i serodiagnostyka 353, 758, 952
 " Surowice polivalentne 374, 775, 1066, 1147
 " Szczepienie przeciw botulizmowi 228
 " " " nosówce 662, 665
 " " " pomorowi świń 557, 703
 " " " różycy patrz Różycy świń
 " " " szelestnicy 956
 " " " wąglikowi patrz Wąglik
 " " " wścieklicznie patrz Wściekliczna

- Serologia: Szczepienie przeciw zarazie bydła 412
 " Tuberkulinizacja patrz Gruźlica
- Skóra: Gruźlica 350, 1105, 1119, 1173
 " Gruźlica 924
 " Łojotok 303
 " Pasożyty 57, 319, 356, 1129
 " Skórzak 1106
 " Wyłysienie 472
 " Wyprysk 303, 668, 896, 1140
 " Zapalenie 203, 230, 337
- Skórzak 1106
- Słownictwo 477, 573
- Spojówki 787, 1134
- Sporotrichoza 319
- Sprawozdanie Kliniki Chorób Wewnętrznych A. M. W. we Lwowie 100,
 626, 633, 640
 " Kliniki Położniczej A. M. W. we Lwowie 984
 " Lecznicy 599, 1116
 " Szpitala koni w Poznaniu 853
 " Urzędu Wet. m. Krakowa 847
 " " " " Lwowa 521, 523, 525, 527, 528, 532, 534, 537
 " " " " Łodzi 725, 729
 " Urzędów wojewódzkich 698, 1163, 1164
 " Zakładu Anatomii Patol. A. M. W. we Lwowie 302, 304
 " Zakładu nauki o środkach spożywczych zw. pochodzenia
 A. M. W. we Lwowie 1046, 1051
 " z konferencji w Min. R. i R. R. 631
 " z podróży za granicą 173, 533, 916, 974, 1030, 1045
 " z pobytu w Zakładach zagranicznych 102, 166, 168, 672, 855
 " z wycieczek 63, 99, 962
- Stawy 776, 1102
- Surowice patrz Serologia
- Szelestnica 956, 1000
- Szwy 882
- Ściągną 359, 706, 707, 990
- Śledziona 138, 379, 506, 571, 857, 1151
- Ślepoty 271
- Ślinianki 264, 658
- Światłolecznictwo patrz Lecznictwo
- Świerzb 356
- Tarczycy 1189, 1192
- Targi 202, 330, 512, 804, 906, 935
- Tasiemce 227
- Tchawica 366, 968
- Tęczęwka 1068
- Tętniak 210
- Tężec 928
- Torticollis u gołębia 797
- Tracheotomia 968
- Trzebieenie drobiu 965, 1084
 " ludowe 41, 1094

Trzebienie ogierów 235, 261, 399, 404, 459, 471, 716, 717

„ przyrządy patrz Przyrządy

„ świń 403, 1094, 1099, 1113

Tuberkulinizacja patrz Gruźlica

Tyfus kur 372, 656

„ psów 167

Ubezpieczenia zwierząt 460, 581 — 585, 610, 611, 838

Ubój patrz Higiena mięsa

Uchyłki 671, 844, 1113

Uszy 315

Udławienie 1088

Wąglik: Anatomia patologiczna 1011

„ Bakteriologia 972, 1142, 1147

„ Odkażenie 1015

„ Rozpoznawanie 208

„ Szczepienie 13, 30, 59, 201, 270, 311, 406, 429, 955, 957

„ Zwalczanie 387, 406

Wągrzyca: 198, 504

„ Badanie 40, 94, 97

„ Kwalifikacja mięsa i tłuszczu 54, 279

„ Mózgu 1052

„ Niszczanie mięsa 933

„ Sterylizacja 197

„ U psa 919

„ Zwalczanie 332

„ Żywotność wągrów 223

Wątroba 277, 299, 751, 901, 1027, 1089, 1113

Weterynaria sądowa 134, 200, 221, 792, 1011, 1157

Węzły chłonne 236, 243, 260, 262, 415, 681, 1115

Wiciowce 1138

Wielbłąd 56

Wiek psów 161, 852

Włókniak 515, 1041

Włókniako-gruczołak 685

Włośnica 77, 79, 146, 397, 577, 596, 836, 843, 1020, 1038, 1166, 1171,
1181, 1183

Wole 1192

Woreczek żółciowy 833, 834

Worki powietrzne 517, 674

Wrzodziejące zapalenie naczyń chłonnych u koni 1133

Wystawy: rybacka i melioracyjna 64

„ bydła 157, 482, 700, 944

„ nierogacizny 157, 482, 944

„ przyrodnicza i lekarska 462, 488, 1128

„ rolnicza 605

Zakaźny nieżyt narządów płciowych 205

Zakaźne zapalenie naczyń chłonnych u koni 1133

Zakrzep 85

Zanokcica 982

- Zaparcie patrz Przewód pokarmowy
 Zapładnianie sztuczne 774, 950
 Zaraza bydła i dziczyzny 116, 118, 122, 412, 1159
 „ piersiowa 368, 627, 695, 1009
 „ płucna 1, 32, 45, 631, 756, 805, 813, 1057
 „ stadnicza 726
 „ świń 370
 Zatrucia: arsenikiem 1019
 „ jadem pszczoł 1131
 „ kwasem siarkowym 111
 „ mięsem 602
 „ ołowiem 150, 922
 „ roślinami 468, 818, 917, 1077
 „ tlenkiem węgla 204, 1096
 Zawodowe sprawy: 145, 738, 747, 954
 „ „ Za granicą 7, 400, 483, 859, 1124
 „ „ Organizacja 103, 247, 248, 309, 310, 409, 431, 721,
 732, 905, 1143, 1197
 „ „ Niebezpieczeństwo zawodowe 510, 1132
 „ „ Prasa weterynaryjna 1207, 1218, 1219, 1225, 1231,
 1244, 1254
 „ „ Służba państwowa 8, 33, 34, 42, 50, 367, 461, 759,
 1209, 1214, 1229, 1236, 1252
 „ „ „ samorządowa 36, 37, 128, 348, 544, 761,
 829, 1048, 1210, 1212, 1220, 1230, 1242, 1248, 1255
 „ „ Stosunki materialne 104, 126, 269, 383, 386, 536,
 827, 945, 964
 „ „ Zagadnienia społeczne 43, 597, 757, 821, 868, 949,
 973, 1123, 1198, 1221, 1224, 1226, 1235, 1238,
 1240, 1245, 1246
 Zootechnika patrz Hodowla ogólna
 Ząb błędny 83, 963, 977
 Zboczenia 135, 501, 1099
 Zgorzel 184, 711, 713, 1119
 Zjazdy: Lekarzy i Przyrodników 486, 603, 1001, 1033
 „ Lekarzy weterynaryjnych 306, 637, 1158
 „ Międzynarodowe 288, 456, 564, 565, 641, 699, 937, 938, 995,
 997, 998, 1002, 1006, 1033, 1042
 Znakowanie zwierząt 52, 931, 970, 971, 1003
 Znieczulanie 265, 447, 690, 887, 975, 1070
 Zoły 681, 1066
 Zwalczanie chorób zakaźnych patrz Policja weterynaryjna
 Żołądek patrz Przewód pokarmowy
 Żółtaczką 271
 Życiorysy 66, 108, 224, 423, 464, 473-476, 480, 491, 621, 745, 1050
 Żywnienie bydła 19
 „ koni 2, 589
 „ świń 1154
 „ zwierząt futerkowych 90, 222
 „ środków pokarmowe 18, 115, 313, 798, 862, 863, 869, 872, 912, 1121

